

1881.557

Ο ΡΟΒΙΝΣΩΝ ΕΝ ΤΗ ΝΗΣΩΙ ΤΟΥ

ΜΕΤΑ

ΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΚΙΛΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ

ΥΠΟ

Χ. ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΤ' ΕΓΚΡΙΣΙΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΑ'. ΑΝΑΘΕΩΡΗΘΕΙΣΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΠΑΡΑ ΤΩΙ ΕΚΔΟΤΗΙ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΩΙ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ | ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
14 ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ 14 | 63 ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 63

1881

Ο ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΕΡΩΤΗΤΩΝ

Διαβάζετε με προσοχή — — — — —

...κπ ὁ υποδ... ἐκαστὸ ἐν 1832 ὅτ' ἴσταν ἤρην...
 ...ὲν ὅτ' ἔπαισαν ἀπὸ τοῦ...
 ...καὶ τοῦ ἀρχαίου... ἔδωσαν...
 ...καὶ ἐλαμνιστορ...
 ...ἄλλ' ἔγωγ' ἄνω...
 ...ἐπὶ τὸν νουν μου...
 ...καὶ ἐκείνου...
 ...ἄλλ' ἔγωγ' ἄνω...
 ...ἔδωσαν...
 ...ἔδωσαν...
 ...ἔδωσαν...

Ο ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Γέννησις τοῦ Ῥοβινσῶνος. — Αἱ πρώται του σπουδαί. — Ἀναχώρησις του ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν. — Τρικυμία. — Αἰχμαλωσία του.

Ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1632 ἐν Ἰόρκῃ, ὅπου ὁ πατήρ του εἶχεν ἀποσυρθῆ, ἀφ' οὗ ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐμπορεύηται. Ἀναλόγως τῆς οἰκιακῆς μου ἀνατροφῆς καὶ τοῦ σχολείου τῆς ἐπαρχίας μου, μὲ ἔδωσεν ἀρκετὰ ἐκτεταμένην παιδείαν. Μὲ προητοίμαζε διὰ τὴν σπουδὴν τῶν νομικῶν μαθημάτων, ἀλλ' ἐγὼ εἶχον ἄλλα παρὰ ταῦτα εἰς τὸν νοῦν μου. Ἐπιθυμία θαλάσσοπορείας καὶ συμβάντων ἐκυρίουσέ με ὀλόκληρον· κἀνὲν πρᾶγμα δὲν ἐδύνατο νὰ τὴν ὀλιγοστεύσῃ, οὔτε τὰ δάκρυα τῆς μητρός μου, οὔτε τοῦ πατρός μου αἱ φρόνιμοι συμβουλαί, ἔστις, διὰ νὰ μὲ πείσῃ νὰ παραιτήσω τὸν σκοπόν μου, μετεχειρίσθη πάντα λόγον. Μοὶ προεῖπε μάλιστα ὅτι ἂν ἐναντίον

τῶν συμβουλῶν καὶ τῶν προρρήσεων του πραγματοποιήσω τὴν ἀνόητον ἐπιθυμίαν μου, μεγάλα δυστυχήματα θὰ μοι συμβῶσι, καὶ τότε ἀργὰ καὶ ἀνωφελῶς θὰ μετανιώ.

Θεωρῶν ὅτι δὲν ἐδυνάμην νὰ καταφέρω τοὺς γονεῖς μου εἰς τὸ νὰ ἐγκρίνωσι τὸν σκοπὸν μου, χιλιάκις ἐδοκίμασα νὰ φύγω κρυφά. Περιστατικῶς μοι ἐπαρουσιάσθη εὐκαιρία, ἣτις εὐκόλυνε τὴν δραπέτευσίν μου.

Ἦρην μίαν ἡμέραν εἰς Χούλλ (Hull), ὅπου ἀπήντησα ἓνα τῶν φίλων μου ἑτοιμον νὰ ἐκπλεύσῃ διὰ τὸ Λονδῖνον. Οἱ λόγοι του παρέσυραν τὸν κοῦφον ἐμέ· καὶ χωρὶς νὰ συμβουλευθῶ τοὺς γονεῖς μου, χωρὶς νὰ ζητήσω καὶ λάβω τὴν εὐχὴν των, χωρὶς νὰ ζητήσω τὴν προστασίαν τοῦ Παντοδυναμοῦ, ἀνεχώρησα μαζῆ του. Ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡ πλέον ἀποτρόπαιος τῶν λοιπῶν τῆς ζωῆς μου, ἦτον ἡ πρώτη Σεπτεμβρίου 1651.

Μόλις ἐξήλθομεν τοῦ ποταμοῦ Χούμπερ (Humber), καὶ εὐθὺς μᾶς κατέλαβε κακὸς καιρὸς, ὅστις, διὰ τὴν ἀπειρίαν μου, μοι ἐφαίνετο τρομερὰ τρικυμία. Ἄνησυχία καὶ φόβος ἐκυρίευσαν συγχρόνως τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά μου, καὶ καταβληθεὶς ἀπὸ βαθεῖαν θλίψιν ἠὲ χεῖρην νὰ σωθῶ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τοῦτον, καὶ νὰ ἐπανέλθω, ὡς ὁ ἄσπυτος υἱός, εἰς τὸν πατέρα μου, καὶ νὰ ἦμαι εὐπειθής εἰς τὰς συμβουλὰς του. Ἀλλὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ἀφ' οὗ ὁ ἄνεμος ἔπαυσε, καὶ ἡ θάλασσα ἐγαληνίασεν, ὁμοῦ μὲ τὴν θαλασσοταραχὴν διεσκεδάσθησαν καὶ αἱ καλάί μου ἀποφάσεις. Ἦρχισα καὶ ἐγὼ ν' ἀκολουθῶ τὴν ζωὴν τῶν ναυτῶν· ἠτοίμασαν πούντες, ἔπιον καὶ ἐγὼ καὶ ἐμέθυσαν· καὶ εἰς μίαν νύκτα εὐωχίας ἐλησμόνησα καὶ τὴν με-

τάνοιαν καὶ τὰς ὁμολογίας μου διὰ τὸ μέλλον. Μετ' ὀλίγον κατήντησα νὰ μὴ συλλογίζωμαι, νὰ μὴ περνᾷ πλέον ἀπὸ τὸν νοῦν μου ἰδέα περὶ τούτου, καὶ ὀλοκλήρως σχεδὸν νὰ πνίξω τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς μου. Ἄλλ' ἡ θεία Πρόνοιά μοι προητοίμαζε νέον μάθημα· καθότι φθάσαντες πλησίον τῶν παραλίων τῆς Ἰαρμοῦθ ὑπεφέραμεν ἑτέραν τρικυμίαν, τῆς ὁποίας ὁ φόβος ἐπανέφερον ὄλους τοὺς προητερινοὺς τῆς συνηδέσεώς μου ἐλέγχους. Οἱ ἴδιοι ναῦται ἐτρόμαξαν, ἠύχοντο πρὸς τὸν Θεὸν καὶ προητοιμάζοντο εἰς τὸν θάνατον· διότι ἡ ἀντλία δὲν ἐξήρκει νὰ ἐξαντλῇ τὰ καταπατοῦντα τὸ πλοῖον νερὰ τῆς θαλάσσης. Ἡθελαμεν ἀφεύκτως χαθῆ, ἂν πλοῖον, διερχόμενον κατὰ τύχην πλησίον μας, δὲν ἔστειλλε λέμβον πρὸς βοήθειάν μας, διὰ τῆς ὁποίας μεταξὺ μυρίων κινδύνων ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ξηρὰν.

Ἐσπερον ἀπὸ τὸ δυστύχημα τοῦτο ἔπρεπεν ἀναμφιβόλως νὰ παραιτήσω στάδιον, τὸ ὅποιον τόσον δυστυχῶς μοι ἀνοίγετο, καὶ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν πατρικὴν μου οἰκίαν· ἄλογος ὁμως αἰδῶς μ' ἐμπόδισε, κ' ἐπροτίμησα νὰ τρέξω τὸν τυχοδιωκτικὸν τοῦτον βίον μου.

Ὅθεν ἀνεχώρησα διὰ τὴν Γουϊνέαν. Τὸ ταξείδιον αὐτὸ, τὸ μόνον εἰς τὸ ὅποιον εὐδοκίμησα, μ' ἔκαμε ναύτην ἐν ταυτῷ καὶ ἔμπορον. Ὁφελήθην παραπολὺ ἐκ χρημάτων, τὰ ὁποῖα μ' ὄλην τὴν κακὴν μου διαγωγὴν διὰ τινος πλαγίου μέσου οἱ γονεῖς μου μ' εἶχαν πέμψει ἐκεῖ.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ πρώτου μου τούτου ταξειδίου μοὶ ἐγέννησε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κάμω καὶ δεύτερον, τὸ ὅποιον ὁμως ὑπῆρξεν ἀλλοκότως δυστυχές. Πλέοντες μεταξὺ τῶν Καναρίων νήσων καὶ τῶν Ἀφρικα-

νικῶν παραλίῳν ἤχημαλωτίσθημεν ἀπὸ πειρατᾶς Σαρακηνοῦς. "Εμεινα αἰχμάλωτος εἰς Σαλὲ (Salè) δύο ἔτη, καταθλιβόμενος χωρὶς νὰ ἐλπίζω ἀπελευθερωσιν. Ἄλλὰ μίαν ἡμέραν ὁ κύριός μου μ' ἐπρόσταξε νὰ ὑπάγω νὰ ἀγρεύσω ἰχθύας διὰ τὸ γεῦμά του. "Εκαμα τότε εὐθὺς τὸ σχέδιόν μου· ἠτοιμάσα τὸ πλοῖον, ἐπεβίβασα τροφὰς καὶ ἀπεμακρύνθην ἀπὸ τὸ παράλιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνεμος ἦτο ἐπιβοθητικὸς, εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ διέτρεξα πολὺν δρόμον. "Ημην ἐν τούτοις εἰς τὴν μεγαλητέραν ἀνησυχίαν, μὴ γνωρίζων ποῖον δρόμον ν' ἀκολουθῆσω, ὅτε εὐτυχῶς ἐφάνη μακρόθεν πλοῖον Πορτογαλλικόν, τὸ ὁποῖον, νομίσαν ὅτι τὸ πλοιάριον μου ἀνῆκεν εἰς τι ναυάγιον, ἀπὸ φιλανθρωπίαν σταματήσαν μ' ἐπερίμενεν. Ἐδέχθησαν ἐμὲ καὶ τὰ πράγματά μου φιλοφρόνως. Ὁ πλοίαρχος ἀξιόλογος ἄνθρωπος, μὲ μετέφερεν ἀνεξόδως εἰς τὴν Βρασιλίαν καὶ ἠγόρασε καὶ τὴν λέμβον μου, ἣ τιμὴ τῆς ὁποίας μοὶ ἐχορήγησε τὰ μέσα νὰ ἐπιχειρήσω φυτεῖαν, ἣτις εὐδοκίμησε θαυμασιώτατα, καὶ εἰς διάστημά τινῶν χρόνων γῆξῆσε μεγάλως. Ἐκέρδισα πρὸς τούτοις πολλὰ χρήματα, πωλῶν ἀγγλικὰς πραγματείας, πολὺ ἐπιζητήτους εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον.

Οὕτως ἐδυνάμην νὰ κάμω σημαντικὴν κατάστασιν, καὶ νὰ ζήσω ζωὴν ἡσυχον καὶ εὐτυχῆ· ἀλλ' ἡ μανία τῶν ταξειδίων, ὑπερενίκησεν ὅλας τὰς συμβουλάς τῆς φρονήσεως καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Ἐπεβιβάσθην καὶ τρίτην φορὰν ἀκόμη ἐπὶ τινος πλοίου ἀναχωροῦντος εἰς Ἀφρικὴν πρὸς ἐμπορίαν τῶν μαύρων. Ἐπλανήθην ἀπὸ τὴν ὁποίαν οἱ ἰδιοκτῆται μ' ἔκαμαν πρότασιν τοῦ νὰ μὲ δώσουν ἴσην μὲ τὴν ἰδικὴν τῶν μερίδα ἐκ τῶν ὠφελειῶν, χωρὶς ἐγὼ νὰ ἐνέ-

χωμαι εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ μ' ἐδέχθησαν μάλιστα ὡς ἐπιφορτωτὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Ἐὸ Ῥοδινῶν ναυαγεί.

Ἀνεχωρήσαμεν τὴν α'. Σεπτεμβρίου 1659, τὴν αὐτὴν ἡμέραν καθ' ἣν πρὸ ὀκτώ ἐτῶν, περιφρονήσας τὰς φρονίμους συμβουλὰς τῶν γονέων μου, ἀπεμακρύνθη ἀπ' αὐτοὺς ἀποπλεύσας ἀπὸ Χούλλ. Τὴν δωδεκάτην ἡμέραν τῆς θαλασσοπλοίας μας καταιγὶς ἐγερωεῖτα μᾶς παρεδρόμισεν ὀλοτελῶς. Δέκα ἡμέρας κατὰ συνέχειαν, διατελοῦντες εἰς τὴν διακρίσιν τῶν κυμάτων, περιεμένομεν πᾶσαν στιγμὴν νὰ μᾶς καταπίωσι. Τέλος καθησυχάσαντος ὀλίγον τοῦ ἀνέμου, διευθυνόμεθα πρὸς τὴν Βαρβάδα (Barbade) νῆσον· (ἐπειδὴ τὸ τῆς Ἀφρικῆς ταξείδιον μᾶς ἦτο πλέον ἀδύνατον, διὰ τὴν κακὴν κατάστασιν τοῦ πλοίου μας), ὅτε αἴφνης νέα μᾶς κατέλαβε τρικυμία ἴση μὲ τὴν πρώτην, καὶ μᾶς ἐδίωξεν ἀπὸ τὸ δυτικὸν μέρος, καὶ τόσον μακρὰν ἀπὸ πολιτισμένους τόπους, ὥστε ἂν διεφεύγομεν τὴν λύσσαν τῶν κυμάτων, ἐμέλλομεν νὰ καταφαγωθῶμεν ἀπὸ τοὺς ἀγρίους. Μετ' ὀλίγον ἐπέσαμεν ἐπὶ ραγίας ἄμμου· τὸ πλοῖον εὐθὺς ἐσταμάτησε, καὶ τὰ κύματα ἐχύθησαν μέσα. Ἡ θέσις μας ἦτον ἀνεξίτητος, καθόσον τὸ πλοῖόν μας ἐκινδύνευε νὰ συντριφθῆ, καὶ ἡμεῖς δὲν ἤξεύραμεν εἰς ποῖον μέρος γῆς εὐρίσχομεθα, καὶ ἂν αὐτὸ ἦτο κατοικημένον ἢ ἔρημον.

Ἐδοκιμάσαμεν, ἀλλ' ὄχι μὲ πολὺ θάρρος, καὶ χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἐλπίδα, τὸ τελευταῖον τῆς σωτηρίας μας μέσον. Ἐπηδήσαμεν εἰς τὴν λέμβον μας

ἀφιερωθέντες εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Τὰ κύματα ὑψιστα ἐφέροντο μὲ ὄρμην εἰς τὴν ξηράν. Ἐν τούτοις, ἐν ᾧ ἐπρόσπαθοῦμεν νὰ τὴν πλησιάσωμεν, κύμα, ὡς βουνόν, ἐχύθη μὲ τόσῃ ὄρμην ἐφ' ἡμῶν, ὥστε ἡ

λέμβος ἀνεποδογυρίσθη ὀλοτελῶς, καὶ ἔλοι κατεποντίσθημεν, μόλις προφθάσαντες νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν βοήθειαν τοῦ Ὑψίστου.

Ἀνεξήγητος εἶναι ἡ σύγχυσις καὶ ἡ ταραχὴ τῶν ἰδεῶν μου, ὅταν ἤσθάνθην ἑμαυτὸν καταπεσόντα εἰς τὸ βάθος τῶν ὑδάτων! Ἄν καὶ ἤμην κολυμβη-

τῆς ἄριστος, δὲν ἠδυνάμην ὅμως νὰ μένω ἀρκετὰ ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν φορὰν τῶν κυμάτων, ὥστε νὰ πάρω τὴν ἀναπνοήν μου. Εὐτυχῶς ἐν κύμα μ' ἔσπρωξε βιαίως εἰς τὸ παράλιον, συνετρίφθη καὶ μ' ἄφησεν εἰς τὴν ξηρὰν ἡμιθανῆ μὲν, διατηροῦντα ὅμως τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός μου. Ὅθεν ἔσπευσα εὐθὺς νὰ σηκωθῶ διὰ νὰ προχωρήσω πρὸς τὴν ξηρὰν πρὸ τοῦ νέου κύμα χυθῆ ἐπάνω μου· πλὴν δις τὰ μανιώδη κύματα ἀντεστάθησαν εἰς τὰς προσπαθείας μου, καὶ ἐν τελευταῖον τίναγμα μ' ἔρριψε κατὰ βράχου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπροσκολλήθην χωρὶς νὰ τὸν ἀφήσω πλέον. Ἐπειτα, ἀφ' οὗ τὸ κύμα διήλθε δις ἐπάνω μου, τρέξας μ' ὄλην μου τὴν δύναμιν ἔφθασα εἰς τὸ ὕψος τοῦ παραλίου, ὅπου ἐκάθισα ἐπὶ τῶν χόρτων, μακρὰν τῆς μανίας τῶν ὑδάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ὁ Ῥοδινῶν ταρασσεται ὑπὸ ποικίλων αἰσθημάτων. — Ἡ πρώτη του νύξ.

Δὲν δύναται τις νὰ ζωγραφῆσῃ τὴν ταραχὴν ψυχῆς, ἣτις τόσον παραδόξως ἀποφεύγει τὸν θάνατον, τὸν ὁποῖον ἐκ τοῦ πλησίον εἶδε καὶ ἀναπόφευκτον ὑπέλαβε. Περιεπάτουν εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης ὑψώνων τὰς χεῖράς μου πρὸς τὸν οὐρανὸν, κάμνων μυρία σημεῖα καὶ χειρονομίας, καὶ συλλογιζόμενος τὴν ἄπειρον τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν διασώσασάν με μόνον ἀπὸ τὸ ναυάγιον, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλοι οἱ σύντροφοί μου ἐχάθησαν (διότι οὐδὲ ἕχνος αὐτῶν εἶδον πλέον). Παρατηρῶν τὴν θάλασσαν ἀφρίζουσαν καὶ ὠργισμένην ἀκόμη, ἠπόρουν πῶς ἐγὼ ἔφθασα εἰς τὴν ξηρὰν. Ἐντὸς ὀλίγου ὅμως νέοι διαλογισμοὶ διε-

δέχθησαν τὰ πρῶτά μου ταῦτα τῆς εὐτυχίας αἰσθήματα, καὶ εὔρον ὅτι ἡ σωτηρία μου αὕτη ἦτον αὕτη καθ' ἑαυτὴν σκληρὰ βάσανος. Ἦμην κατεβρεγμένος, καὶ δὲν εἶχον ἐνδύματα ν' ἀλλάξω· ἐπείνων, καὶ δὲν εἶχον τί νὰ φάγω· ἐδίψων, καὶ δὲν εἶχον τί νὰ πῖω· ἦμην ἀδυνατισμένος· καὶ δὲν εἶχον τίποτε νὰ μ' ἐνδυναμώσῃ· τίποτε ἄλλο δὲν ἔβλεπον εἰμὴ ν' ἀποθάνω ἀπὸ τὴν πείναν ἢ νὰ καταφαγωθῶ ἀπὸ τὰ θηρία. Κάνεν ὄπλον νὰ ὑπερασπισθῶ ἐμαυτὸν, ἢ νὰ φονεύσω ζῶον διὰ νὰ φάγω· δὲν εἶχον μόνον πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον εἶχον ἐν μαχαίρι, μίαν πίπταν καὶ ὀλίγον καπνόν. Ἡ πλησιάζουσα νύξ ἤρξανε τὴν ἀγωνίαν μου. Τρέχων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὡς παράφρων, ἔκραζα γοερῶς, ἀναλογιζόμενος ποία κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα θὰ ἦτον ἡ τύχη μου, ἂν ἡ γῆ αὕτη ἔτρεφε θηρία ἄγρια, τὰ ὅποια δὲν ἤθελον λείψει νὰ ζητήσωσι τροφήν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ σκότους.

Εὐρισκόμενος εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν κατάστασιν ὡς μόνον καταφύγιον ἐνόμισα ἐλθὼν νὰ ἀναβῶ ἐπὶ ἐνὸς δένδρου, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε κατὰ τὴν παραλίαν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ νὰ διανυκτερεύσω. Ἡ τύχησα νὰ εὔρω ὀλίγον τι μακρὰν γλυκὴν ὕδωρ· ἔπιον μὲ εὐχαρίστησιν· καὶ ἀφ' οὗ ἔβαλα εἰς τὸ στόμα μου ὀλίγον καπνόν, διὰ νὰ ἡσυχάσω τὴν πείναν μου, ἐπανῆλθον εἰς τὸ δένδρον μου. Ἐτοποθετήθην ἐπ' αὐτοῦ, ὅσον ἦτο δυνατὸν καλλίτερα, ὥστε νὰ μὴ πέσω, κ' ἐκοιμήθην βαθέως, ἐπειδὴ ἦμην πολλὰ κοπιασμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Πρώτη ἐπάνοδος τοῦ Ροβινσῶνος εἰς τὸ ναυαγήσαν πλοῦτον.

Ἐἶχε πρὸ πολλοῦ φωτίσει, ὅτε ἐξύπνησα. Ὁ ὕπνος

μοι ἐπανεφέριε θαυμασίως τὰς δυνάμεις μου. Ὁ καιρὸς ἦτο καθαρὸς, καὶ ἡ θάλασσα γαληνιαία.

Ἐξεπλάγην ἰδὼν ὅτι τὸ πλοῖον ἐσπρώχθη ἀπὸ παλιρροίαν πολλὰ πλησίον τοῦ βράχου, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἐρρίφθη ἐγὼ, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἀβλαβῶς ἀνεπαύετο ἐπὶ τῆς τροπίδος του (καρίνας). Ἐπεθύμησα νὰ ὑπάγω μέσα, διὰ νὰ πάρω τὰ ἀναγκαιότερα πράγματα.

Θεωρῶν τριγύρω μου εἶδον τὴν λέμβον του ἀρκετὰ μακρὰν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία μου ἐστρέφετο περὶ τὸ πλοῖον, διότι ἤλπιζον νὰ εὔρω τι πρὸς διατροφήν μου τοῦλάχιστον προσωρινήν.

Μετὰ μεσημβρίαν, τῆς θαλάσσης οὐσης γαληνιαίας καὶ τῆς παλιρροίας καταβάσης πολὺ, ἐπροχώρησα ἕως κάμποσας ὀργυιᾶς μακρὰν τοῦ πλοίου. Ἠσθάνθην τότε βαθεῖαν λύπην, ἐπειδὴ εἶδον ὅτι, ἀν ἐμέναμεν μέσα, ἠθέλαμεν εὐτυχῶς σωθῆ ὅλοι εἰς τὴν ξηράν. Ἡ λυπηρὰ αὕτη ἰδέα μὲ συνεκίνησε τόσον, ὥστε ἔχυσα πικρὰ δάκρυα.

Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ὑπερβολικὴ ζέστη, ἔβγαλα τὰ περισσότερα ἐνδύματά μου, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Φθάσας εἰς τὰ πλάγια τοῦ πλοίου, ἐνόμισα κατὰ πρῶτον ὅτι ἦτον ἀδύνατον ν' ἀναβῶ, ἀλλ' ἰδὼν εἰς τὴν πύρραν ἄκραν σχοινίου κρεμαμένου, τὴν ἐπίασα καὶ ἀνασυρόμενος ἀνέβην ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Τὸ πλοῖον εἶχεν ἡμιανοίξει, καὶ πολλὰ ὕδατα εἶχον ἐμβῆ εἰς τὸν πυθμένα του. Ἐκεῖτο ὅμως οὕτω πῶς, ὥστε ἅπαν τὸ κατὰστρωμα ἦτον ἐλεύθερον ὑδάτων, καὶ ὅλα ὅσα ἐμπεριεῖχεν ἦσαν στεγνά. Ἀνεζήτησα ἐν πρώτοις παντοῦ τὰ ἐφθαρμένα καὶ σῶα τρόφιμα· καὶ ἐπειδὴ ἐπέινων πολὺ, ἐγέμισα τὰς τσέπας τοῦ βραχίου μου παξημάδια, τὰ ὁποῖα

ἔτρωγα ἐργαζόμενος συγχρόνως. Πρὸ πάντων ἐν καλὸν ποτήριον ρομίου, τὸ ὁποῖον εὔρον εἰς τὸν θάλαμον τοῦ πλαιάρχου, ἀνεζωπύρωσε τὴν γενναιότητά μου.

Ἄλλὰ πῶς νὰ μετακομίσω τὰ ἐν τῷ πλοίῳ ὑπάρχοντα πράγματα; Ἡ ἀνάγκη μ' ἔκαμεν ἐπινοητικώτερον ὅθεν καὶ ἐμηχανεύθην νὰ τα μεταβιβάσω ὡς ἀκολούθως: Ἐντὸς τοῦ πλοίου εἶχμεν πολλὰς κεραίας, ἐν ἧ δύο κατάρτια, καλώδια, δύο ἢ τρεῖς μοχλοὺς ξυλίνους. Ἐκ τούτων κατεσκεύασα ἀρκετὰ στερεὰν καὶ μεγάλην σχεδιάν πρὸς μεταφορὰν πραγμάτων.

Ἔμενε πλέον νὰ ἰδῶ ἀπὸ τίνα πράγματα ἔπρεπε νὰ τὴν φορτώσω, καὶ πῶς ἔπρεπε νὰ διατηρήσω ταῦτα ἀπὸ τὴν προσβολὴν τῶν ὑδάτων. Ἔβαλα ἐν πρώτοις ἐπ' αὐτῆς ὄλας, ὅσας ἠδυνάμην νὰ εὔρω σανίδας· ἔπειτα τρία κιβώτια τῶν ναυτῶν, τὰ ὁποῖα ἤνοιξα συντρίψας τὰ κλειθρα· τὰ ἐξεκένωσα καὶ ἔπειτα τὰ ἐκατέβασα διὰ σχαινίου εἰς τὴν σχεδιάν μου. Εἰς τὸ πρῶτον ἔβαλα τροφὰς, ἄρτον, ὀρύζι, τρία ὀλλανδικὰ τυρία, πέντε κομμάτια κρέατος τραγίνου ἐξηραμμένου, καὶ ὀλίγον εὐρωπαϊκὸν σίτον. Ἔβαλα ἀλλοῦ πολλὰ κιβώτια μὲ φιάλας ἐμπεριεχούσας ἀναληπτικὰ ὕδατα.

Ἐν ᾧ δὲ κατεγινόμενην τοιοιουτρόπως, ἐξεπλάγην ἰδὼν ὅτι ἡ παλίρροια ἤρχισε ν' ἀναβαίνει, καὶ εἶχον τὴν δυστυχίαν νὰ ἰδῶ ἐπιπλέοντα κατὰ τὴν διάκρισιν τῶν ὑδάτων τὰ φορέματά μου καὶ τὸ ὑποκάμισόν μου, τὰ ὁποῖα ἄφησα εἰς τὸ παράλιον, ὥστε ἔμεινα μὲ τὸ βρακίον καὶ τὰ περιπόδιά μου (τσοράπια). Εὐτυχῶς εὔρηκα μὲ τί νὰ ἀπαντήσω πλουσιοπαρόχως τὴν ζημίαν μου αὐτὴν· ἀλλὰ ταύτην τὴν

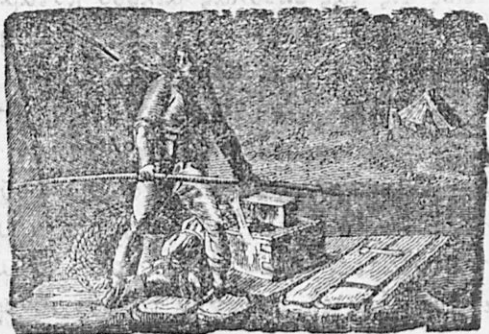
φορὰν δὲν ἐπῆρα, εἰμὴ ὅτι ἀπολύτως μοι ἦτον ἀναγκαῖον· διότι ἄλλα πολλὰ πράγματα ἐπεθύμουν νὰ ἔχω ὡς ἀναγκαϊότερα, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπεν ἀφεύκτως νὰ μοὶ χρησιμεύσωσιν, ὅτε θα ἐπέστρεφον εἰς τὴν ξηράν. Ἄφ' οὗ πολὺν καιρὸν ἠρεύνησα, εὗρον τὸ κινώτιον τοῦ ξυλουργοῦ τὸ ὁποῖον πραγματικῶς δι' ἐμὲ ἦτον ἀληθῆς θησαυρός· διότι ὅλον τὸ χρυσίον τοῦ κόσμου δὲν ἦθελέ μοι πληρώσει τὰ ὄργανα ταῦτα τῆς ἐργασίας. Τα σπουδαιότερα μετὰ ταῦτα εἰς ἐμὲ ἦσαν πολεμιφόδια καὶ ὄπλα. Ἐπῆρα λοιπὸν δύο καλὰ τουφέκια, τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς τὸν θαλάμον τοῦ πλοιοάρχου μὲ τινὰς πυριτιδοθήκας, ἓνα μικρὸν σάκκον μὲ βόλια, καὶ δύο παλαιόσπαθα ἀν. καὶ ἰωμένα (σκωριασμένα). Ἐπισκεφθεὶς ἔλας τοῦ πλοίου τὰς γωνίας ἐξετύρωσα δύο βαρελλια πυρίτιδος, τὰ ὁποῖα ὁμοῦ μὲ τὰ ὄπλα ἔθεσα εἰς τὴν σχεδίαν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ὁ Ῥοδινῶν ἀποβαίνει εἰς τὴν ξηράν καὶ φέρει
εὐτυχῶς τὸ φορτίον του.

Ἐστογάσθην τότε, ὅτι ἐπρομηθεύθην ἀρκετὰ, καὶ ὅτι δὲν μ' ἔμεινε πλέον ἄλλη φροντίς, παρὰ νὰ τὰ μεταφέρω εἰς τὴν ξηράν. Ἄλλ' οὔτε ἰστία, οὔτε κωπία, οὔδὲ πηδάλιον εἶχον· παραμικρὸν δὲ φύσημα τοῦ ἀέρος ἐδύνατο νὰ βυθίσῃ ὅλον τὸ φορτίον μου. Μ' ὄλα ταῦτα τρία πράγματα ὑπεστήριζαν τὴν γενναϊότητά μου· ἡ ἀταραξία τῆς θαλάσσης, ἡ ὕψωσις καὶ ἡ πρὸς τὴν ξηρὰν ῥοή τῆς παλιρροίας, καὶ ὁ ἀἴρ ὅστις καὶ περ ἀδύνατος, ἦτο βοηθητικός. Εὗρον ἀκόμη δύο ἢ τρία ἡμισπασμένα κωπία, δύο πρίονα, μίαν δίκελλαν καὶ ἓν σφυρίον, τὰ ὁποῖα ἐπρόσ-

θεσα εἰς τὸ φορτίον μου. Μετὰ ταῦτα ἐξεκίνησα, καὶ ἡ σχεδιά μου ἐπλευσε θαυμασιώτατα ἐν περι-
που μίλιον. Παρετήρησα μόνον ὅτι παρεξέκλινεν ὁ-

λίγον ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς, ὅπου πρότερον ἐπλη-
σίασα· ἀλλὰ τοῦτο μ' ἔκαμε νὰ κρίνω, ὅτι θὰ ἦτο
κάνεν ρεῦμα, καὶ ἐπομένως ἤλπίζα νὰ εὔρω ἢ κολ-
πίσκον ἢ ποτάμιόν τι, τὸ ὁποῖον νὰ χρησιμεύσῃ, ὡς
λιμὴν εἰς τὴν ἀποβίβασίν μου.

Τῶ ὄντι εἶδον ἀντικρὺ μου αὐλάκιον γῆς πρὸς τὸ
ὁποῖον ἠσθανόμην ὅτι ἐφέρετο ἀπὸ τὸ ρεῦμα ἢ σχε-
διά μου. Τὴν ἐκυβέρνων ὅσον καλλίτερα ἠδυνάμην,
διὰ νὰ ἀκολουθῆ τὴν φορὰν τοῦ ρεύματος· ἀλλ' ἐ-
πειδὴ τὸ παραλίον αὐτὸ μοι ἦτον ὅλως ἄγνωστον,
ὀλίγον ἔλειψε νὰ κάμω καὶ δεῦτερον ναυάγιον, διότι
τὸ μὲν ἐν μέρος τῆς σχεδίας μου ἤγγισεν εἰς ἄμ-
μον, τὸ δὲ ἄλλο ἐπλευε πάντοτε, καὶ τὸ φορτίον μου
διὰ τοῦτο ὀλίγον ἔλειψε νὰ γλιστρήσῃ πρὸς ἐκεῖνο
τὸ μέρος καὶ νὰ πέσῃ εἰς τὴν θαλάσσαν. Ἀκουμβῶν
κατὰ τῶν κιβωτίων ἐπροσπάθουν νὰ τὰ κρατῶ εἰς
τὸν τόπον των, ἀλλὰ δὲν εἶχον ἀρκετὴν δύναμιν
διὰ νὰ ξεκαθίσω καὶ τὴν σχεδίαν. Τοιοῦτοτρόπως
μὴ τολμῶν ν' ἀλλάξω θέσιν ἔμεινα ἡμίσειαν ὥραν

περίπου, ἕως ὅτου ἡ παλίρροια μ' ἀνεσήκωσε κατ' ὀλίγον, καὶ μ' ἔφερεν εἰς ἰσοσταθμίαν.

Τὰ ὕδατα αὐξανόμενα πάντοτε, ὤθησαν τὴν σχεδῖαν μου ἕως εἰς τὰς ἐκβολὰς μικροῦ ποταμίου. Ἐκεῖ ἐστοχάσθην νὰ περιμείνω μέχρις ὅτου ἡ παλίρροια ὑψωθῆ ἔντελῶς, καὶ μεταχειριζόμενος τὸ κωπίον μου ὡς ἄγκυραν ἐσταμάτησα αὐτὴν πλησίον τινὸς ὑψώματος ἰσοπέδου γῆς, τὴν ὁποίαν τὰ ὕδατα μετ' ὀλίγον ἔμελλον νὰ σκεπάσωσι. Τοῦτο ἐπέτυχε, διότι ἅμα ἐνόησα ὅτι ἡ σχεδῖα μου εὐρέθη ἐπὶ ἀρκετοῦ ὕδατος, τὴν ὤθησα πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ ἐμπήξας εἰς τὴν γῆν τα δύο συντριμμένα κωπία, ἐν εἰς καθεμίαν ἄκραν τῆς μιᾶς πλευρᾶς τῆς σχεδῖας μου, τὴν ἄραξα ἐκεῖ, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐπερίμενα, μέχρις ὅτου ἐχαμήλωσεν ἡ παλίρροια καὶ τὴν ἄφησεν εἰς τὴν ξηραν καὶ ἐν ἀσφαλεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Πρώτη ἐκδρομὴ τοῦ Ῥοβινσῶνος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ τόπου. — Βεβαίωται ὅτι εἶναι νῆσος. — Πρῶτος πυροβολισμὸς εἰς τὴν νῆσον.

Ἐκεῖθεν ἀπῆλθον διὰ νὰ γνωρίσω τὸν τόπον καὶ νὰ ζητήσω μέρος, ὅπου νὰ διαμένω καὶ νὰ ἐναποθέσω τὰ πράγματά μου. Ἐλαβα μαζί μου ἐν τουφέκιον, μιᾶν πυριτιδοθήκην καὶ ἐν μικρὸν σακχίον βολίων καὶ ἀνεχώρησα.

Φθάσας εἰς τὴν κορυφὴν βουναῦ ἀποτόμου, ἐγνώρισα ὅτι ἤμην εἰς νῆσον καὶ δὲν ἀνεκάλυφα ἄλλας ξηρὰς εἰμὴ βράχους τινὰς, πολὺ μεμακρυσμένους, καὶ δύο ἀησιδία, κείμενα πρὸς δυσμὰς δύο μίλια περίπου μακρὰν. Τότε εἶδον μὲ λύπην μου εἰς ποίαν παντελεῖ ἀπομόνωσιν κατεδικάσθην, ἐπειδὴ ἡ νῆσος μοὶ ἐφαίνετο ὅλως διόλου ἀκατοίκητος καὶ ἔρημος,

ἐκτὸς ἂν εἶχεν ἄγρια θηρία, ἂν καὶ δὲν εἶδον κανέν. Παρετήρησα ὁμως πολλὰ πτηνὰ ἄγνωστα εἰς ἐμέ· ἐφόνευσα ἓν πολὺ μέγαλον, ἰστάμενον ἐπὶ κλάδου

δένδρου εἰς τὴν ἄκρην μεγάλου δάσους. Νομίζω βεβαίως, ὅτι ἦτον ὁ πρῶτος πυρεβολισμὸς ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ὅστις εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην ἤκούσθη, διότι τὸν παρηκολούθησε συγκεχυμένος θόρυβος κραυγῶν καὶ συριγμῶν συγχρόνως, γενομένων ἀπ' ἄπειρον πλῆθος πτηνῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐγὼ ἐφόνευσα ἦτον ἓν εἶδος ἰέρακος, τοῦ ὁποῦ τοῦ κρέας δὲν ἤξιζε τίποτε.

Ἐπανῆλθον εἰς τὴν σχεδιάν μου, καὶ κατεγινόμεν ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας εἰς τὴν ἐκφόρτωσίν της· ἀλλ' ἐπελθούσης τῆς νυκτός, ἢ τῆς παρελθούσης ἀνησυχία μοὶ ἐπανῆλθεν. Ἐν τούτοις δὲν ἐστερούμην παντὸς βοηθήματος, διότι κατώρλωσα νὰ κάμω μὲ τα κιβώτια καὶ μὲ τὰς σανίδας μου ἓν εἶδος καλύβης ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐκοιμήθην ἡσυχῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ὁ Ῥοβινσὼν ἐπιστρέφει πολλάκις εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐξάγει: πολλὰ ἐφόδια. — Κατασκευάζει: καλλίτερον καταφύγιον διὰ τὴν νύκτα.

Ἐπεφάσισα τὴν ἐπιούσαν νὰ κάμω καὶ δεύτερον

εἰς τὸ πλοῖον ταξείδιον, ἐλπίζων νὰ πάρω ἀκόμη πολλὰ πράγματα. Δὲν ἔπρεπε νὰ χάνω καιρὸν, διότι ἡ πρώτη θαλασσοταραχὴ ἐδύνατο νὰ τὸ διαλύσῃ ὡς καὶ συνέβη. Αὐτὴν τὴν φορὰν ὀδηγούμενος ἀπὸ τὴν πεῖραν, ἠτοίμασα σχεδιάν ἐλαφροτέραν ἀπὸ τὴν

πρώτην καὶ τὴν ἐφόρτωσα πολὺ ὀλιγώτερον ἀπὸ ἐκείνην. Μετεκόμισα δύο τρεῖς σάκκους καρφία καὶ πρόκας, ἓν μέγανον τρυπάνι, μίαν δωδεκάδα πελέκεων, μίαν ἀκόνην, τρεῖς μοχλοὺς σιδηροῦς, ἑπτὰ τουφέκια, ἓν ἄλλο τουφέκιον τοῦ κυνηγίου, ὀλίγην τινα πυρίτιδα, δύο βαρέλια σφαιρῶν, ἓνα μέγανον σάκκον μὲ σκάγια, καὶ ὅλα ὅσα ἠδυνήθην νὰ εὕρω φορέματα, μίαν κρεμαστὴν κλίνην, ἓν στρῶμα, καὶ τινα σκεπάσματα, τὰ ὅποια ὅλα ἔφθασαν εὐτυχέστατα εἰς τὴν ξηράν.

Τίποτε ἀφ' ὅσα εἶχον ἀφήσει ἀναχωρῶν ἀπὸ τὴν ξηράν δὲν εἶχε βλαφθῆ, καὶ κἀνὲν σημεῖον προσβολῆς ἀνθρώπων ἢ ζώων δὲν ἐφάνη. Εἶδον μόνον ἓνα πολλὰ μέγανον ἀγριόγατον, καθήμενον εἰς ἓν ἀπὸ τὰ κιβώτιά μου, τὸν ὅποιον ἡ παρουσία μου δὲν ἐφόβισε παντάπασι· μάλιστα δὲ καὶ ἔφαγέ τινα τεμάχια παξιμαδίων, τὰ ὅποια τοῦ ἔρριψα, καὶ ἔπειτα ἀπεσύρθη.

Ἦρχισα νὰ κάμω μικρὰν σκηνὴν, μὲ τὸ ὅποιον

εἶχον πανίον καὶ μὲ πασσάλους, τοὺς ὁποίους ἐπὶ τούτῳ ἔκοψα. Εἰς αὐτὴν μετέφερα πᾶν ὅ τι ἐδύνατο νὰ βλαφθῆ ἀπὸ τὴν βροχὴν ἢ τὸν ἥλιον· ἔπειτα, διὰ νὰ τὴν ὀχυρώσω ἐναντίον πάσης προσβολῆς, ἐτοποθέτησα περὶ αὐτῆς κενὰ κιβώτια καὶ βαρέλια τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ κατεσκεύασα τοιοῦτοτρόπως ἐν περίφραγμα.

Ἦσφαλιτα ἔπειτα μὲ ἐν κιβώτιον κενὸν καὶ μὲ σανιδᾶς ἤγειρεν τὴν θύραν καὶ ἀπ' οὗ ἔβαλα πλησίον μου τὸ τουφέκι μου, καὶ εἰς τὸ προσκέφαλόν μου τὸ πιστόλι μου, ἐππλαγίχισα διὰ πρώτην φοράν εἰς κλίνην, καὶ ἐκοιμήθην ἡσύχως ὅλην τὴν νύκτα.

Οὐδέποτε, νομίζω, εἰς μόνος ἄνθρωπος ἐπρομήθευσεν αὐτὸν περισσότερα παρ' ὅσα ἐγὼ ἐπρομηθεύθην ἤδη, καὶ μὲ ὅλα ταῦτα δὲν ἤμην ἀκόμη εὐχαριστημένος. Ἦθελα νὰ πάρω ἀπὸ τὸ πλοῖον πᾶν ὅ,τι ἤδυνατο νὰ μετακομισθῆ. Διὰ τοῦτο ἐπήγαινα καθ' ἡμέραν εἰς αὐτὸ καὶ ἀπεδίβαζα πᾶν ὅ,τι ἤδυνα μὲν νὰ σηκώσω ἀπὸ τὰ ἐν αὐτῷ ἀναγκαῖα δηλ: μικρὰ σχοινία, σακκοῦράμματα καὶ ἐν κομματί πανίου χονδροῦ, τὸ ἀπὸ τοῦ ἐχρησίμευσε διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν ἰστιῶν τοῦ πλοίου. Μὲ εὐχαρίστησεν ὁμοίως πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὰ λοιπὰ λάφυρά μου εἰς μεγάλος πῖλος παξημαδίων, τρία βαρέλια ρούμης ἢ αἰνοπνεύματος, ἐν κιβώτιον ἀκαθαρίστου ζαχαρέως, καὶ ἐν μέτρον ἄχνης ἀλεύρου. Ἐξεκένωσα ταχέως τὰ παξημάδια, τὰ διένειμα εἰς πολλὰ μέρη, τὰ ἐτύλιξα εἰς πολλὰ πανία· ἔπειτα πλεύσας ἔφθασα εἰς τὴν ξηρὰν εὐτυχῶς, ὅπως καὶ πρότερον.

Ἀπ' οὗ ἐγύμνωσα τὸ πλοῖον ἀπὸ ὅλα, ὅσα εὐκόλως ἤδυναντο νὰ μετακομισθῶσιν, ἤρχισα νὰ κόπτω τὰ παλαμάρια εἰς κομμάτια ἀνάλογα τῶν δυ-

νάμεών μου. Ἐσχημάτισα διὰ τῶν κεραιῶν τοῦ ἐμπροσθινοῦ καὶ μεσαίου καταρτίου σχεδιάν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐσώρευσα δύο παλαμαρία καὶ ὄλα ὅσα ἤδυνήθην ν' ἀποσπάσω σιδηρικά· μετὰ ταῦτα ἤρχισα νὰ κωπηλατῶ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ φορτίον ἦτο βαρὺ, δὲν ἠδυνάμην ὡς ἄλλοτε νὰ κυβερνῶ τὴν σχεδιάν μου· ἡ δὲ ἀναποδογυρισθεῖσα, μ' ἔρριψε μ' αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔχασα τὸ περισσότερον μέρος, ἐκτὸς τινῶν τεμαχίων παλαμαρίων καὶ τινῶν σιδηρικῶν.

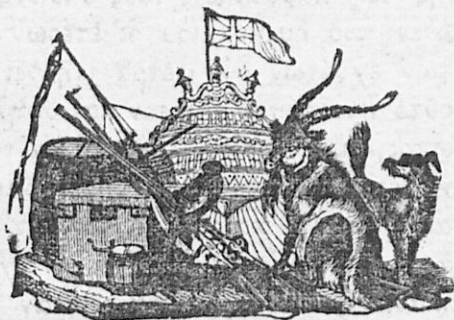
Δεκατρεῖς ἡμέρας ἤμην εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἕως τότε εἶχα κάμει ἔνδεκα ταξειδία εἰς τὸ πλοῖον· καὶ πιστεῶ ὅτι, ἂν ἐξηκολούθει ἡ γαλήνη, ἠθέλον μεταφέρει τὸ σκάφος ὀλόκληρον εἰς κομμάτια. Ὁ καιρὸς ἤρχιζε νὰ χειμωνιάσῃ, ὅτε ἐπεχείρησα τὸ δωδέκατόν μου ταξειδίον. Εὗρον ἀκόμη ἐντὸς τοῦ πλοίου μίαν σκευοθήκην (ἀρμάρι) μὲ συρτὰ, εἰς ἓν τῶν ὁποίων ἦσαν ἐν μικρὸν ψαλίδιον, δέκα ἢ δώδεκα μαχαίρια, καὶ ἄλλα τόσα περόνια· ἐν ἄλλο ἐμπεριεῖχε τριάκοντα ἕξ λίρας στερλίνας χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, καὶ ἄλλα τινὰ νομίσματα. Ἀλλ' ἐγὼ τότε πόσαν ἐπροτίμων τὸ ἐλάχιστον σκεῦος ἀπὸ τὸ χρυσίον!

Ἦτοιμαζόμεν νὰ κάμω τὴν σχεδιάν μου· ἀλλ' ὁ ἄνεμος ἠγέρθη τόσον δυνατὸς καὶ ὁ καιρὸς ἦτον τόσον ζοφερός, ὥστε τὸ καλλίτερον, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ κάμω, ἦτο νὰ ἐπιστρέψω κολυμβῶν εἰς τὴν ξηρὰν.

Εἶχον φθάσει εὐτυχῶς εἰς τὴν σκηνήν μου, δὲν τῶ μὲσω τοῦ πλοῦτου μου, ὅτε ἡ τρικυμία ἤρχισε. Διήρκεσεν ὅλην τὴν νύκτα, καὶ τὴν ἐπαύριον δὲν εἶδον πλέον τὸ σκάφος τοῦ πλοίου· παρηγορήθην ὅμως, διότι εἶχον μεταφέρει πᾶν ὅ,τι ἦτον ὠφέλιμον νὰ πάρω ἐξ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Ὁ Ροβινσὼν κατασκευάζει ὄχυρὰν κατοικίαν. — Αἱ ἀνησυχίαι του διὰ τὴν ἀποθήκην τῆς πυρίτιδός του. — Ἀνακαλύπτει ἀγρίας αἴγας.

Ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλίσω ἑμαυτὸν ἀπὸ τὰ θηρία, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀγρίους ἀνθρώπους, ἂν ὑπῆρχον. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπεφάσισα νὰ στήσω δυνατὴν σκηνὴν καὶ νὰ σκάψω ὑπόγειον. Ὡς πρόσφορον τοποθεσίαν ἐξέλεξα μικρὸν πεδίων εἰς τοὺς πρόποδας λόφου, τοῦ ὁποίου τὸ ἀπότομον καὶ μὴ κατωφερὲς μέτωπον ἐμπόδιζε νὰ κατέρχηται τι πρὸς ἐμὲ ἄνωθεν. Ἐμπηξα πάσσαλον ἀκριβῶς ἐμπρὸς τινος τρύπας, ἣτις ἔκειτο εἰς τὸ πρόσθιον τοῦ βράχου, καὶ ὠμοιάζε μὲ εἴσοδον ὑπογείου. Ἡ πεδιάς ἐκτεινομένη μέχρι τοῦ παραλίου ἐσχημάτιζε κατέναντι τῆς κατοικίας μου τάπητα πράσινον.

Πρὸ τοῦ νὰ στήσω τὴν σκηνὴν μου, ἐσχημάτισα ἡμικύκλιον, δυνάμενον νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ βράχου ἕως τῆς περιφερείας ἡμιδιαμέτρον του εἴκοσι σχεδὸν μέτρα (πῆγ. βασιλ.) καὶ τεσσαράκοντα ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦτο ἔμπηξα βαθέως δύο σειρὰς δυνατῶν πασσάλων ὀξέων ἄνωθεν καὶ ἐξεχόντων ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν ἕως δύο μέτρα, ἀπεχόντων δὲ ἀπ' ἀλλήλων 15 ἑκατοστόμε-

τρα· ἔπειτα λαβὼν τὰ τεμάχια τῶν καλωδίων, τὰ ὅποια εἶχον κόψει ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον, τὰ κατέταξα τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου μεταξὺ τῶν δύο σειρῶν, μέχρι τῆς κορυφῆς τῶν πασσάλων, τοὺς ὁποίους ἐνεδυνάμωσα ἔσωθεν τοῦ ἡμικυκλίου δι' ἐτέρων πλαγίων στηριγμάτων ἐχόντων δύο μέτρα μῆκος. Τὸ περίφραγμα τοῦτο ἦτο τόσον στερεὸν καὶ ὑψηλόν, ὥστε οὔτε ἄνθρωπος, οὔτε θηρίον, ἐδύνατο νὰ τὸ ἐκκιάσῃ ἢ νὰ τὸ ἀναβῆ· διὰ νὰ τὸ καταστήσω ὅμως τοιοῦτον, ἐχρειασθῆν πολὺν καιρὸν καὶ πολλὴν ἐργασίαν. Κατεσκεύασα δὲ καὶ εἴσοδον διὰ νὰ εἰσέρχωμαι εἰς τὴν κατοικίαν, ὄχι θύραν, ἀλλὰ μικρὰν κλίμακα, διὰ τῆς ὁποίας διέβαινον ἄνωθεν τῶν ὀχυρώσεών μου, καὶ τὴν ὁποίαν ἐσήκωνα μετὰ ταῦτα. Τοιοῦτοτρόπως ἐνόμιζα ἑμαυτὸν ἀσφαλέστατον ἀπὸ πᾶσαν ἐπιδρομὴν.

Εἰς τὸ ὀχύρωμα τοῦτο μετέφερα ὄλα τὰ πλούτη μου. Ἐπειτα ἐξήπλωσα ἐπ' αὐτοῦ μεγάλην διπλῆν σκηνήν, τὴν ὁποίαν διὰ νὰ προφυλάξω ἀπὸ τὰς βροχὰς, αἵτινες κατὰ τινὰς ὥρας τοῦ ἔτους εἶναι ὑπερβολικαὶ εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, τὴν ἐσκέπασα μὲ πανὶ πῖσσωμένον.

Ἀφ' οὗ ἐτελείωσα τὴν σκηνήν μου ἐνησχολήθην εἰς τὸ ὑπόγειόν μου. Ἐσκαψα πολὺ βαθέως μέσα εἰς τὸν βράχον, ρίπτων ἐν τάξει τοὺς λίθους καὶ τὰ χώματα εἰς τὴν ρίζαν τοῦ περιφράγματός μου, διὰ τῶν ὁποίων τὸ οἰκόπεδόν μου ὑψώθη περιπλέον 60 ἑκατοστόμετρα περίπου. Τοιοῦτοτρόπως ἀπέκτησα ἐν ἀξιόλογον κελλάριον ὀπισθεν τῆς καλύβης μου.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ μίαν ἡμέραν ἐδοκίμασα πολλὴν ἀνησυχίαν. Συνέβη βροχὴ ἱκανὴ συνωδευμένη ἀπὸ τρομεροῦς κεραυνούς. Τίποτε βέβαια συνη-

θέττερον· ἀλλ' ὅμως ἐσυλλογίσθηεν ὅτι ἡ πυρῆτις μου ἡδύνατο ν' ἀνάψη καὶ ν' ἀναποδογουρίση τὴν καλύβην μου, καὶ τότε τί ἤθελον γίνεαι ἐγώ;

Ἐκ τῶν φόβων μου, ἅμα ἡ θυέλλα παρῆλθε, διέκοψα ἔλας μου τὰς τακτικὰς ἐργασίας, καὶ ἤρχισα ἀμέσως νὰ κάμω σάκκους δια νὰ βάλω εἰς αὐτοὺς τὴν πυρίτιδά μου, καὶ νὰ τὴν διανείμω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τὰς ὁπὰς τῶν βράχων, ὥστε καὶ νὰ προσφυλάττηται ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν, καὶ ἂν εἰς σάκκος ποτὲ ἦναπτε, νὰ μὴν ἦναι δυνατὸν νὰ διαδοθῆ τὸ πῦρ εἰς τοὺς ἄλλους. Διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν μὲ ἐχρειάσθησαν δεκαπέντε ὁλόκληροι ἡμέραι, ἐπειδὴ ἕκαμα τοῦλάχιστον ἑκατὸν σάκκους, δι' ἄλλας τόσας λίτρας πυρίτιδος.

Εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἕκαμα περιπάτους καθ' ἡμέραν, διὰ νὰ γνωρίζω τὰ προϊόντα τῆς νήσου καὶ νὰ φονεῖω κἀνὲν φαγώσιμον, εἶδον ὅτι εὕρισκοντο εἰς τὴν νῆσον αἶγες, πλὴν τόσον ἀγριαί, τόσον πονηραὶ καὶ τόσον ἐλαφραὶ εἰς τὸ τρέξιμον, ὥστε δὲν ἐδυνήθηεν νὰ τὰς πλησιάσω. Δὲν ἀπελπίσθηεν ὁμως, ἀλλ' ἀφ' οὗ παρετήρησα τὰ διαθήματά των, ἐγνώρισα ὅτι ὅτε ἐγὼ εὕρισκόμεναι εἰς τὰς κοιλάδας καὶ ἐβλεπον αὐτὰς εἰς τοὺς βράχους, ἔφευγον αὐταὶ μὲ πολλὴν ταχύτητα. Ἄλλ' ἂν ἐγὼ ἦμην εἰς τοὺς βράχους καὶ ἐκεῖναι ἔβασκον εἰς τὰς κοιλάδας, δὲν ἐδίδον καμμίαν προσοχὴν εἰς ἐμέ. Ἐντεῦθεν ἐσυμπέρανα ὅτι ἐβλεπον τόσον χαμηλά, ὥστε σπανίως διέκρινον τὰ ὑψηλότερα ὄντα ἀντικείμενα. ἤρχισα λοιπὸν νὰ τὰς κινηγῶ ἀνωθεν τῶν βράχων καὶ τὰς ἐφόνευον εὐκολώτατα.

Ἐν τούτοις μυρίαὶ ἰδέαι κατετάραττον τὸ πνεῦμά μου· τόσον ἡ κατάστασίς μου μοὶ ἐπαρουσιάζετο ὑπὸ

ἔποψιν τρομεράν! Ἐβλεπον ἑμαυτὸν στερημένον μυρῶν πραγμάτων, μόνον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἀπὸ ὄλον τὸν κόσμον. Ἦθελα νὰ βλασφημήσω τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν, ἀλλ' ἐν ταύτοις εὐθύς ἐνθυμούμην ὅτι ἐγὼ μόνος διεσώθην ἀπὸ τὸ ναυάγιον, ὅτι τὸ πλοῖον ἐφέρθη τόσον πλησίον τῆς ξηρᾶς, ὥστε μετέφερον ὅλα ὅσα κατεῖχον, τέλος ὅτι εἶχα χίλια πράγματα πρὸς συντήρησίν μου· ὅλαι αὐταὶ αἱ ἰδέαι μ' ἐπαρηγόρουσ ὀλίγον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ἡ Ὁ Ῥοβινσὼν ἀρχίζει τὸ ἡμερολόγιόν του. — Σκύλος, διασωθεὶς ἀπὸ τὸ ναυάγιον, προσκολλάται μαζῆ του.

Τώρα πρέπει ν' ἀνατρέξω ἕως εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μονοτόνου καὶ μονήρους ζωῆς μου, καὶ νὰ ἐξακολουθήσω κατὰ τάξιν τὴν παραξενον καὶ ὀδυνηρὰν αὐτῆς διήγησιν.

Τὴν 30 Σεπτεμβρίου ἐπάτησα τὴν γῆν ταύτην τῶν στεναγμῶν κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν, ὅτε ὁ ἥλιος κατέπεμπε καθεύτως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου τὰς ἀκτῖνάς του, διότι ἡ νῆσός μου ἔκειτο 9 μοίρας καὶ 22' πρὸς ἄρκτον τοῦ ἰσημερινοῦ.

Μετὰ τὸ τέλος δέκα ἢ δώδεκα ἡμερῶν, ἐσυλλογίσθην ὅτι ἐμελλον νὰ λησμονήσω ἐντὸς ὀλίγου τὸν λογαριασμὸν τοῦ χρόνου, ὅτε τὰ χαρτίον καὶ ἡ μελάνη ἤθελον μοὶ λείψει, καὶ δὲν ἤθελον δύνασθαι εἰς τὸ ἐξῆς νὰ διακρίνω τὰς κυριακάς ἀπὸ τὰς ἄλλας ἡμέρας. Διὰ νὰ προλάβω τὴν συγχυσιν ταύτην ἀνύψωσα παρὰ τῆ παραλία, ὅπου πρῶτον ἐπάτησα, ὑψηλὴν στήλην ἐν εἰδῇ Σταυροῦ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔγραψα μὲ μεγάλα γράμματα. *Η. Ιθου, εἰς τὴν νῆσον ταύτην τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1659, εἰς τὰ πλάγια τῆς*

στήλης αὐτῆς ἐνεχάραζον καθ' ἡμέραν ἐγκοπὴν· κατὰ ἑπταημερίαν δὲ ἐγκοπὴν δις μεγαλητέραν, καὶ κατὰ πᾶσαν πρώτην τοῦ μηνὸς μίαν ἔτι μεγαλητέραν. Τοιοῦτοτρόπως ἐκράτησα ἀκριβέστατα τὸ μηνολόγιόν μου.

Ἐλησμόνησα σημειῶν τὰ πράγματα, τὰ ὅποια εὔρον ἐπὶ τοῦ πλοίου, νὰ ὁμιλήσω περὶ διαβητῶν, ἐργαλείων μαθηματικῆς, βιβλίων ναυτικῶν, καὶ τριῶν Ἱερῶν Γραφῶν· πρὸς τούτοις περὶ δύο γάτων καὶ ἑνὸς σκύλου, οἵτινες μ' ἠκολούθησαν εἰς τὴν ξηράν. Διὰ πολλὰ ἔτη ὁ σκύλος ἐξεπλήρουνε πλησίον μου ἔργα ὑπηρέτου καὶ συντρόφου πιστοτάτου. Δὲν ἄφινε νὰ μὲ λείψῃ τίποτε ἀφ' ὅσα ἐδύνατο αὐτὸς μόνος του νὰ εὔρῃ. Μετεχειρίζετο ὄλην του τὴν εὐστροφίαν, καὶ ὅλα τὰ ἔμφυτα προτερήματά του διὰ νὰ μὲ κάμῃ καλὴν συνοδίαν. Ἐν μόνον πρᾶγμα μὲ δυσηρέσκει, ὅτι τὸν ἔλειπεν ὁ λόγος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Πῶς ὁ Ῥοβινσὼν ἀναπληροῖ τὴν ἔλλειψιν πολλῶν ἐργαλείων, καὶ μεγαλώνει τὴν κατοικίαν του.

Ἄν καὶ ἡ ἀποθήκη μου ἦτο μεγάλη, ἔστερούμην ὅμως ἀκόμη πολλῶν πραγμάτων. Δὲν εἶχον οὔτε πτυάριον, οὔτε ἀξίνην, οὔτε λίσγον διὰ νὰ σκάπτω καὶ μεταφέρω τὸ χῶμα, οὔτε κλωστήν, οὔτε βελώνην, οὔτε πανίον· μ' ὅλα ταῦτα γρήγορα ἔμαθον νὰ ζήσω καὶ χωρὶς αὐτῶν.

Ἡ ἔλλειψις ἐργαλείων ἀποκαθίστα πολὺ βραδέα τὰ ἔργα μου. Ἐν ὀλόκληρον ἔτος ἐχρειασθην, ἕως νὰ τελειώσω τὸν φράκτην μου. Καθεὶς τῶν πασσάλων ἦτο τόσον βαρὺς καὶ τόσον μακρὰν ἐπήγαινα εἰς τὸ δάσος, διὰ νὰ τὸν κόψω, νὰ τὸν κατασκευάσω,

καὶ νὰ τὸν μεταφέρω, ὥστε πολλάκις δι' ἓνα τούτων μοὶ ἐχρειάζετο δύο ἡμερῶν ἐργασία. Κατ' ἀρχὰς διὰ νὰ τὸν ἐμπήξω μετεχειριζόμενη ἐν χονδρὸν ξύλον μετὰ ταῦτα ὁμῶς μετεχειρίσθη μοχλὸν σιδηροῦν, καὶ τότε πλέον ἐκοπίαζα ὀπωσοῦν ὀλιγώτερον.

Πλὴν ὅσον μεγάλον καὶ ἀηδὲς ἂν ἦτον ἐν ἔργον, οὐδέποτε ἀπέκαμνον, διότι εἶχον ἀρκετὸν καιρὸν καὶ δὲν τὸν ἐφειδόμην. Φυσικὸν ἦτο νὰ πίπτω πολλάκις εἰς διαλογισμοὺς πολλὰ λυπηροὺς περὶ τῆς καταστάσεώς μου. Ἄλλ' ἀφ' οὗ καλῶς ἐξήταζον τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ αὐτῆς, εὕρισκον ἐπὶ τέλος ὅτι δὲν ὑπάρχει τόσον δυστυχῆς κατάστασις εἰς τὴν ζωὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ μὴ δύναται τις νὰ εὕρη παρηγορίαν τινά. Ἐσυνείθισα ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν μοναξίαν μου, καὶ ἀπεφάσισα ἐνασχολούμενος ὅλαις δυνάμεσι νὰ προμηθεύσω εἰς ἑμαυτὸν, ὅσας ἤθελον δυνήθῃ νὰ ἐφεύρω ἀνακουφήσεις.

Εἶχον κατ' ἀρχὰς θέσει εἰς τὴν σκηνήν μου ἀνακατευμένα ὅλα μου τὰ πράγματα, δηλ: ἐπιπλα, σκεύη, ἐργαλεῖα κτλ. τὰ ὁποῖα κατεῖχον τόσον τόπον, ὥστε μόλις ἔμενεν ὀλίγος δι' ἐμέ. Ἐνησχολήθη λοιπὸν εἰς τὸ νὰ πλατύνω τὸ σπήλαιόν μου καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις, καὶ δὲν ἀπῆντων πολλὴν δυσκολίαν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ βράχου. Εἰς αὐτὸ οὕτω μεγαλωμένον κατεσκεύασα χωριστὴν ἀπὸ τὰς ὀχυρώσεις μου θύραν, ἔπειτα ἔθεσα σανίδας ὡς ράφια, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐτοποθέτησα ὅλα μου τὰ πράγματα· τὰ δὲ ἐργαλεῖα καὶ τὰ ὄπλα μου ἐκρέμασα εἰς πασσαλίσκους, τοὺς ὁποίους εἶχα ἐμπήξει εἰς τὸν βράχον. Τοιοῦτοτρόπως τὸ σπήλαιόν μου ὠμοιάζε μεγάλην ἀποθήκην, εἰς τὴν ὁποίαν τόση τάξις ὑπῆρχεν, ὥστε εὕρισκον ἀμέσως κάθε μου πρᾶγμα.

Μ' ὄλον ὅτι ἕως τότε δὲν ἔκαμα χρῆσιν κἀνενὸς ἐργαλείου, ἠδυνήθην μ' ὄλα ταῦτα νὰ κάμω πολλὰ πράγματα μόνον δι' ἑνὸς πελέκειος καὶ μιᾶς ρυκάνης· ἀλλὰ καὶ ὅποια ἐργασία! . . . Ἐὰν παραδείγματος χάριν ἤθελον νὰ κατασκευάσω μίαν σανίδα, ἔπρεπε πρῶτον νὰ κόψω ἐν δένδρον, κατόπιν νὰ τὸ πελεκῶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ἕως οὔ νὰ τὸ λεπτόνω ἀρκετά· ἔπειτα νὰ τὸ ἐξομαλύνω διὰ τῆς ρυκάνης, καὶ τσιου- τοτρόπως νὰ ἔχω ἀπὸ ἓν δένδρον μόνον μίαν σανίδα, καὶ ταύτην μὲ κόπους ἀμετρήτους. Πλὴν οὔτε ὁ καιρὸς μου οὔτε τὰ δένδρα ἦσαν πολύτιμα. Διὰ νὰ κατασκευάσω ἐν κάθισμα καὶ μίαν τράπεζαν μετε- χειρίσθην τὰ τεμάχια τῶν σανίδων, τὰ ὅποια εἶχον φέρει ἀπὸ τὸ πλοῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Ἡμερολόγιον τῶν συμβάντων μου.

Ὅτε ὀπωσοῦν ἀποκατεστάθην καὶ ἀπέκτησα τινὰ ἔπιπλα, ἤρχισα νὰ βαστῶ καὶ ἡμερολόγιον, τὸ ὅποῖον ἐξηκολούθησα μὲ πολλὴν προσοχὴν.

Τὸ ἡμερολόγιόν μου ἤρχισεν ἀπὸ τὴν 30 Σεπτεμ- βρίου 1659, ἡμέραν τοῦ ναυαγίου μου. Αἱ μετ' αὐτὸ πρῶται ἡμέραι ἐπέρασαν, ὅπως ἀνωτέρω διηγήθην· τῶρα δὲ ἀναλαμβάνω τὴν διήγησιν ἀπὸ τὴν 17 Νοεμ- βρίου, καθ' ἣν ἤρχισα νὰ σκάπτω τὸ σπήλαιόν μου.

Ἐστεροῦμην τριῶν πραγμάτων· πολλὰ ἀναγ- καίων· ἑνὸς πτύου (πτυαρίου), μιᾶς ἀξίνης καὶ μιᾶς χειραμάξης, ἢ ἑνὸς καλάθου. Τὴν μὲν ἀξίνην ἀνε- πλήρωσα διὰ τῶν σιδήρῶν μοχλῶν, οἵτινες ἂν καὶ πολλὰ βαρεῖς, καταλληλότατοι ὅμως νὰ κινήσουν τὸ χῶμα. Περί δὲ τοῦ πτύου δὲν ἤξευρα τί νὰ κάμω.

18 Νοεμβρίου. Ἀναζητῶν εἰς τὰ δάση, εὔρον

εἶδος δένδρου πολλά σκληροῦ, τὸ ὁποῖον οἱ Βρασιλιανοὶ ὀνομάζουσι σιδηρόξυλον. Μὲ πολὺν κόπον ἔκοψα ἐν κομματί, τὸ ὁποῖον πολὺν καιρὸν κατειργαζομένην, ἕως ὅτου καταντήσω νὰ τοῦ δώσω σχῆμα πύου· ἀντὶ δὲ χειραμάξης κατεσκεύασα ἐν ἐργαλεῖον ὁμοιον σχεδὸν μὲ τὸ πηλοφορεῖον, τὸ ὁποῖον συνειθίζουσι οἱ κτίσται.

23 Νοεμβρίου. Ἀνέλαβον καὶ ἐξηκολούθησα ἐπὶ δεκαοκτῶ ἡμέρας τὴν ἐργασίαν μου, πλατύνων καὶ μακρύνων τὸ σπήλαιόν μου διὰ νὰ μοῦ χρησιμεύσῃ ὡς ἀποθήκη, μαγειρεῖον, ἐστιατήριον καὶ τροφοθήκη.

10 Δεκεμβρίου. Ἐνόμιζα τὸν θόλον μου τελειωμένον πλέον, ὅτε ἔξαφνα κατέρρευσεν ἐξ ἑνὸς μέρους. Ἐτρόμαξα ὑπερβολικᾶ· καὶ δικαίως, ἐπειδὴ βεβαίως, ἂν εὕρισκόμενην ὑποκάτω, δὲν εἶχον ἀνάγκην ἄλλου ἐνταφιασμοῦ. Ἐχρειάζετο πολλὴ ἐργασία διὰ νὰ ἐπανορθώσω τὸ δυστύχημα τοῦτο. Ἐπρεπε πρῶτον νὰ σηκώσω ὅλα τὰ γώματα, τὰ ὁποῖα ἔπεσαν, καὶ ἔπειτα νὰ στηρίξω τὸν θόλον μου.

11 Δεκεμβρίου. Ἐστησα δύο στηρίγματα, τὰ ὁποῖα ὑψοῦντο μέχρις ὀροφῆς, θέσας εἰς ἑκάστον σταυροειδῶς δύο τεμάχια ξύλων. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐβδομάδος ἐξηκολούθουν νὰ στήνω τοιαῦτα, διὰ τῶν ὁποίων ἐξησφαλίσθη ὀλοτελῶς ὁ θόλος μου, καὶ τὰ ὁποῖα σχηματίζοντα σειραν στύλων, διήρουν τὴν οἰκίαν μου εἰς δύο εὐρυχωρότατα δωμάτια.

Ἐκαμὲν ἔπειτα κακοκαιρίαν διὰ πολλὰς ἡμέρας, κ' ἐγὼ καθήμενος μέσα ἐξηκολούθουν τὰς ἐσωτερικὰς ἐπιδιορθώσεις μου.

27 Δεκεμβρίου. Ἐφόνευσα ἐν ἐρίφιόν καὶ ἐχώλανα ἕτερον, τὸν ὁποῖον ἔφερα εἰς τὴν κατοικίαν μου· τῷ

ἔδεσα καλὰ τὴν κνήμην κ' ἔλαβα περὶ αὐτοῦ τόσῃ φροντίδα, ὥστε ἰάθη ἔντελῶς καὶ ἐσυνείθισε μαζῆ μου θαυμασιώτατα. Ἐκ τούτου συνέλαβα τὴν ἰδέαν νὰ διατηρήσω ζωὰ εἰς τὴν οἰκίαν μου διὰ νὰ ἔχω τι πρὸς διατροφήν μου, ὅταν ἤθελον καταναλωθῆ αἱ τροφαί μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ὁ Ῥοβινσῶν κάμνει πολλὰς ὠφελίμους ἀνακαλύψεις. — Συλλογὴ κόκκων σίτου.

Ἀπὸ τὸν Ἰαννουάριον μέχρι τῆς 14 Ἀπριλίου κατεγινόμεν ἰς τὰς ὀχυρώσεις μου. Διεκοπτόμην πολλάκις ἀπὸ τὰς βροχὰς, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιμονῆς τὰς ἐτελείωσα, καὶ τοιουτοτρόπως ἡ κατοικία μου κατεστάθη ἔντελῶς ἀπρόσβλητος.

Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν περιώδευα καθ' ἡμέραν εἰς τὸ δάσος, καὶ ἔκαμα πολλὰς ἀνακαλύψεις ὠφελίμους. Μεταξὺ τῶν ἄλλων εὔρον εἶδος τι περιστερῶν ἀγρίων, νοστιμοτάτων εἰς τὴν γεῦσιν, καὶ εὐκόλως συλλαμβανομένων, ὅτε ἀκόμη ἦσαν νέαι, ἐπειδὴ κατέφευγαν εἰς τὰς ὀπὰς τῶν βράχων.

Ἐστερούμην ἀκόμη πολλῶν πραγμάτων· δὲν κατώρθωσα π. γ. νὰ κατασκευάσω ἓνα πίθον (βαρέλλι), καὶ νὰ τοῦ ἐφαρμόσω τοὺς κύκλους (στεφάνια), μ' ὄλον ὅτι πολλὰς ἐβδομάδας ἐκοπίασα καταγινόμενος. Δὲν εἶχα λύχνον, οὐδὲ κηρίον· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ πλαγιάζω ἑνωρίς, δηλ: πάντα σχεδὸν κατὰ τὰς 7 ὥρας μ. μ. Διὰ νὰ ἀναπληρώσω ὅπως οὖν τὴν στέρησίν μου ταύτην ἐφύλαττον τὸ πάχος τῶν τράγων, τοὺς ὁποίους ἐφόρευα, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔβαζα ὀλίγον ἐπὶ πηλίνου πινακίου, τὸ ὅποῖον εἶχα κατασκευάσει καὶ ξηράνει εἰς τὸν ἥλιον, καὶ δι' ὀλίγου ῥάμματος, ἐν

εἶδει φυτυλίου, κατώρθωνα νὰ ἔχω μικρὸν φῶς, τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἀδύνατον, μ' εὐχαρίστει ὅμως πολὺ.

Ἐτυχε μίαν ἡμέραν εἰς τὴν ἀποθήκην μου σακκίων νὰ εὕρω λειψανα σίτου, τὸν ὁποῖον εἶχον φέρει ἀπὸ τὸ πλοῖον, ἀλλὰ καταφαγωμένον οὕτως ἀπὸ τοὺς ποντικούς, ὥστε ἔβλεπον μόνον φλοιούς καὶ κόκκους. Ἐπειδὴ εἶχον ἀνάγκην τοῦ σακκίου, χωρὶς νὰ δώσω καμμίαν προσοχὴν τὸ ἐτίναξα εἰς τὴν ρίζαν τοῦ βράχου, ὀλίγον τι πρὸ τοῦ καιροῦ τῶν βροχῶν.

Ὅταν μετὰ ἓνα περίπου μῆνα εἶδον φύλλα, τὰ ἐνόμισα ὡς φυτὰ ἄγνωστα· ὀλίγον ὅμως ὕστερον ἐξεπλάγην ἰδὼν δέκα ἢ δώδεκα ὠραίους στάχυας σίτου τοῦ εὐρωπαϊκοῦ εἶδους. Δὲν δύναμαι νὰ ἐκφράσω τὴν ποικιλίαν τῶν διαλογισμῶν μου, ὅτε κατὰ πρῶτον τοὺς εἶδον! Ἔως τώρα δὲν εἶχον κἀνένα ἐμβριθῆ στοχασμὸν περὶ θρησκείας, καὶ εἶχα θεωρήσει ὅ,τι μοι συνέβη ἕως τότε, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς τύχης· ἀλλ' ἡ θεὰ τοῦ κόκκου ἐκείνου φυτρώσαντος ἐκεῖ, χωρὶς ἐγὼ νὰ φροντίσω, καὶ εἰς κλίμα μάλιστα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐνόμιζα κατάλληλον, μ' ἔκαμε νὰ ὑψώσω τὸν νοῦν μου εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ εὐλογήσω τὸ ὄνομά του, διότι ὠδήγησεν οὕτω τὴν χεῖρά μου, ὥστε ὁ κόκκος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἐνόμιζα ὀλοτελῶς ἄχρηστον, νὰ ριφθῆ ἀκριβῶς εἰς τὴν ρίζαν τοῦ βράχου καὶ νὰ εὐρεθῆ τοιοῦτοτρόπως προφυλαγμένους ἀπὸ τὸν ἥλιον.

Δὲν ἔλειψα νὰ κάμω εἰς τὸν ἀρμόδιον καιρὸν, δεστίς ἦτο τὸ τέλος τοῦ Ἰουνίου, τὸν μικρὸν μου θερισμὸν, τὸν ὁποῖον ὅλον προσδιώρισα εἰς σποράν, ἐλπίζων ὅτι μὲ τὸν καιρὸν ἦθελον συλλέξει ἀρκετὸν σίτον διὰ νὰ προμηθευθῶ ἄρτον.

Τριάκοντα περίπου στάχυες ὀρυζίου εὐρέθησαν

μεταξὺ τοῦ σίτου, τοὺς ὁποίους ἐφύλαξα μὲ τὴν αὐ-
τὴν φροντίδα. Ὁ καρπὸς οὗτος μ' ἔγεινε διττῶς ὠφέ-
λιμος, καὶ ὡς ἄρτος καὶ ὡς φαγητὸν, διότι εὐδοκί-
μησα νὰ τὸν μαγειρεύω χωρὶς ζυμώματος.

Ἄναλαμβάνω τὸ ἡμερολόγιόν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ II'.

Σεισμός.

17 Ἀπριλίου. Τὴν ὑστεραίαν ἐκείνης, καθ' ἣν ἀπε-
περάτωσα τὰς ὀχυρώσεις μου, ἐκινδύνευσα νὰ ἴδω
ὅλα μου τὰ ἔργα κατεστραμμένα, καὶ αὐτὴν τὴν
ζωὴν μου χαμένην. Ἦμην ἐνησυχολημένος ὀπισθεν
τῆς καλύβης μου, ὅτε ἔξαφνα βλέπω τὸ χῶμα τοῦ
θόλου μου νὰ καταρρέη καὶ τοὺς στύλους μου νὰ τρί-
ζουν τρομερά. Εὐθὺς ἐφυγα πρὸς τὸ μέρος τοῦ περι-
φράγματός μου. Ἦτο σεισμός, ὅστις ἐπέφερε τρεῖς
κλάνισμούς τὸσον τρομεροὺς, ὥστε ὀλόκληρον ἐν μέ-
ρος βράχου, ἡμισυ μίλιον μακρὰν ἐμοῦ, ἐκρημνίσθη
μὲ κρότον τρομερὸν, καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία θάλασσα ἐτα-
ράχθη καταπληκτικῶς.

Ὁ τρόμος μ' ἐχυρίευσεν, ὅτε ἐστοχαζόμεν τὴν σκη-
νὴν μου καὶ ὅλα μου τὰ πλούτη κινδυνεύοντα νὰ ἐν-
ταφιασθῶσιν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ ἐπιχειμένου βουνοῦ.
Πολὺν καιρὸν μετὰ τὸν τελευταῖον κλονισμόν ἔμεινα
χωρὶς νὰ τολμήσω μῆτε νὰ κινηθῶ, μῆτε νὰ σταθῶ
ἐντὸς τοῦ περιφράγματός μου, φοβούμενος μὴ ἐντα-
φιασθῶ ὀλοζώντανος.

Ἐν τούτοις ὁ οὐρανὸς ἐσκοτίζετο, καὶ μετὰ ἡμί-
σειαν ὥραν ἠγέρθη τρομερὰ θύελλα. Πάρευθὺς εἶδον
τὴν θάλασσαν ἀφρίζουσαν νὰ πλημμυρῇ τὰ παράλια
μὲ τὰ κύματά της, καὶ δένδρα ὀλοτελῶς ἐκρίζωνό-
μενα νὰ πίπτωσι τῆδε κάκεισε.

Ἡ θύελλα διήρκεσε τρεῖς ὥρας, μετὰ τὴν ὁποίαν βραγδαιοπάτη βροχὴ ἐπῆλθεν. Ἐβιάσθην νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν σκηνὴν μου, ἀλλ' ἡ αὐξάνουσα πάντοτε βροχὴ μ' ἀπεδιώξεν ἐκεῖθεν. Ἐπανῆλθον εἰς τὸ σπήλαιόν μου ὅλος τρέμων ἀπὸ τὸν φόβον, μὴ τὸ ἴδω κρημνιζόμενον ἐπάνω μου· ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅμως ἐλάμβανον θάρρος, καὶ ἐν μικρὸν ποτήριον ρουμίου μοι ἐπανεφέρην ὅλην τὴν γενναιοψυχίαν μου.

Ἡ βροχὴ διήρκεσεν ἐφ' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ μέρος τῆς ὑστεραίας, χωρὶς νὰ δυνηθῶ νὰ ἐξέλθω. Τότε ἀνελογιζόμενην ὅτι, ἂν ἡ νῆσος ὑπέκειτο εἰς σεισμούς, ἀνάγκη ἦτο νὰ κατασκευάσω καλύβην εἰς μέρος ἀνοικτόν.

22 Ἀπριλίου. Πολλὰ πρῶτῃ ἐσυλλογιζόμενην νὰ βάλω εἰς ἐνέργειαν τὸ σχέδιόν μου, πλὴν τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα μ' ἔλειπον. Αἱ δίκελλαί μου καὶ οἱ πελέκεις εἶχον παντελῶς ἀμβλυθῆ ἀπὸ τὴν πολλὴν αὐτῶν χρῆσιν ἐπὶ ξύλων σκληρῶν καὶ πολυκόμβων. Εἶχον μὲν μίαν ἀκόνην, ἠγνόουν ὅμως τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐδυνάμην νὰ τὴν καταστήσω ἐνεργόν. Τὸ ἐμπόδιον τοῦτο μ' ἐξάλισε πολὺ, μ' ὅλα ταῦτα φθᾶσας ἐφήρμοσα ἓνα τροχόν, τὸν ὁποῖον ἐδυνάμην νὰ κινῶ δια τοῦ ποδός μου, καὶ νὰ ἔχω τὰς δύο μου χεῖρας ἐλευθέραι· εἰς τὴν προσαρμογὴν τῆς μηχανῆς ἐξώδευσα μὲν ὀλόκληρον μίαν ἐβδομάδα, ἀλλ' ἔλαβον ἐπίσης τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τὴν ἴδω ἐνεργοῦσαν θαυμασιώτατα, ὥστε ἠκόνησα ἐντελῶς ὅλα μου τὰ ἐργαλεῖα.

Τὴν 30 Ἀπριλίου παρατηρήσας ὅτι τὰ παξιμαδιά μου ὀλιγόστευον, ἤρχισα νὰ τρώω μὲ πολλὴν μου δυσἀρέσκειαν ἐν καθ' ἡμέραν.

1 Μαΐου. Εὖρον εἰς τὴν παραλίαν συντρίμματά

τινα τοῦ πλοίου, ὁ δὲ σεισμὸς τὰ εἶχε τόσον πολὺ πρὸς τὴν ξηρὰν πλησιάζει, ὥστε εὐκόλως ἠδυνάμην νὰ πάρω κάτι τι ἀκόμη. Τοῦτο μὲ ἔκαμε νὰ μὴ ἐπιθυμήσω πλέον ν' ἀλλάξω κατοικίαν. Τῶ ὄντι ἀπὸ τὴν 3 Μαΐου μέχρι τῆς 15 Ἰουνίου ἐπήγαινα καθ' ἡμέραν, καὶ μὲ πολλὴν ἐργασίαν καὶ κόπον ἔβγαζα σανίδας καὶ σιδηρικά ἀρκετὰ διὰ νὰ κατασκευάσω λέμβον, ἂν εὔρισκον τὸν τρόπον.

Μετεκόμισα πρὸς τούτοις ἀπὸ ἓν ἓν κομμάτιον καὶ ἑκατὸν λίτρας μολύβδου εἰς πλάκας τυλιγμένας κυλινδρικῶς.

26 Μαΐου. Ἐρχόμενος πρὸς τὸ παράλιον εὔρον κατὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν νῆσον χελώνην, ἔχουσαν ἐξήκοντα περίπου αὐγά. Ἐπειδὴ πρὸ πολλοῦ δὲν εἶχον γευθῆ ἄλλο παρά κρέας πτηνῶν καὶ τράγων, ἡ νέα αὕτη τροφή μ' ἐφάνη ἡ ἡδονικωτέρα τοῦ κόσμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

¹ Ἀσθένεια τοῦ Ῥοβινσῶνος. — Προστρέχει εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμψυχώνεται ἀναγινώσκων τὴν Θεϊὰν Γραφήν.

18 καὶ 19 Ἰουνίου. Δὲν ἐξῆλθον παντελῶς, διότι ἡσθάνομην ῥίγος. Τὴν 20 δὲν ἔλαβον δι' ὅλης τῆς νυκτὸς οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν, διότι πυρετὸς καὶ σφοδρὰ κεφαλαλγία μὲ προσέβαλον.

Τὴν 21. Ἀσθενὴς καὶ καταλυπημένος, διότι ἐβλεπον ἑμαυτὸν εἰς τοιαύτην ἀθλίαν κατάστασιν, στερημένον πάσης ἀνθρωπίνης βοηθείας, ἤρχισα νὰ παρακαλῶ τὸν Θεόν, χωρὶς καλὰ νὰ ἠξεύρω τὸ τί ἔλεγον. Ἐξηκολούθουν νὰ πάσχω κακῶς ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας.

Τὴν 25. Τρομερὰ κεφαλαλγία, πολὺς καὶ ὑπερβο-

λικὸς πυρετὸς, διαρκέσας ἑπτὰ ὥρας· κατόπιν ἄφθονος ἰδρώς καὶ κατὰ συνέπειαν ἀδυναμία μεγάλη.

26. Ἠσθάνομην καλλίτερα. Λαβὼν τὸ τουφέκι μου ἐπῆγα συρόμενος εἰς τὸ δάσος διὰ νὰ προμηθευθῶ τροφήν τινα. Ἐφόνευσα ἐρίφιον τοῦ ὁποίου ἔψησα τινὰ μέρη. Εἶχον πολλήν ἐπιθυμίαν νὰ βράσω ἐν κομματίον δια νὰ κάμω ζωμόν, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εἶχον γύτρον,

Τὴν 27, μ' ἐπανῆλθε τόσον σφοδρὸς πυρετὸς, ὥστε ἐκοιτόμην εἰς τὴν κλίνην μου ἐφ' ὅλης τῆς ἡμέρας. Ἀπέθνησκον τῆς δίψης, ἀλλὰ τίς νὰ μὲ δώσῃ ὕδωρ! . . . Ἀπελπίζομενος ἐφώναζα ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν « Παντοδύναμε, εὐσπλαγχνίσθητι καὶ μὴ μ' ἐγκαταλίπης ». Ἀφ' οὗ παρῆλθεν ἡ περίοδος τοῦ πυρετοῦ (τῆς θερμῆς) ἀπεκοιμήθην καὶ εἶδον ὄνειρον τρομερόν.

Μ' ἐφάνη ὅτι ἔβλεπον ἄνθρωπον φύσεως ὅπως παραδόξου, καταβαίνοντα ἐν τῷ μέσῳ δίνης πυρὸς καὶ καπνοῦ. Ἡ γῆ ἔσειέθη ἅμα τὴν ἠγγισεν. Ἐπειτα τὸν εἶδον πρὸς με προχωροῦντα, ὠπλισμένον μὲ λόγχην, καὶ τὸν ἤκουσα προφέροντα τοὺς ἀκολουθοῦς λόγους. Ἐπειδὴ τόσα σημεῖα δὲν σ' ἐπαρέφερον εἰς θεογνωσίαν, πρέπει ν' ἀποθάνῃς, καὶ ἐσήκωσε τὴν φοβερὰν του λόγχην νὰ μὲ κτυπήσῃ.

Ἡ ὄπτασία αὕτη ἐνέσπειρεν εἰς τὴν ψυχὴν μου βαθὺ τρόμου αἰσθημα, καὶ ἡ ἐντύπωσις αὕτη μ' ἐμείνεν ἀκεραία, μ' ὄλον ὅτι ἦτον ἡμέρα. Ἀλλοίμονον! τὰς καλὰς διδασκαλίας, τὰς ὁποίας ἔλαβον εἰς τὴν νηπιότητά μου, τὰς εἶχα παραμελήσει ὀλοτελῶς· ἔζησα ἔχων τελείαν ἀδιαφορίαν διὰ τὸ καλὸν ἢ τὸ κακόν.

Εἶχα ἀρχίσει ἀπὸ τὴν παρακοὴν πρὸς τοὺς γο-

νείς μου, και ἔπειτα δὲν ἐστοχάσθην ποτὲ τὰς δυστυχίας μου ὡς τιμωρίαν παρὰ Θεοῦ, και οὐδέποτε εὐχαρίστησα αὐτὸν διὰ τὰς ὁποίας μ' ἔσπειλε παρηγορίας. Ἀπέναντι ὁμῶς τοῦ θανάτου ἢ συνείδησός μου ἠγέρθη, και ὁ ἐλεγχος αὐτῆς συνέτριψε τὴν καρδίαν μου· πρῶτην ἤδη φοράν ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς μου προσευχήθην και ἐπεκαλέσθην τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν.

Τὴν 28, ἠδυνήθην νὰ σηκωθῶ και ἐνήσυχλήθην νὰ προετοιμάσω ὀρθαστικὰ τινὰ διὰ τὴν αὔριον, ἐπειδὴ ὁ πυρετός μ' ἤρχετο τακτικῶς ἀνά διημερίαν· ἐγέμισα ὑδατοεσχίαν μεγάλην φάλην, τὸ ἑπίπλον ἐκέρασα μὲ ὀλίγον ρόμιον, και τὸ ἔβαλα πλησίον τῆς κλίνης μου· ἔφαγον ἔπειτα τρία γελῶνης αὐγά.

Ἐδοκίμασα ἀπολούθῶς νὰ περιπατήσω, ἀλλ' ἤμην πολλὰ ἀδύνατος, και δὲν ἐδυνάμην νὰ πηγαίνω μακρὰν· ἐκτίθη λοιπὸν κατὰ γῆς και σύννευς ἐθεώρουν τὴν θάλασσαν. Ἐπανῆλθον ἔπειτα εἰς τὴν κατοικίαν μου και μὲ φοικὴν διελογιζόμενη τὴν ἐπάνοδον τοῦ πυρετοῦ, ὅτι ἐνόηθη ὅτι οἱ Βρασιλιανοὶ ἰατροὺς ὄλας τῶν τὰς ἀσθενείας διὰ τοῦ ταβάκου. ἤξευρα ὅτι εἰς ἐν τῶν κίβωτίων μου εὐρίσκετο ὀλίγος τὸ ἡνιῆα λοιπὸν ἀμέσως, και εὔρον τῶ ὄντι και ταβάκον, και ὅτι περισσότερον μὲ ὠφέλησε, μίαν Ἰερὰν Γραφήν.

Μετεχειρίσθην κατὰ τρεῖς διαφόρους τρόπους τὸν ταβάκον μου. Ἐβαλον ἐν φάλλον αὐτοῦ πράσινον εἰς τὸ στόμα μου, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο πολὺ δυνατός, μ' ἐσκότισε πολὺ· μετὰ ταῦτα ἔβαλον μέρος εἰς καίοντα κάρβουνα, κρατῶν πλησίον τοῦ καπνοῦ τὴν ῥινά μου (μύτην), δι' ὅσην ἐδυνήθην ὥρην, τέλος ἐμόσχευσα μέρος εἰς ρόμιον, τὸ ὁποῖον ἔπιον ἔπειτα. Τὸ ποτὸν

τοῦτο μ' ἐκτύπησεν ἀμέσως εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ
 μ' ἐκράτησεν κοιμώμενον μέχρι τῆς τρίτης μετὰ με-
 σημβρίαν τῆς ὑστεραίας. Δύναμαι μάλιστα νὰ εἶπω
 καὶ περισσότερο, διότι δὲν ἤμπορῶ νὰ ἐβγάλω ἀπὸ
 τὸν νοῦν μου τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι ἐκοιμήθην ὄλην τὴν
 νύκτα, καθ' ἣν ἔλαβα τὸ ἰατρικὸν τοῦτο, ὄλην τὴν
 ἑπιοῦσαν ἡμέραν, καὶ μέρος τῆς ἀκολουθοῦ. Ὅπως
 καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἐξυπνήσας ἠσθάνομην ἐμαυ-
 τὸν πολλὰ ἐλαφρωμένον, ἡ ὄρεξις μου ἐπανῆλθε, καὶ
 ἐν γένει προώδευον ἐπὶ τα κρείττω.
 15 Ἰουλίου. ἤρχισα ν' ἀναγινώσκω τὴν Ἱερὰν
 Ἐραφὴν ἐπιβαλὼν εἰς ἐμαυτὸν τὸ χρέος ν' ἀναγινώσκω
 ἐξ αὐτῆς κεφαλαῖά τινα καθ' ἑσπέραν καὶ πρωΐαν,
 καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἠσθάνθην παρηγορίαν ἀπὸ τῆν κα-
 λὴν αὐτὴν συνήθειαν. Ἡ κατάστασις μου, ἂν καὶ τὰ
 περὶ ἐμὲ πράγματα ἦσαν τὰ αὐτὰ, ἤρχισε νὰ μοι
 φαίνεται πολὺ ἡπιωτέρα, διότι ἐμαθὼν νὰ τὴν ὑπο-
 φέρω ἀταράχως καὶ εἰρηρικῶς.
 20 Ἀναλαμβάνων καθ' ἡμέραν τὰς δυνάμεις μου ἀπε-
 φάσισα νὰ ἐπιχειρήσω μίαν ὄδοιπορίαν. Δέκα μῆνας
 ἡμῆν εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον χωρὶς νὰ βλέπω κἀνὲν
 μέσον ἀναχωρήσεως. Ἐπίστευσα ἀδιστακτικῶς, ὅτι
 πλάσμα ἀνθρώπινον ποτὲ δὲν εἶχε βάλει τὸν πόδα
 του ἐκεῖ ἠθέλησα μ' ὄλα ταῦτα νὰ βεβαιωθῶ ἐντε-
 λῶς, καὶ νὰ ἴδω μὴ ἀνακαλίψω νέον τι προϊόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

* Ὁ Ῥοδινῶν ἐπισκέπτεται μέρος τῆς νήσου, καὶ
 κατασκευάζει ἀγροτικὸν οἶκον.

15 Ἰουλίου. Ἐπεχείρησα τὴν ὄδοιπορίαν μου ἀρ-
 χίσας ἀπὸ τὸν ὄρμίσκον, ὅστις ἐχρησίμευσεν ὡς λι-

μὴν εἰς τὰς ἀποβάσεις μου. Ἀκολουθῶν τὸν ποταμὸν εὗρον ὠραῖα λειβάδια ἀνεπισθήτως ὑφούμενα, ὥστε μοὶ ἐφάνησαν ὅτι οὐδέποτε ἀπὸ πλημμύραν προσεβάλλοντο.

Εἰς τοὺς πρόποδας τῶν λοφίσκων, οἵτινες τὰ περιεκύκλουν, εἶδον ταβάκου χόρτον, ὠραῖα φυτὰ ἀλόης, ἀλλὰ τινὰ, τὰ ὁποῖά μοι ἦσαν ἄγνωστα, καὶ πολλὰ ζαχαροκάλαμα, ἀτελεῖ ὅμως διὰ τὸ ἀκαλλιέργητον.

Τὴν 16, ἐπροχώρητα ὀλίγον τι περισσότερον παρὰ τὴν προτεραίαν. Ἡ πεδιάς ἦτο σκεπασμένη ἀπὸ δάση· ἐδῶ δὲ καὶ ἐκεῖ πεπόνια καὶ ἄλλα εἶδη καρπῶν ηὔξανον, καὶ σταφυλαὶ ὠριμαὶ πρὸς τρυγητὸν ἐκρέμαντο ἐκ τῶν δένδρων. Ἐξ αὐτῶν ἐσύλλεξα καὶ ἐξέθεσα εἰς τὸν ἥλιον, αἵτινες ξηρανθεῖσαι ἦσαν μετὰ τὸ φθινόπωρον ἢ εὐαρεστοτέρα καὶ ὑγιεστέρα τροφή μου.

Διέτριψα ἐνταῦθα ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ πρώτην ἡδὴ φοράν εἰς τὸν μονήρη μου βίον, ἀπεφάσισα νὰ κοιμηθῶ ἐξω τῆς κλίνης μου· διενυκτέρευσα δ' ἐπὶ δένδρου ὡς ἐκείνου, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν πρώτην εἰς τὴν νῆσον ἀφιξίν μου μὲ ἐχρησίμευσεν ὡς ἄσυλον.

Τὴν ἐπαύριον τὸ πρῶτὸ ἐπανέλαβον τὴν περιοδίαν μου, καὶ μετὰ τεσσάρων μιλίων ὁρόμον ἐφθασα εἰς τερπνοτάτην κοιλάδα, τῆς ὁποίας τὰ χόρτα ἦσαν πρασινώτατα καὶ τὰ λειβάδια διακεποικιλμένα, ὥστε ὠμοίαζον κήπους καλλιεργημένους· χαρίεις δὲ μικρὸς ῥυαξ τὰ διέσχίζε. Ἔσταμάτησα καὶ ἀληθῶς ἠσθάνομην εὐχαρίστησιν, θεωρῶν ἐμαυτὸν δεσπότην καὶ κύριον ὅλων τῶν πέριξ ἐμοῦ.

Εὗρον πολλὰ κακαόδενδρα, λεμονέας, κυτρέας καὶ πορτογαλλέας, τῶν ὁποίων τὰ λεμόνια, ἂν καὶ ἄγρια, εἶχον ὅμως καλὴν γεῦσιν, καὶ ὁ ζωμὸς τῶν συγκε-

ρασμένος με ὕδωρ ἐγένετο ποτὶν πολλὰ εὐάρεστον.

Ἐσύναξα πολλοὺς ἐκ τῶν καρπῶν τούτων καὶ πολλὰς σταφυλάς· ἀπὸ οὗ ἐσώρευσα αὐτοὺς, ἐπέστρεψα εἰς τὴν κατοικίαν μου μετὰ τριήμερον ἀπουσίαν, καὶ με ἀπόφασιν νὰ ἐπανέλθω τάχιστα ἐφωδιασμένος με τὰ πρὸς μετακόμισίν των ἀναγκαῖα.

Καὶ πῶ ὄντι τὴν ἐπιούσαν ἐπέστρεψα φέρων μαζί μου δύο σάκκους διὰ νὰ συγκομίτω τοὺς καρπούς μου· ἀλλὰ τοὺς εὗρον διεσκορπισμένους, καὶ μέρος ἐξ αὐτῶν φαγωμένον ἀπὸ π' ἄγρια ζῶα. Τότε ἐστοχάσθην νὰ μεταχειρισθῶ ἄλλον τρόπον· ἐσύναξα καὶ ἐκρέμασα τὰς σταφυλάς μου εἰς μακροὺς κλάδους δένδρων, καὶ τὰς ἀφῆκα οὕτως εἰς τὸν ἥλιον διὰ νὰ ζηρανθῶσιν.

Ἐρωτεύθην με αὐτὴν τὴν χαριεστάτην κοιλάδα, καὶ εὐχαρίστως ἤθελον ἐγκατασταθῆ ἐκεῖ, ἐὰν δὲν ἐφοβούμην μὴ κλειόμενος μεταξὺ κοιλάδων χάσω τινὰ περίστασιν ἀπελευθερώσεως. Κατεσκεύασα μ' ὄλα ταῦτα ἔπαυλιν ἐν τῷ μέσῳ περιβόλου ἐκτεταμένου, τὴν ὁποίαν περιέφραξα με διπλοῦν φράκτιν, κελῶς στηριγμένον, ὑψηλὸν δύο ἕως τρία μέτρα, καὶ τὸν ὅποιον ἐσῶθεν ἐγέμισα με μικρὰ ξύλα· κλίμαξ δὲ ὡς ἡ τοῦ δαυρώματός μου μ' ἐχρησίμευεν πρὸς εἰσοδὸν καὶ ἔξοδον.

Τοιοῦτοτρόπως κατεῖχον δυο οἰκίας, μίαν τῆς πόλεως καὶ ἑτέραν τῆς ἐξοχῆς, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν τελευταίαν δὲν ἐχάρην πολὺ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος· διότι ἤναγκάσθην ἐκ τῶν βροχῶν νὰ τὴν ἀφήσω γρήγορα καὶ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν παλαιάν μου κατοικίαν· εἰς ταύτην μετακόμισα καὶ πλεόν τῶν διακοσίων ἀπὸ τὰς σταφυλάς μου, αἵτινες ἦσαν τότε ἐντελῶς ξηραὶ καὶ ὠραῖαι σταφίδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Ὁ Ῥοβινσὼν σπεύρει τὸν σίτον του καὶ κατορθώνει
 νὰ κατασκευάσῃ κάμιστρα.

Αἱ βροχαὶ διήρκεσαν ἀπὸ τὴν 15 Αὐγούστου μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ ἐνίοτε ἦσαν τόσοσιν βραγδαίαι, ὥστε διὰ πολλὰς ἡμέρας μοι ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐξέλθω. Διὰ νὰ διασκεδάσω κατεγινόμεν νὰ πλατύνω τὸ σπῆλαιόν μου.

Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς μικρὰς μου ἐκδρομὰς, τὰς ὁποίας ὁ καιρὸς μ' ἐσυγχώρησε νὰ κάμω, ἠτύχησα νὰ φονεύσω τράγον καὶ μίαν μεγίστην χελώνην.

Ἴδου πῶς ἐπροσδιώρισα τὰ γεύματά μου. Πρόγευμα μίαν σταφυλήν γεῦμα ἐν κομματίον τράγου ἢ χελώνης ψητόν· καὶ τὸ ἑσπέρας δύο ἢ τρία αὐγά χελώνης ἢ τὸ δεῖπνόν μου.

Τὴν 30 Σεπτεμβρίου, ἡμέραν ἐπέτειον τῆς θλιβεραῶς ἀποβάσεώς μου εἰς τὴν νῆσον, ἐφύλαξα ὡς ἡμέραν μεγάλης νηστείας, καὶ ἀφιέρωσα ὀλόκληρον εἰς θρησκευτικὰς ἀσκήσεις.

Ἦρχισα νὰ γνωρίζω ὀλίγον τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, ἀλλὰ τὴν γνῶσιν αὐτὴν ἀπέκτησα διὰ σκληρᾶς πείρας. Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ἐφύλαξα τριάκοντα στάχεις ὀρυζίου καὶ εἴκοσι σίτου, τοὺς ὁποίους ἐσύλλεξα τόσον εὐτυχῶς εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ βράχου; Ἦρχισα λοιπὸν νὰ καλλιεργῶ μέρος γῆς, ὅσον καλλίτερα εὐνήθην μετὰ τὸ ξύλινόν μου πτύον, καὶ ἔσπειρα τοὺς σπόρους μου τοὺς ἡμίτεϊς μόνον· καὶ κατ' εὐτυχίαν ἔγεινε τοῦτο, διότι δὲν ἐφθασαν νὰ ὀριμασῶσιν. Ὀλίγον μετὰ τὴν σπορὰν ἐπῆλθεν ἡ ὥρα τῆς ξηρασίας, ὥστε ἔκαμε πολὺν καιρὸν νὰ φυτρώσῃ ὁ σπόρος, καὶ

εἰς τὴν ὥραν τῶν βροχῶν ἐβλάστησαν ἀσθενεῖς βλαστοὺς, οἵτινες ἐσάπησαν. Βραδύτερα κατα τὸν Φεβρουάριον ἔκαμα δευτέραν ἀπόπειραν σπορᾶς καὶ τότε ἐπέτυχα θαυμασιώτατα. Ἐκαμα μικρὰν μὲν ἀλλ' ἀξιόλογον συγκομιδὴν συνισταμένην εἰς ἓν ἡμισάδιον ὀρυζίου καὶ ἕτερον σίτου.

Ἡ μελάνη ἤρχισε νὰ ὀλιγοστεύῃ, καὶ διὰ νὰ τὴν οἰκονομήσω ἔγραφα μόνον τὰς κυριώτερας τῆς ζωῆς μου περιστάσεις.

Περὶ τὸν Νοέμβριον, ἅμα αἱ βροχαὶ παρήλθον, ὑπῆγον νὰ ἐπισκεφθῶ πάλιν τὴν ἐσοχὴν μου, τὴν

ὁποῖαν εὔρον πολὺ βελτιωμένην. Οἱ πάσσαλοι, ἐξ ὧν ἐσχηματίζετο ὁ φράκτης μου, ἐβλάστησαν μακροὺς κλάδους ὁμοίους μὲ τοὺς τῶν ἰτεῶν· τοὺς ἐκλάδευσα, τοὺς ἐπεριποιήθην ὅσον καλλίτερα ἤδυνήθην, καὶ μετὰ παρελευσιν τριῶν ἐτῶν ἐσκέπαζον ὅλον τὸν περίβολόν μου, καὶ ἡ σκιά των ἔγεινε τόσον πυκνή, ὥστε ἤδυνάτο νὰ κατοικήσῃ τις ἀξιόλογα ὑποκάτω καθ' ὅλον τὸν τῆς ἀνομβρίας καιρὸν. Τὸ θέρος διέτελλον προμηθεύομενος καρπούς διὰ τὸν χειμῶνα, καθ' ὃν ἐπίσης εὔρισκον πολλοὺς τρόπους ἐνασχολήσεως.

Πολὺ ἐπεθύμουν νὰ κατασκευάσω κάνιστρον ἡξευ-

ρα δ' ὀλίγον πῶς ν' ἀρχίσω, ἐπειδὴ παῖς ὢν ἐσύχναζα πρὸς διασκέδασιν εἰς τινὰ καλαθουργόν, τὸν παρετήρουν ἐργαζόμενον καὶ ἐνίστε μάλιστα ἀνεκατεύομένην εἰς τὸ ἔργον του. Μ' ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν ὅτι οἱ κλάδοι τοῦ ἰδίου δένδρου, τὸ ὅποιον μοὶ ἐχορήγησε τοὺς πασσάλους τοῦ φράκτου μου, ἤμπόρουν πολὺ καλὰ νὰ γίνωσι χρήσιμοι εἰς τοῦτο. Καὶ τῶ ὄντι ἦσαν ἀξιόλογοι· ἔκοψα ἐξ αὐτῶν μεγάλην ποσότητα, τοὺς ἔβησα εἰς τὸν περιβόλόν μου διὰ νὰ ξηρανθῶσι, καὶ τὸ ἀκόλουθον θέρος κατεσκεύασα πολλὰ κάνιστρα, τὰ ὅποια, ἂν καὶ δὲν ἦσαν κομψά, ἦσαν ὅμως πολὺ καλὰ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Ἄναλαμβάνει τὰς ἐπισκέψεις του εἰς τὴν νῆσον, συλλαμβάνει καὶ ἐξημερώνει ἔριφον.

Ἄπεφάσισα ἀρχομένου τοῦ καλοῦ καιροῦ, ν' ἀναλάβω τὰς εἰς τὴν νῆσον περιοδείας μου, καὶ νὰ διαβῶ τὸ ἀντίθετον τῆς ἐπκύλειώς μου μέρος μέχρι τῆς θαλάσσης. Ἐπῆρα λοιπὸν τὸ τουφέκι μου, ἓνα πέλεκυν, ἀρκετὰ σφαιρίδια καὶ πυρίτιδα, παζημάδια, σταφίδας καὶ ἐκίνησα ὁμοῦ μετ' ὃν πιστόν μου σκύλον.

Ἄμα διῆλθον τὴν κοιλάδα, εἶδον τὴν θάλασσαν πρὸς ὄυσμάς, καὶ ἐπειδὴ ὁ ὀρίζων ἦτον αἶθριος, διέκρινα ἄλλην παρὰ τὴν νῆσόν μου γῆν, ἀπέχουσαν πλέον τῶν δέκα λευγῶν· ἐσυμπέρανα, ὅτι αὕτη ἔπρεπε νὰ ἦναι ἡ Ἀμερικὴ, ἀλλ' ὅμως ἡ κατοικουμένη ἀπὸ ἀγρίους, ὥστε διόλου δὲν μ' ἐβασάνισεν ἡ ἰδέα τοῦ νὰ διαβῶ ἐκεῖ.

Τὸ μέρος τοῦτο τῆς νήσου, ἦτο πολὺ διαφορετικώτερον, μάλιστα εὐαρεστότερον, παρ' ἐκεῖνο εἰς τὸ ὅποιον κατ' ἀρχὰς ἀποκατεστάθην· εἶδον πολλοὺς

ψιττακούς (παπαγάλους), ἐκ τῶν ὁποίων συνέλαβα ἓνα καὶ ἀπεφάσισα νὰ τον διδάξω νὰ λαλῆ. Δὲν ἐπροχώρουν περισσότερο τῶν δύο μιλίων καθ' ἡμέραν, ἐπειδὴ ἔκαμνα μυρίας περιστροφάς εἰς πᾶν μέρος, διὰ νὰ μὴ μοῦ διαφυγῇ κἀνὲν πρὸς ἀνακαλύψιν ὠρέλιμον. Γοιουτοτρόπως ἔφθανα κοπιασμένος καθ' ἑσπέραν εἰς τὴν κοίτην μου, δηλ. εἰς τι δένδρον.

Φθάσας πλησίον τῆς παραλίας τὴν εὖρον γέμουσαν χελωνῶν ἐκεῖ ἦσαν καὶ πολλὰ πτηνα, τῶν ὁποίων ἐδυνάμην νὰ φονεύσω πολλά, ἀλλ' ὠκονό-

μουν τὴν πυρίτιδά μου. Αἱ αἶγες ἦσαν πολυπληθέστεραι ἐδῶ, παρ' εἰς τὸ μέρος μου. Ὡς τόσον, ἂν καὶ ἦτο θελιτικὸν καὶ ὠραῖον τὸ μέρος τοῦτο, παντάπασι δὲν ἐπεθύμουν ν' ἀποκατασταθῶ εἰς αὐτό. Μ' ἐφαίνετο κόσμος νέος· πατρίς μου δὲ ἦτον ἡ παλαιὰ μου κατοικία.

Ἐπροχώρησα πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος δώδεκα μίλια μακρὰν, καὶ ἐκεῖθεν, ἀφ' οὗ ἐνέπηξα μεγάλον ὄβελόν ὡς σημεῖον, ἐπέστρεψα εἰς τὴν κατοικίαν μου ἀποφασισμένος νὰ προχωρήσω εἰς τὸ δεῦτερον ταξίδιον ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἕως οὗ εὕρω τὸ σημεῖον.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ὁ σκύλος μου συνέλα-

βεν έρίφιον, δια τὸ ὁποῖον εὐχαριστήθην μεγάλως, ἐπειδὴ πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμουν νὰ συστήσω ποῖμνιον, καθ' ὅσον μάλιστα εἶχον ἐλπίδα νὰ συλλάβω καὶ ἄλλα. Τὸ ἔδεσα ἀπὸ τὸν τράχηλον καὶ τὸ μετεκόμισα μὲ πολὺν κόπον εἰς τὴν ἔπαυλίν μου, ὅθεν ἐπανῆλθον εἰς τὴν αἰκίαν μου. Δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ τις μὲ πόσῃν εὐχαρίστησιν εἶδον τὴν παλαιάν μου ἐστίαν, καὶ ἀνέπαυσα τὰ μέλη μου ἐπὶ τῆς κρεμαστῆς μου κλίνης. Ἠτύχασα διὰ τινὰς ἡμέρας, διότι ἐκ τῆς ὀδοιπορίας εἶχον ἀποκάμει, ἔπειτα ὑπῆγα νὰ ἴδω τί ἐγίνετο τὸ ἐρίφιόν μου. Ἡ στενοχωρία καὶ ἡ πείνα τὸ εἶχον καταστήσει τόσον χειρόηθες καὶ εὐπίστατον, ὥστε εὐκόλως μ' ἠκολούθησε καὶ δὲν ἀπεμακρύνετο πλέον, ὡς καὶ ὁ σκύλος μου ἀπὸ πλησίον μου. Ὁ παπαγάλος μου διὰ τὸν ὁποῖον εἶχα καταρρώσει νὰ κατασκευάσω κλωβίον, ἤρχιζεν ἐπίσης νὰ μὲ γνωρίζῃ καλά, καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ὁπωσοῦν τὸ ὄνομά μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ III'.

Δεύτερον θῆρος.

Ἐφθασα πάλιν εἰς τὴν βροχεράν ὥραν τοῦ φθινοπώρου καὶ μετ' ὀλίγον εἰς τὴν δευτέραν ἐπέτειον ἡμέραν τῆς ἀποβάσεώς μου. Ἠρχισα ἕως τὸ τρίτον αὐτὸ ἔτος μὲ τινὰ παρηγορητικώτερον τρόπον, διότι ἐσυνείημισα νὰ ὑποφέρω ὁπωσοῦν τὴν τύχην μου. Δὲν ἤμην πλέον ὀλομόναχος, ἐπειδὴ ἔμαθον νὰ ἐπικαλῶμαι τὸν Θεὸν βοηθὸν εἰς τοὺς κινδύνους καὶ εἰς τὰς στενοχωρίας μου. Ἐτακτοποιήσα τὰς ἐνασκολήσεις μου οὕτως, ὥστε πατὲρ νὰ μὴ μένω ἀργός. Τὴν ἡμέραν μου ὅλην ἐπέρνων εἰς τὸ νὰ ἐκτελῶ πρῶτον τὰ πρὸς τὸν Θεὸν χρέη μου, ἔπειτα τὰς εἰς

τὴν νῆσον μὲ τὸ τουρέκι μου ἔδοιπορίας, τὰς περὶ τῆς τροφῆς μου προπαρασκευὰς καὶ τὰς περὶ τῶν προμηθειῶν, καὶ τέλος τὰ ἐργόχειρά μου κατὰ τὰς ὥριμμένας δι' αὐτὰ ὥρας.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ Δεκεμβρίου ὁ σῖτός μου ἦτο δεύτεραν ἤδη φοράν τοῦ ἔτους ὥριμος, καὶ τὸ δεύτερον τοῦτο θέρος ἐμελλε νὰ ἦναι ἀφρονώτερον τοῦ πρώτου. Ἐπρόκειτο νὰ θερίσω, ἀλλὰ ὄραπανον δὲν εἶχον ματεχειρίσθην λοιπὸν μάχαιραν, τὴν ὁποίαν εἶχον φέρει ἐκ τοῦ πλοίου. Ἐθέρισα τὸν σῖτόν μου, τὸν ἔτριψα μὲ τὰς χεῖράς μου καὶ ἔλαβον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἰδῶ, ὅτι τὸ ἡμισάδιον, τὸ ὁποῖον ἔσπειρα μ' ἀπέδωκε τρία μέδιμνα καὶ τι περισσώτερον ἰσως, ἐπειδὴ δὲν εἶχον μέτρον.

Ἐνεψυχώθην πολὺ ἀπὸ τὴν καλὴν αὐτὴν ἐπιτυχίαν, καὶ ἐψύλαξα μὲ πολὺν φροντίδα τὸν σῖτον διὰ νὰ τὸν σπείρω ὅλον τὴν προσεχῆ ὥραν, ὥστε νὰ δυνηθῶ ν' ἀποκτήσω ἄρκετόν πρὸς σποράν καὶ πρὸς τροφήν μου.

Ἐνησχολήθην λοιπὸν νὰ προετοιμάσω μεγαλήτερον μέρος γῆς· ἀλλὰ μὲ ἀπίστευτον κόπον ἠδυνήθην νὰ καλλιεργήσω τὸ χωράφιόν μου μὲ τὸ ξύλινον πτύον μου, τὸ ὁποῖον μ' ἐχρησίμευσε καὶ ὡς ἀξίνη καὶ ὡς ἄροτρον. Ἀφ' οὗ ἔσπειρα, ἐπῆρα μακροὺς κλάδους δένδρου, καὶ ἐσθάρνισα τὸ χωράφιον, καὶ τελευταῖον τὸ περιέφραξα. Εἰς τὰς διαφόρους αὐτὰς ἐργασίας, καθ' ὅσον ἡ βροχὴ μὲ τὸ ἐσυγχώρει ἔδαπάνησα τρεῖς ὀλοκλήρους μῆνας.

Ἐντὸς τοῦ οἴκου μου εἶχον διαφόρους ἐργασίας καὶ περιπλέον ἐμάνθανα τὸν ψιττακὸν μου νὰ λαλῆ. Οἱ πρώτοι λόγοι τοὺς ὁποίους εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν ἤκουσα νὰ προφέρωνται ἀπὸ ἄλλο παρά τὸ ἰδικόν μου

στόμα, ἦσαν οἱ τοῦ μικροῦ τούτου ζώου μου, Παπαγάλος κομψός· τοῦτο ἦτο τὸ ὄνομά του, τὸ ὁποῖον ἐπανελάμβανε θαυμασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Ὁ Ῥοβινσὼν ἐπιχειρεῖ νὰ κατασκευάσῃ σκεύη πῆλινα —

Διάφοροι ἐφευρέσεις.

Ἐζήτησαν πρὸ πολλοῦ πῶς νὰ κατασκευάσω τινὰ σκεύη πῆλινα· ἐσυλλογιζόμεν ὅτι, ἂν ἐφθανα νὰ εὕρω ἄργιλον ἐπιτηδεῖαν εἰς τὴν νῆσον, ἤθελον δινηθῆ εὐκόλως νὰ τα ξηράνω εἰς τὸν ἥλιον, διότι ἦτο πολὺ θερμός εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον. Πολλοὶ ἤθελον γελάσει μ' ἐμὲ, ἂν διηγούμην ὅλας τὰς δοκιμασίας, ὅσας πρὸς παρασκευὴν τῆς ἐπὶ πούτῳ ζύμης ἔκαμον, καὶ τὰ σχήματα, παραξενώτερα καὶ ἀσχημότερα τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ἄλλου, τὰ ὁποῖα ἔδίδα εἰς τὰ ἀγγεῖά μου, πολλὰ ἐγίνοντο ὡς πῆτται, διότι ἡ ἄργιλος δὲν ἦτον ἀρκετὰ στερεὰ ζυμωμένη· ἀλλὰ ἐσχίσθησαν, διότι πάρῳρα ἐξετέθησαν εἰς τὸν ἥλιον· τέλος πολλὰ ἐσυντρίφθησαν μετατοπιζόμενα. Τοιοῦτοτρόπως μετὰ δύο μηνῶν ἐργασίαν εἶχον ὅλα ὅλα δύο μεγάλα, ἀλλὰ ἀσχημότερα καὶ κακόμορφα ἀγγεῖα.

Τὰ δύο ταῦτα σκεύη, πολὺ καλὰ ψημένα, διὰ νὰ τὰ προφυλάξω νὰ μὴ συντριβοῦν, ἔθεσα ἐντὸς καλάθου ἐκ λόγου, γεμίσας τὸ μεταξὺ μὲ ἄχυρα σίτου καὶ δρυζίου.

Ἐπέτυχον τέλος πάντων νὰ δώσω σχήματα εὐάρεστα εἰς κάμποσα μικρότερα ἀγγεῖα, ἀλλ' ὅλα ταῦτα δὲν εὐχαρίστουν τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν ὁποίαν εἶχον τοῦ ν' ἀποκτήσω σκεῦος μέγαλον, δυνάμενον νὰ βαρυστᾷ ὑγρά καὶ ν' ἀντέχῃ εἰς τὸ πῦρ. Μίαν ἡμέραν κα-

Θήμενος πλησίον τῆς ἐστίας μου παρετήρησα ἐντὸς αὐτῆς τεμάχια σκεύους, τὸ ὁποῖον εἶχε σκληρυνθῆ ὡς λίθος καὶ κοκκινίσει ὡς κέραμος. Ἐὐχαριστηθεὶς διὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην, ἔσπευσα νὰ στοιβάσω ἐπὶ στάκτης τὰς τρεῖς μου μεγάλας στάμνας, καὶ τρεῖς χύτρας· ἔπειτα ἤναψα περίξ πολλὴν φωτίαν φλογίζουσταν τόσον πολὺ, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου τὰ ἀγγεῖά μου ἔγιναν ὀλοκόκκινα, χωρὶς κανέν νὰ φανῆ ὅτι ἔβράχισε. Ἦ ἄφησα εἰς αὐτὴν τὴν θερμοκρασίαν πέντε ἢ ἕξ κατὰ συνέχειαν ὥρας, ἕως ὅτου ἐν τούτων ἤρχισε νὰ διαλύεται, ἐπειδὴ οἱ μεταξὺ τῆς ἀργίλου εὐρισκόμεναι χάλικες ἐτήκοντο ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ πυρός, καὶ ἤθελε καταντησεὶ ὕελας, ἂν δὲν ἐμετρίαζα βαθμηδὸν τὸ πῦρ. Ἐφ' ὅλης τῆς νυκτός ἔμεινα ἀγρυπνος καὶ ὄρθιος, φοβούμενος μὴ τὸ πῦρ σβῆσῃ ἔξαφνα· εἰς τὰ ἐξημερώματα εὗρέθην ἰδιοκτῆτης τριῶν σταμνῶν δὲν λέγω ὠραίων, ἀλλὰ καλῶν, καὶ τριῶν ἄλλων χυτρῶν ἐξαιρετα φημένων, ἐκ τῶν ὁποίων μία μάλιστα, ἔνεκα τῆς ἀναλύσεως τῶν χαλίκων, εἶχε βερνικωθῆ εὐάρεστα. Νομίζω ἀνωφελὲς νὰ εἶπω, ὅτι ἔκτοτε πλέον δὲν μ' ἔλειψε κανέν τῶν δυναμένων νὰ μὲ χρησιμεύσῃ ἀγγείων.

Ἐχάρην τόσον πολὺ διότι ἀπέκτησα χύτραν, ὥστε μόλις ἐπερίμενα νὰ ψυχρανθῶσι τ' ἀγγεῖά μου, καὶ ἔσπευσα νὰ γεμίσω εὐθὺς ἐν ἕξ αὐτῶν ἀπὸ ὕδωρ, καὶ νὰ ρίψω μέσα ἐν κομμάτιον αἰγός· οὕτω δὲ ἔκαμα ἐν βραστὸν ἐξαιρετον.

Κατόπιν τούτων ἐν πρᾶγμα μόνον ἐπεθύμουν ἀκόμη νὰ ἐπιτύχω ὡς ἀναγκαϊότατον τὸ ν' ἀποκτήσω λίθινον ἰγδίον διὰ νὰ κοπανίζω τὸν σῖτόν μου· (διότι αἱ ἐπιθυμίαι μου δὲν ἀνέβαινον μέχρις ἀποκτήσεως χειρομύλου). Πολλὰς ἡμέρας, ἀλλὰ ματαίως, ἐζή-

του ἀρκετὰ χονδρὸν λίθον διὰ νὰ τὸν κοιλάνω, μ' ἔ-
 λον ὅτι δὲν εἶχον οὔτε τ' ἀναγκαῖα πρὸς τοῦτο ἔργα-
 λεία, οὔτε κλίσιμ καμμίαν εἰς τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ἔρ-
 γασίας. Εὐχαριστήθην λοιπὸν νὰ εὕρω ἐν κούτσουρον
 δένδρου πολλὰ σκληροῦ, τὸ ὅποιον στρογγυλάνας καὶ
 κατεργασθεῖς ἐξωτερικῶς μὲ τὸν πέλεκυν, τὰ ἐκοί-
 λανᾶ ἔπειτα διὰ τοῦ πυρὸς κατὰ τὸν τρόπον τῶν
 ἀγρίων, οἵτινες οὕτω κοιλαίνουσι τὰ πλοιάριά των.
 Μετὰ τοῦτο κατεσκευάσα ἐν μεγάλον καὶ παχὺ ἰδιό-
 χειρον ἀπὸ τὸ ὀνομαζόμενον σιδηροξύλον.

Ἄφ' οὗ ἡ δυσκολία αὐτῆ ἐνικήθη, μοὶ ἔμεινε νὰ
 κατασκευάσω κοψέραν διὰ νὰ ἐταιμάζω τὸ ἄλευρόν
 μου ξεχωρίζων καὶ τὰ πίτυρα. Ἐνθυμήθην ὅτι εἶχον
 μεταφέρει ἀπὸ τὸ πλεῖον δύο χονδρά λαίμοδετὰ ἐκ
 μουσελίνης ταῦτα λαθῶν ἕκαστα σακκίδια κατάλ-
 ληλα διὰ τὴν ὁποίαν τὰ προσδιώρισα χρῆσιν.

Ἦρχετο κατόπιν ἡ ἀρτοποιία, τῆς ὁποίας αἱ ἔρ-
 γασίαι εἶναι τὸ ζύμωμα καὶ τὸ εἰς τὸν φούρνον ψή-
 σιμον. Ὄταν ἤθελον νὰ φουρνίσω τὸν ἄρτον μου, ἤνα-
 πτα μεγάλην πυρὰν εἰς τὴν πλινόστρωτον ἐστίαν
 μου, καὶ ἀφ' οὗ τὰ ξύλα ἐγίνοντο ἀνθρακες, τοὺς ἀπε-
 μάκρυνα ὀλίγον ἀπὸ αὐτὴν, τὴν ἐσάρονα καλὰ, ἔπει-
 τα ἐναπέθετα ἐν αὐτῇ τὴν ζύμην μου, τὴν ὁποίαν
 κατόπιν ἐσκέπαζα μὲ πλατὺ καὶ ἀβαθὲς πήλινον ἀγ-
 γεῖον, καὶ διὰ νὰ συγκεντρώσω ἐπ' αὐτοῦ τὴν θερμό-
 τητα ἐσύναζον ὀλόγυρά του ὅλους τοὺς ἀνθρακας καὶ
 τὰς στάκτας. Ταιουτατρόπως ἔφηνα τὸν ἄρτον μου
 ὡς εἰς τὸν καλλίτερον τοῦ κόσμου φούρνον. Μὴ εὐ-
 χαριστούμενος δὲ νὰ κάμνω μόνον τὸν ἀρτοποιόν,
 ἔφθασα νὰ κατασκευάζω καὶ πολλὰ πλακούντια,
 πρὸς δὲ τούτοις καὶ πολλὰ ποτίγγια ἐξ ὀρυζίου.

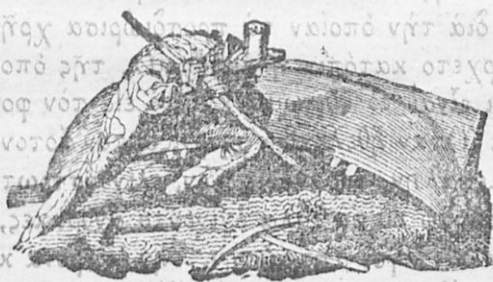
Ἦδη ὅτε οἱ καρποὶ μου ἐπλήθουν, εἶχον ἀληθῶς

ἀνάγκην νά πλατύνω καί τήν ἀποθήκην μου, ἐπειδή
 κήρελευταία μου σπορά μ' ἔδοσεν ἕως εἴκοσι μεδίμνους
 σίτου καί ἄλλους τόσους τοῦλάχιστον ὀρυζίου.
 Ἡθελῆσα νά προὑπολογίσω πόσον γέννημα μ' ἐ-
 ίχρειαζέτο δι' ἕν ἔτος, καί εἶδον ὅτι τὸ πολὺ ἡδυνάμην
 νά ἐξοδεύσω δώδεκα μεδίμνους. Ἐπὶ τῆς βάσεως λι-
 πόν αὐτῆς ἐτακτοποίησα τὰς ἀκολουθοῦς σποράς μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Ὁ Ῥοδινῶν κατασκευάζει πλοῖον, τοῦ ὁποῦ ἄνευχ

ἔκων ἐνισαμῆ ἰουμ ρηθὺνάτα νά κάμη χρῆσιμό ἢ ὕο φΑ
 Εὐκόλως θέλετε πιστεῦσαι ὅτι αἱ λογισμοὶ μου
 περισσεύοντο παντοῦ πρὸς τὴν ἡπείρον, τὴν ὁποίαν
 ἀνεκάλυψα ἀντικρὺ τῆς νῆσου. Ἐφαντάζομαι ἐτι,

ἀν διέβαινον ἔκει, ἤθελον εὐρεῖν τὰν πρόπον νά παλ-
 λαχθῶ ἀπὸ τῆς ἀθλίαν μου κατάπτασιν, καί δὲν
 ἐσυλλογιζόμεν τούς κινδύνους, τούς ὀπίους ἔπρεπε
 νά διέλθω, περιπέτων μάλιστα καί εἰς χεῖρας ἀνθρω-
 πόφρων. Ὁ τελευταῖος οὗτος κίνδυνος, ἦτον ἔτι πι-
 θανώτερος, διότι κατὰ τούς συμπερασμούς μου δὲν
 ἤμην πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὰ παράλια τῶν Καραίων.

Ἐνόμισα, ὅτι ἐδυνάμην νά καταστήσω χρήσιμον
 τὴν λέμβον τοῦ πλοίου, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκβάλει εἰς

τὸ παράλιον ἢ θάλασσα, ἀλλὰ κατέτρυψα ἀνωφελῶς
 τρεῖς ὀλοκλήρους ἐβδομάδας. Ἐβιάσθην τέλος νὰ ἐγ-
 καταλείψω τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία μου
 ἔγινεν ἔτι βιασιότερα. Μ' ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν, ὅτι ἦτον
 εὐκόλον εἰς ἐμὲ, μόνον ὄντα καὶ μὴ ἔχοντα τὰ κα-
 τ'ἀλληλα ἐργαλεῖα, νὰ κάμω μὲ τὸν κορμὸν ὀρυῶς
 πλοιάριον, ὡς τὰ παρὰ τῶν ἀγρίων κατασκευαζόμε-
 να. Ἦρχισα λοιπὸν τὸ ἀνόητον τοῦτο ἔργον μου
 παραζαλιζόμενος εἰς ὅλας τὰς δυσκολίας τῆς ἐκτε-
 λέσεως.

Ἐκοψα κατ' ἀρχὰς κέδρον παμμεγέθη, ὁποῖον
 ἴσως ποτὲ τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου διὰ τὸν ναὸν τῆς Ἰε-
 ρουσαλήμ. δὲν ἔχορήγησεν. Ἡ διάμετρος αὐτῆς τῆς
 κέδρου εἰς τὰ κάτω τοῦ κορμοῦ εἶχε 1 μ., 90 ἐκ. ἐν-
 τεῦθεν δὲ λαμβάνουσα 1 μ., 50 εἰς ὕψος 7 μέτρων
 ἐπροχώρει ἔπειτα σμικρυνομένη βαθμηδὸν μέχρι τῶν
 κλώνων. Τὸ νὰ καταβάλω αὐτὴν ἦτον ἔργον μέγα·
 διὸ καὶ μ' ἐχρειάσθησαν εἴκοσιν ἡμέραι νὰ πελεκῶ
 διὰ νὰ κόψω τὸ δένδρον μου εἰς τὴν ρίζαν, καὶ δεκα-
 πέντε διὰ νὰ τὸ περικλαδεύσω καὶ ν' ἀποκόψω τὴν
 κορυφήν του. Ἐπὶ τοῦτο μετεχειρίσθην πελέκεις, καὶ
 δικέλλας καὶ πᾶν ὅ,τι τὸ ξυλουργεῖόν μου μ' ἐχορή-
 γει ἰσχυρότερον, ἠνωμένον μὲ ὄλην ὄσπην εἶχον δύ-
 ναμιν. Μοὶ ἐχρειάσθη ἔπειτα ἐργασία μηνός, διὰ νὰ
 τὸ κατεργάσω καὶ ῥυκανίσω, ὥστε νὰ δυνηθῶ νὰ τῷ
 δώσω σχῆμα πλοίου· καὶ τριῶν μηνῶν, ὥστε νὰ τὸ
 κοιλάνω καὶ νὰ τὸ σχηματίσω ὡς λέμβον, ἥτις ἀλη-
 θῶς διὰ μόνου τοῦ γλυφείου, τοῦ σφυρίου καὶ τῆς
 ἀκαμάτου ἐπιμονῆς μου, ἐγένετο ἐντελής. Εἶδον τέ-
 λος ἑμαυτὸν κήριον ἐνὸς πλοιαρίου ὠραισιτάτου, χω-
 ρητικότητος 26 ἀτόμων, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀρκετοῦ
 δι' ἐμὲ καὶ τὸ φορτίον μου.

Ἵπερεγάρην βλέπων τετελεσμένον τὸ ἔργον μου. Μόνον μ' ἔμεινε νὰ τὸ ρίψω εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο κατέβαλον τεραστίους κόπους. Ἐπιπέδωσα τὴν γῆν μέχρι θαλάσσης, ἀλλ' εἰς μάτην ἐκοπίασα, διότι μ' ἐστάθη ἀδύνατον νὰ κινήσω τὸ μόνον ξύλον μου, καθὼς καὶ ὅτε ἐπεχειρίσθην νὰ μετατόπισω τὴν λέμβον τοῦ πλοίου.

Ἦθέλησα ἔπειτα νὰ σκάψω διώρυγα διὰ νὰ φέρω δι' αὐτῆς τὴν θάλασσαν μέχρι τοῦ πλοιαρίου μου, ἀφ' οὗ δὲν ἐδυνάμην νὰ τὸ καταβιάσω ἕως εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ὑπελόγησα ὅτι μοὶ ἐχρειάζετο τοῦλάχιστον δέκα ἢ δώδεκα ἑτῶν ἐργασία, ὥστε νὰ τὸ κατορθώσω· ὅθεν ἐγκατέλειψα καὶ τοῦτο τὸ ἐπιχειρισθὲν ἔργον, τὸ ὁποῖον μεγάλως μ' ἐλύπησεν.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἤρχιζε τὸ πέμπτον ἔτος τῆς εἰς τὴν νῆσον διαμονῆς μου. Χρεωστῶ νὰ εἶπω, ὅτι ἀπὸ τινος καιροῦ ἐδοκίμαζα αἰσθημα θρησκευτικῆς ἀποφάσεως, ἣτις παραδόξως κατεπραῦνε τὰ δεινά μου. Ἐθαύμαζον μάλιστα εὐλογῶν καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεόν, ὅστις ἐπεδαψίλευσεν εἰς τὸν ἀνάξιον ἐμὲ τόσους τρόπους καὶ τόσας παρηγορίας, ἐν τῷ μέσῳ τοσοῦτων στερήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Ὁ Ῥοβινσὼν ἐξασκεῖ τὴν ἱματουργικὴν — Ἐτοιμάζεται νὰ περιέλθῃ τὴν νῆσον του.

Πολλὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα εἶχον φέρει ἀπὸ τὸ πλοῖον, εἶχον ἤδη κατατριβῆ ἢ ἐπλησίαζον νὰ κατατριβῶσιν. Οὕτως ἡ μελάνη μου ἐπλησίαζε νὰ τελειώσῃ, ἡ ὁποία παρατεινομένη δι' ὕδατος κατήνησε νὰ μὴ σημειώνῃ γράμματα σχεδὸν ποσῶς. Τὰ φρέματά μου ἐγίνοντο ὁσημέραι χειρότερα καὶ δὲν

μ' ἔμειναν εἰμὴ τίνα ὑποκάμισα, τὰ ὅποια ἐφύλαττον μὲ τὴν μεγαλητέραν φροντίδα, διότι πολλάκις ἡ θερμότης ἦτο τόσο μεγάλη, ὥστε πᾶν ἄλλο ἔνδυμα ἦτον ἀφόρητον. Ἔνεκα τῆς θερμότητος ἦτον ἐπιναγκες ἐπίσης νὰ καλύπτω τὴν κεφαλὴν ἐξερχόμενος, ἄλλως ἐδοκίμαζα σφοδρούς πόνους.

Ταῦτα πάντα μὲ ἠνάγκασαν νὰ ἐπιδιορθώσω πρὸς χρῆσίν μου τὰ ῥάκη (κουρέλια) ὅτα ἔτι εἶχον. Κατεσκεύασα ἐν εἶδος ἐσθῆτος ἀπὸ χονδρούς ἐπενδύτας, τοὺς ὁποίους διέσωσα ἀπὸ τὸ ναυάγιον. Τοιουτοτρόπως μετὰ πολλοὺς κόπους κατώρθωσα νὰ συρράψω δύο ἑλεηνὰ ἱμάτια καὶ δύο βρακία. Παρομοίως ἐκ τῶν δερμάτων τῶν τετραπόδων ζώων, τὰ ὅποια ἐφόνευσα, κατεσκεύασα ἓνα μέγαλον πῖλον ἔχοντα ἔξωθεν τὰς τρίχας καὶ μίαν ὀλόκληρον ἔνδυμασίαν, δηλ.: πλατὺ ἱμάτιον καὶ πανταλόνια· οὕτως ἐνδεδυμένος ἐπροφυλαττόμην ἀξιόλογα ἀπὸ τὴν βροχὴν.

Ἦρχισα νὰ κατασκευάζω κατόπιν ἀνθήλιον ἢ ἀλεξιβροχον, ὅπως θέλετε, διότι μ' ἐπροφύλαττεν ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἀπὸ τὴν βροχὴν. Ἐκ μόνον πολλὰς ἀποπειράς χωρὶς νὰ ἐπιτύχω, ὅπως ἤθελον. Τὸ ἀλεξιβροχόν μου διεστέλλετο μὲν ἀλλὰ δὲν ἐσυστέλλετο, καὶ ἦτο διὰ τοῦτο πολὺ δυσοικονόμητον· τέλος διὰ τῆς ὑπομονῆς κατώρθωσα νὰ κατασκευάσω ἐν, τὸ ὅποιον ἀνοιγοκλείετο κατὰ θέλησιν.

Ἐξηκολούθουν πέντε ἔτη τὸν συνήθη μου βίον χωρὶς τι περίεργον νὰ μοὶ συμβῆ. Ἡ μεγαλητέρα μου ἐνασχόλησις κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἦτο νὰ κατασκευάσω ἕτερον πλοίαριον μικρότερον, τὸ ὅποιον τῶ ὄντι ἐναυπηγήσα ἕως χίλια μέτρα μακρὰν τῆς θαλάσσης. Ἐδῶπάνησα μετὰ ταῦτα δύο ὀλόκληρα ἔτη πρὸς ἀνασκαφὴν διώρυγος 2 μέτρων βάθους καὶ ἐνός

πλάτους, καὶ ἔφερα δι' αὐτῆς τὴν θάλασσαν, ὅπου ἦτο τὸ πλεϊάριόν μου. Ἄλλ' ἐπειδὴ τοῦτο ἦτον ἀρκετὰ μικρὸν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τολμήσω νὰ ταξειδεύσω πρὸς τὴν ἤπειρον· ὅθεν ἀπεφάσισα νὰ περιπλεύσω μόνον τὴν νῆσόν μου. Τὸ ἐξήρητησιν λοιπὸν ἔσον τὸ δυνατόν καλλίτερα· τοῦ ἔβαλα κατάρτιον καὶ πανίον· ἔπειτα ἔκαμα θέσεις (δουλάπια) καὶ εἰς τὰ δύο αὐτοῦ ἄκρα, διὰ νὰ φυλάττω ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν τὰς τροφὰς καὶ τὰ ὄπλα μου· ἐπὶ δὲ τῆς πύμνης του στήσας σκῆνωμα, ἔκαμνα ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν μικρὰς τινας περιδιαβάσεις πρὸς δοκιμὴν. Ἰδὼν, ὅτι τὸ πλεϊόν μου ἐταξιδεύει θαυμασιώτατα, ἐνησχολήθην εἰς τὰ ἐφόδιά του. Ἐπῆρα δύο δωδεκάδας κριθίνων ἄρτων, ἓν πήλινον ἀγγεῖον πλήρες ὄρουζιου, μίαν μικρὰν φιάλην ῥουμίου, τὸ ἥμισυ ἐρίφιου, πυρίτιδα, σκάγια, καὶ τελευταῖον δύο χονδροὺς ἐπενδύτας, τὸν ἓνα διὰ νὰ πλαγιαῖζω ἐπάνω καὶ τὸν ἄλλον διὰ νὰ σκεπάζωμαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Ὁ Ῥοβινσὼν θέλων νὰ περιπλεύσῃ τὴν νῆσόν του κινδυνεύει. — Ἐπιστροφή αὐτοῦ.

Ἄφ' οὗ λοιπὸν τοιοιτοτρόπως ἠτοίμασα τὸ πλοῖόν μου ἐπεχείρησα τὴν 6 Νοεμβρίου τοῦ ἔκτου ἔτους τῆς βασιλείας μου, ἢ τῆς αἰχμαλωσίας μου, τὸ περὶ τὴν νῆσον ταξειδίόν μου. Ἡ νῆτος οὕσα πολλὰ ὀλίγον πλατεῖα καθ' ἑαυτὴν, περιεβαλλετο πρὸς ἀνατολὰς ἐκ βράχων προχωρούντων ἀρκετὰ μακρὰν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ θάλασσα ἦτο τότε γαλήνιος· ἀλλ' ἀκόμη δὲν εἶχον φθάσει τὴν πρώτην ἄκραν τοῦ βράχου, καὶ εὗρέθην εἰς ὕδατα βαθύτατα καὶ εἰς ῥεῦμα ὀρμητικόν, ὡς καταρράκτην μύλου. Δὲν ἐδυνήθην

ποσῶς νὰ σταματήσω τὸ πλοιάριόν μου πλησίον τοῦ παραλίου, διότι τὸ ρεῦμα παρεσυρεν αὐτὸ βιαίως, καὶ ὄλοι οἱ πρὸς κυβερνήσιν του ἀγῶνές μου ἀπέβαινον μάταιοι. Ἐνόμισα ὅτι ἀναποφεύκτως ἐμελλόν νὰ χαθῶ, διότι, ἂν παρεφερόμην εἰς τὸ πέλαγος, ἤθε-

λον ἀποθάνει τῆς πείνης, ἐπειδὴ δὲν ἤθελον δυνηθῆ νὰ εὕρω γῆν χωρὶς νὰ κάμω μακρὸν ταξείδιον. Ὡ! πῶς τότε ἡ νῆσός μου μ' ἐφαίνετο ὁ τερπνότερος τόπος τοῦ κόσμου. Ἀπεμακρύνθη αὐτῆς δύο λεύγας, καὶ μ' ὄλον ὅτι ἀπηλπισθην πλέον, ἐξηκολούθουν ὅμως νὰ κυβερνῶ μὲ πολλὴν δύναμιν, χωρὶς μ' ὄλα ταῦτα νὰ ἐμποδίζω τὴν ἀπομάκρυσίν μου ἀπὸ τῆς νῆσου. Τέλος περὶ τὴν μεσημβρίαν ἄνεμος βοθητηκὸς ἐφύσησεν. Ἡμῖν δὲ τότε τόσον μακρὰν, ὥστε μόλις ἐδυνάμην νὰ διακρίνω τὴν νῆσόν μου. Ἄλλ' ὅμως ἀναλαβὼν τὸ θάρρος μου, ἀνοιξα τὰ ἱστία καὶ κατ' εὐτυχίαν ἔτυχον ἕτερον ρεῦμα βοθητηκόν, τὸ ὁποῖον ἐν διαστήματι μιᾶς ὥρας μ' ἐπλησίασε πρὸς τὴν παραλίαν. Ἠσθάνθην χαρὰν ἀνέκφραστον εὐρεθεὶς ἐν ἀσφαλείᾳ, καὶ ἐξ ὅλης καρδίας εὐχαρίστησα τὸν Ἰῦστον, διότι καὶ πάλιν μ' ἔσωσεν.

Ἄραξα τὸ πλοιάριόν μου εἰς κολπίσκον ὀλίγον μακρὰν τῆς ἐξοχῆς μου, καὶ ἐκίνησα πρὸς αὐτήν. Ἐπήδησα τὸ περίφραγμα, καὶ ἐπειδὴ ἤμην πολὺ κοπιασμένος ἐπλαγίασα καὶ ἀπεκοιμήθην εἰς τὴν σκιάν. Ἐξυπνήσας δὲ ἐξεπλάγην ἀκούων φωνὴν ἐπαναλαμβάνουσαν· «*Ροβισῶν, Ροβισῶν Κροῦσε, ποῦ ἦσο ;* » πτωχὲ *Ροβισῶν Κροῦσε!* » Ἀκούων ταῦτα ἐτρόμαξα, ἀλλ' εἶδον εὐθύς τὸν παπαγάλον μου ἐπὶ τοῦ φραγμοῦ, ἐλθόντα ἐκεῖ ὡς διὰ τὴν ἐφορτάσῃ τὴν ἐπάνοδόν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Ὁ *Ροβισῶν* σχηματίζει ποίμνιον αἰγῶν καὶ τυροκομεῖτον.

Βαρυνθὺς ἀπὸ τὰς δοκιμὰς καὶ τὰς ἐκδρομὰς, ὅσας εἶχον κάμει, ἀπεφάσισα πλέον νὰ ἡσυχάσω· ὅθεν ἐπὶ ἓν ὀλόκληρον ἔτος ἔμεινα ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, ἐνασχολούμενος νὰ τελειοποιηθῶ εἰς τὰς εἰρηνικὰς τέχνας. Ἐγείνα ἀξιόλογος ἀγγειοπλάστης, τροποποιῶν τὰ ἀγγεῖά μου ἐπὶ τὸ εὐχρηστότερον. Εὖρον μάλιστα τὸν τρόπον νὰ κατασκευάσω καὶ πίπαν, καὶ ὁμολογῶ ὅτι κἀνὲν ἄλλο πρᾶγμα δὲν μοὶ ἐνέπνευσε τόσην χάριν οὐδὲ ματαιοφροσύνην.

Ἐπροώδευσα ἐπίσης πολὺ εἰς τὴν καλαθουργίαν· ἔκχαμα μεγάλα καὶ βαθέα κἀνιστρα, τὰ ὅποια μ' ἐχρησίμευον εἰς τὸ νὰ μεταφέρω τὰ ἐρίφεια ἢ πράγεια κρέατα, νὰ κλείω τὰ τῶν χελωνῶν αὐγά, καὶ νὰ ἐναποθέτω τὸν σῖτόν μου.

Ἡ πυρῖτις μου ἤρχιζε νὰ ὀλιγοστεύῃ, καὶ ἐγὼ πῶς πλέον ἐδυνάμην νὰ προμηθευθῶ χωρὶς αὐτῆς ζωτροφίας! Ἐτρεφον πρὸ ὀκτώ ἐτῶν τὴν αἰγά μου ἐλπίζων νὰ συστήσω ποίμνιον, ἀλλ' ἀκόμη δὲν εἶχον εὐτυχῆσαι νὰ συλλάβω ἄλλας. Ἔστησα κατ' ἀρχὰς

βρόχους, ἀλλ' ἦσαν πολὺ ἀδύνατοι καὶ τοὺς εὖρον κομμένους ἢ φαγωμένους. Ἐδοκίμασα διὰ τῶν παγίδων ἐνέσκαψα πολλοὺς λάκκους εἰς μέρη, ὅπου αἱ αἴγες ἐσυεῖθίζον νὰ βόσκωσι τὴν ἐσκέπασα μὲ φρύγανα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔβασα χῶμα, καὶ διέσπειρα στάχυας δρυζίου καὶ σίτου. Κατ' ἀρχάς αἱ αἴγες ἤρχοντο καὶ ἔτρωγαν τὰς στάχυσάς μου χωνόμεναι ὀλίγον, ἀλλὰ μεῦ διέφευγον· τελευταῖον ἐτελειοποίησα τόσον καλὰ τὰς παγίδας μου, ὥστε ἐν πρώτῃ εἰς μίαν εὖρον ἓνα γέροντα τράγον ἑξαίσιου μεγέθους, καὶ εἰς ἄλλην παροδόξως τρία ἐρίφια, ἐξ ὧν τὸ ἐν ἦτον ἀρσενικὸν καὶ τὰ δύο θήλεα.

Ἐυχρηστικῶς τὴν θείαν πρόνοιαν διὰ τὸ δῶρον αὐτῆς τοῦτο, τὸν μὲν γέροντα τράγον ἀπέλυσα, τὰ δὲ λοιπὰ δέσας τα ἔφερον εἰς τὴν κατοικίαν μου μὲ πολλὴν δυσκολίαν. Κατ' ἀρχάς δὲν ἤθελον νὰ φάγωσιν, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐνήστευσαν διὰ τινὰ καιρὸν, ἐξεπλανήθησαν μὲ τινὰ σπυρία γεννημάτων, καὶ ἤρχισαν νὰ ἐξημερώνονται.

Ἐπρεπε κατόπιν νὰ φροντίσω νὰ τὰ κλείσω εἰς τι μέρος περιπεφορμένον διὰ νὰ μὴ φεύγουν καὶ ἀναμιγνύωντες μὲ τὰς ἀγρίας αἴγας. Ἡ ἐπιχειρήσις αὕτη ἦτο μὲν μεγάλη δι' ἓνα μόνον ἄνθρωπον, ἀλλ' ἀναγκαία. Ἐκλεξα διὰ τὸ περίφραγμα μου ἐν λειβάδιον, εἰς τὸ ὁποῖον διεβαινον δύο ἢ τρεῖς ρυάκια, καὶ τὸ ὁποῖον ἐτελεύτα εἰς μέγα δρυμῶνα. Τοῦ ἔδωκα μῆκος ἑκατὸν πενήτηκοντα μέτρων καὶ πλάτος τριακοσίων. Εἰργαζόμενῃ παντὶ σθένει ἐν ᾧ αἱ αἴγες μου συγχρόνως ἐβοσκον πλησίον μου πεπεδημέναι (πεδικλωμέναι) διὰ νὰ μὴ φύγουν. Ταῖς ἔδιδον ἐνίοτε καμμίαν ἀπλοχερίαν κριθῆς καὶ δρυζίου, τὰ ὁποῖα ἤρχοντο καὶ ἐλάμβανον ἀπὸ τὰς χεῖράς μου. Εἰς διά-

στημα ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους ἀπέκτησα ἐν ποίμνιον ἐκ δώδεκα ζώων, ἦτοι τράγων, ἐριφίων καὶ αἰγῶν, καὶ μετὰ δύο ἔτη εἶχον τεσσαράκοντα τρία, μ' ὅλον ἔτι πολλα ἔσφαξα πρὸς χρῆσίν μου.

Βραδύτερον ἐσυλλογίσθη νὰ ὠφεληθῶ ἐκ τοῦ γάλακτος των, καὶ ἡ ἰδέα αὕτη μ' ἐνθουσίασε. Κατέστησα τάχιστα τυροκομεῖον. Αἱ αἰγές μου μ' ἔδιδον πολλάκις ὀκτὼ ἕως δέκα ὀκάδας γάλακτος καθ' ἡμέραν ἤρχισα ν' ἀμέλω, νὰ βουτυροκομῶ, τυροκομῶ, καὶ τέλος ἐπέτυχον ἀρκετά.

ὦ! πόσον ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ εἶναι θαυμαστή! καὶ πῶς ἠξέυρει νὰ μετριάζῃ μὲ μυρίας γλυκύτητας τὰς πλέον ἐλεεινάς τῶν ἀνθρώπων καταστάσεις!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

Ὁ Ῥοδινῶν ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας του.—

Ὁ ἀλλόκοτος ἱματισμὸς του.

Δὲν εἶναι δυνατὸν ἄνθρωπος νὰ μὴ διεσκέδαζεν, ἂν μ' ἔβλεπε γευματίζοντα μ' ὅλην τὴν οἰκογένειάν

μου, μ' ὅλην τὴν συνοδίαν τῆς αὐλῆς μου, περικυκλωμένον ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους μου, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχον ἀπόλυτον δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου.

Ὁ παπαγάλος μου, ὡς εὐνοϊκός, εἶχε μόνος τὸ προνόμιον νὰ λαλῇ. Ὁ σκύλος μου, γέρον ἤδη καὶ ὀλίγον δύσκολος, ἐκάθητο πάντοτε εἰς τὰ δεξιὰ μου· οἱ δύο γάτοι μου κατεῖχον ἕκαστος μίαν ἄκραν τῆς τραπέζης, περιμένοντες νὰ τοῖς δώτω μικρόν τι κομμάτιον κατὰ ἰδιαιτέραν εὐνοίαν.

Μίαν ἡμέραν ἐκυριεύθην ἀπὸ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν νὰ ἀπέλθω ἕως τὴν ἄκραν τῆς νήσου, καὶ νὰ παρατηρήσω ἐκ νέου τὰ παράλια. Ἐπροχώρησα φέρων ἐνδυμασίαν, ἣτις βεβαιότατα εἰς τινὰ Εὐρωπαϊκὴν πόλιν, ἤθελε κινήσει τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἀκράτητον γέλωτα, ἢ ἤθελε τοῖς προξενήσει τρόμον.

Ἐφερον πῖλον ἀσχημάτιστον, καὶ ἔχοντα ὕψος φρικτόν, κατεσκευασμένον ἀπὸ δέρμα αἰγός, ὅπισθεν τοῦ ὁποίου εἶχον προσαρτήσει τὸ ἥμισυ τοῦ δέρματος τράγου, διὰ νὰ μοῦ προφυλάττῃ τὸν τράχηλον ἀπὸ τὴν βροχὴν καὶ τὸν ἥλιον.

Ἐπάνω τῶν πανταλονίων μου, κατεσκευασμένων καὶ τούτων ἀπὸ δέρμα γέροντός τινος τράγου, ἔφερον ἐν εἰδὲς ἐνδύματος κοντοῦ, κατεσκευασμένου ἐπίσης ἀπὸ δέρμα αἰγός, καὶ τὸ ὁποῖον μοῦ ἤρχετο μέχρι γονάτων. Ἐν εἰδει σανδαλίων κατεσκευάσα ἐν ζευγος, δὲν ἤξεύρω καὶ ἐγὼ πῶς, ὡμαίαζον ὀλίγον μὲ ἡμιὑποδήματα, ἀλλ' εἶχον σχῆμα ἀλλόκοτον καὶ βαρβαρικόν, ὡς καὶ ἡ λοιπὴ ἐνδυμασία μου.

Ἐξ ἐνός ζωστῆρος ἐκ τοῦ αὐτοῦ τῶν ἐνδυμάτων ὑφάσματος, ἐκρέμαντο, ἀντὶ σπάθης καὶ μαχαίρας, ἐν πριόνιον καὶ εἰς πέλεκυς. Εἶχον ἀκόμη καὶ ἕτερον ζωστῆρα, στενώτερον τοῦ πρώτου, καταβαίνοντα

ἀπὸ τοῦ τραχήλου εἰς τὴν ἀριστερὰν μασχάλην, ὅπου ἐκρέμαντο δύο σάκκοι, ὁ εἷς διὰ τὴν πυρίτιδα καὶ ὁ ἄλλος διὰ τὰ σκάγια. Ἐπὶ τῆς βράχειώς μου ἔφερον σπυρίδα (σακκούλιον), ἐπὶ τῶν ὤμων μου τουφέκιον, καὶ ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς μου ἀνθήλιον γελιωδέστατον καὶ χονδροειδέστατον.

Ἄλλὰ καὶ τὸ ὑποκείμενόν μου αὐτὸ ἦτον ἀρκετὰ ἀλλόκοτον ἐπίσης. Οἱ μύστακές μου μόνοι ὑπεραυξήσαντες μὲ εἶδον σχῆμα ὄντος τερατομόρφου καὶ παραδόξου.

Φθάσας εἰς μίαν ἄκραν τῆς νήσου ἐθαύμασα εὐρῶν τὴν θάλασσαν ἤσυχον, χωρὶς ποσῶς νὰ ἰδῶ ἴχνη τοῦ περιφήμου ἐκείνου ρεύματος, τὸ ὁποῖον μ' ἔφερεν εἰς τόσον κίνδυνον. Μετὰ πολλὰς παρατηρήσεις ἐγνώρισα ὅτι ἔπρεπε νὰ τ' ἀποδώσω εἰς τὴν παλιόρρειαν τῆς θαλάσσης, καὶ ὅτι, ἐκλέγων τὸν καιρὸν, ἐδυνάμην νὰ φέρω τὸ πλοιάριόν μου πλησίον τῆς οἰκίας μου· πλὴν ἡ ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος κινδύνου μ' ἐμπόδισεν. Εὐχαριστούμην μόνον νὰ περιπλέω συχνάκις περὶ τὴν ἀκτὴν ἀπομακρυνόμενος τὸ πολὺ ἕως δύο βολὰς λίθου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ΄.

Ἡ Ῥοδινῶν παρατηρεῖ ἴχνη ἀνθρώπου.—Τρόμος καὶ αἱ προφυλάξεις του.

Μίαν ἡμέραν ἐρχόμενος πρὸς τὸ πλοιάριόν μου, ἀνεκάλυψα καθαρῶτατα ἐπὶ τῆς ἄμμου ἴχνη ἀνθρώπου. Ἐσταμάτησα ἔξαφνα ὡς κεραυνόπληκτος, ἢ ὡς νὰ μ' ἐπαρουσιάσθη φάντασμα. Παρετήρουν ὀλόγυρά μου, ἠκροαζόμενην, ἀλλὰ δὲν εἶδον, δὲν ἤκουσα τίποτε· ἐπροχώρησα ἐπὶ τοῦ παραλίου, ἀλλὰ δὲν εὐ-

ρον κἀνὲν ἄλλο ἀνθρώπου ἴχνος. Μὴ ἤξεύρων τί νὰ συμπεράνω, ἐπὶ ἀνῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν μου, βλέπων εἰς πᾶν βῆμα ὀπισθέν μου, καὶ πάντα θάμνον ἐκλαμβάνων ὡς ἀνθρώπων. Ἡ φαντασία μου πεφοβισμένη ἔδιδεν εἰς ὅλα τὰ ἀντικείμενα μορφὰς τρομεράς.

Ἐρρίφθην εἰς τὸ φρούριόν μου, καὶ δὲν ἔκλεισα ποσῶς ὀμμάτι ὅλην τὴν νύκτα. Ἐφантаζόμενην κάποτε ὅτι ἦτον ὁ διάβολος, ἀλλ' ὁ ἀνόητος οὗτος λογισμὸς ἠκολουθεῖτο ἀπ' ἄλλον πραγματικώτερον μ' ἐφάνετο ὅτι ἔβλεπον ἀγρίους ὠλουμένους εἰς τὴν νῆσον ὑπὸ ἐναντίων ἀνέμων, ἀποβιβαζομένους, ἀνακαλύπτοντας τὴν λέμβον μου, καὶ ἐκ ταύτης συμπεραίνοντας, ὅτι ἡ νῆσος ἦτο κατωκημένη, καὶ ἔπειτα ἐπανερχομένους πολυπληθεστέρους διὰ νὰ λεηλατήσωσι καὶ νὰ καταστρέψωσιν ὅλα μου τὰ καταστήματα.

Ἐφантаζόμενην ὅτι εὕρισκόμενην εἰς χεῖράς των σφαζόμενος, καὶ χρησιμεύων εἰς τὰς βαρβάρους εὐωχίας των.

Μεταξὺ τοσούτων ἀπαρηγορήτων λογισμῶν δὲν ἤξευρον τί νὰ πράξω. Ἡ σκιά ἐνὸς μόνου ἀνθρωπίνου πλάσματος, ἐν μόνον ἴχνος του, ἐπροξένει τοὺς πλέον θανατηφόρους τρόμους εἰς ἐμὲ, ὅστις τινὰς ἡμέρας πρότερον ἐλυπούμην πικρὰ, διότι ἤμην χωρισμένος, ἀπὸ πᾶσαν κοινωνίαν, καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ θεὰ ἀνθρώπου ἤθελε φανῆ ὡς νεκρανάστασις. Καθησύχασα ἐν τοσούτῳ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ ἀμέσως μ' ἤλθεν ἡ ἰδέα, ὅτι πιθανὸν νὰ διέβην αὐτὸς ἐγὼ ἐκεῖθεν, καὶ ὅτι ἐνεδέχετο νὰ ἦναι ἰδικά μου ἴχνη αὐτὰ, τὰ ὁποῖα μὲ κατετρόμαξαν.

Ἐκ τούτου ἔλαβον θάρρος καὶ ἀπεφάσισα νὰ ἐξέλθω τοῦ καταφυγίου μου, ἐπειδὴ τρεῖς ἡμέρας δὲν

ἐσάλευσα ἐκεῖθεν, καὶ δὲν εἶχον πλέον ὕδωρ· πρὸς δὲ τούτοις ἐσυλλογιζόμην ὅτι καὶ τὰς αἰγὰς μου ἦτον ἀνάγκη ν' ἀμείλξω. Ταῦτα τὰ δυστυχή ζῶα εἶχον πολὺ ὑπερέχει. . . .

Ἐπορεύθη ἐντεῦθεν ὄλος τρέμων πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εἶχα ἰδεῖ τὸ ἔγνος, τὸ ὅποιον εὔρον πολὺ μεγαλύτερον ἀπὸ τὸν πόδα μου, ὥστε ἐπανῆλθον οἰκαδέ ἐντρομος ἀκόμῃ περισσότερον, καὶ φρίστων ὡς νὰ προσεβλήθη ἀπὸ πυρετόν. Ἐν τούτοις, ἔλεγον κατ' ἑμαυτὸν, οἱ ἄγριοι σπανιώτατα κάμνουν ἐκδρομάς, ἐπειδὴ δεκαπέντε ἤδη ἔτη κἀνένα δὲν εἶδον· ἀλλ' ἡ νῆστος εἶναι τερπνὴ καὶ εὐφροσ, καὶ δὲν εἶναι παράδοξο νὰ τὴν ἐπισκέπτωνται ὀχυρωνόμενος ὁμως περισσότερον ἀκόμῃ, καὶ τῆς οἰκίας μου κεκρυμμένης οὔσης, ἴσως θελω μείνει ἡσυχος. Ἡρχισα λοιπὸν νὰ κατασκευάζω νέον περίφραγμα ὀλίγον τι μακρύτερα τῶν ὀχυρωμάτων μου, τὰ ὅποια κατέστησα πλατεῖα καὶ πυκνά πλέον τῶν 3 μ. καὶ 50 ἐκ: ἐπιρρίπτων χῶμα. Ἐκαμα εἰς τὰ τεῖχη πέντε ὀπὰς ἀρκετὰ πλατείας, ὥστε νὰ χωρῇ ὁ βραχίων· ἐκεῖ ἔθεσα πέντε ὄπλα ἐπὶ τινων διευθετῶν ὡς τηλεβολα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναμαι νὰ πυροβολῶ ἐξ ὄλου τοῦ πυροβολικοῦ μου εἰς διάστημα δύο λεπτῶν. Ἐφύτευσα ὀλίγον μακρύτερα εἰς μέγα μέρος τόπου κλάδους δένδρου ὁμοίου λύγω. Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ δένδρου, ἐπειδὴ αὐξάνει ταχέως, μετὰ παρέλευσιν ἐξ ἑτῶν ἐσχημάτισε δάσος ἀδιάβατον· ψυχὴ δὲ ζῶσα δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι μέσα ἐκεῖ ἐκρύπτετο κατοικία ἀνθρώπου. Ἐνησχολήθη συγχρόνως νὰ ἐξασφαλίσω καὶ τὸ ποίμνιόν μου· καὶ πρὸς τοῦτο κατεσκεύασα δύο ἢ τρία περιφράγματα, μακρὰν τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ἄλλου, μεταξύ πυκνοτάτου ἄλσους, εἰς

ἕκαστον δ' ἔθεσα ἀνά πέντε ἢ ἑξῆς αἷγας ὥστε, ἂν τὸ ἐν ἀνεκαλύπτετο, νά μοι μείνη τὸ ἄλλο.

Προθύμως κατέφευγον εἰς τὴν προσευχὴν· ἀλλ' ἤσθανόμην ὅτι ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ ταραχὴ μᾶς ἀποκαθιστῶσι συχνάκις ἀνικάνους εἰς τὸ καλῶς προσεύχασθαι, ὡς ἡ ἀσθένεια, ἣτις καταβάλλουσα ἡμᾶς εἰς τὴν κλίνην τοῦ θανάτου, μᾶς ἀναδεικνύει ὀλίγον διατεθειμένους εἰς ἀκραιφνῆ μεταμέλειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣΤ'.

Ἁ Ὁ Ῥοβινσὼν εὗρίσκει λείψανα συμποσίου Κανιβάλων.

Ἐν μόνον ἴχνος ἀνθρώπου μ' ἐπέβαλεν ἐργασίαν ὑπερβολικὴν, καὶ δύο ἔτη ἔζων εἰς συνεχεῖς ἀγωνίας, ὅτε μίαν ἡμέραν προχωρήσας μακρύτερον παρά τὸ σὺνηθες καὶ πρὸς ἓν παραλιὸν τῆς νήσου μου, τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν εἶχον ἐπισκεφθῆ, κατελήφθην ἀπὸ φρίκην ἀνεξήγητον· διότι εἶδον ἐσπαρμένα ἐπὶ τῆς γῆς κρανία, χεῖρας, πόδας καὶ ἄλλα ἀνθρώπινα ὀστέα, πλησίον λειψάνων πυρᾶς, καὶ καθίσματα ἐσκαμένα εἰς τὴν γῆν κυκλοειδῶς, ὅπου οἱ βδελυροὶ οὗτοι ἄγριοι ἐκάθισαν νά κάμωσι τὴν φρικώδη εὐωχίαν των. Ὁρμησα ν' ἀπομακρυνθῶ ἐκεῖθεν μετὰ σπουδῆς, ἀλλ' ἔξαφνα ἐσταμάτησα· τὸ αἷμά μου ἐπάγωσεν εἰς τὰς φλέβας μου. Ὅταν συνῆλθον ὀλίγον εἰς ἑμαυτὸν, εὐχαρίστησα τὸν Θεὸν ἐξ ὀλης καρδίας, διότι μὲ ὠδήγει πάντοτε πρὸς τὸ ἄλλο μέρος παρά τοῦτο τῆς νήσου. Ἐπανῆλθον εἰς τὴν κατοικίαν μου ἡσύχως, ἐπειδὴ παρετήρησα, ὅτι οἱ ἀνθρωποφάγοι οὗτοι δὲν ἤρχοντο εἰς τὴν νῆσον διὰ νά κυριεύσωσι τι, ἀλλὰ μόνον νά κάμουν τὰ συμπόσιά των. Δεκαοκτῶ ἔτη παρῆλθον χωρὶς νά μ' ἀνακαλύψωσι, διατρίβοντα εἰς

τὴν νῆσον ἠδυνάμην ἀκόμη νὰ ἐλπίσω τὴν αὐτὴν εὐτυχίαν.

Καὶ ὅμως ἡ φρικώδης αὐτὴ ἀνακάλυψις μὲ κατήντησε μελαγχολικόν, καὶ μὲ πολὺν πόνον ἀνέλαβον τὸν συνῆθη μου βίον.

Δὲν ἐτόλμων πλέον νὰ τουφεκίσω, καὶ μὲ πολλὰς ὑποψίας διεκινδύνευον ν' ἀνάψω πῦρ, φοβούμενος μὴ ὁ καπνὸς μὲ προδώσῃ. Διὰ ν' ἀποφύγω λοιπὸν τὸν καπνὸν, ὅταν ἐμελλὸν νὰ ψήσω τὸν ἄρτον μου, ἤ νὰ μαγειρεύσω, ἐνησχολήθην νὰ κάμω ἄνθρακας (κάρβουνα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

Ἡ νακαλύπτει νέον σπήλαιον.

Κόπτων μίαν ἡμέραν πρὸς κατασκευὴν ἀνθρώπων χονδρούς κλάδους δένδρων, εἶδον ὀπισθεν μεγάλου βράχου εἴσοδον σπηλαίου. Ἀπὸ περιέργειαν εἰσῆλθον· ὁμολογῶ ὅμως ὅτι ἐξῆλθον μ' ὄλην ὁσπὴν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε σπουδῆν, ἐπειδὴ διέβλεψα εἰς τὸ σκότος δύο μεγάλους ὀφθαλμοὺς λάμποντας ὡς ἀστέρας. Ἐντράπην μ' ὅλα ταῦτα διὰ τὴν δειλίαν μου, καὶ λαβὼν δαυλὸν ἀναμμένον εἰσέρχομαι εἰς τὸ σπήλαιον ὀρμητικῶς· ἀλλὰ μόλις εἶχον κάμει τρία βήματα, καὶ ὁ τρόμος μου ἐδιπλασιάσθη... ἤκουσα βαθὺν στεναγμὸν τρομερώτερον τοῦ πρώτου. Ψυχρὸς ἰδρὸς περιεχύθη εἰς τὸ πρόσωπόν μου, καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου ἀνωρθώθησαν. Ἐνεψυχώθην μ' ὅλα ταῦτα συλλογιζόμενος, ὅτι καὶ ἐκεῖ, καθὼς καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας περιστάσεις, ὁ Θεὸς ἐδύνατο νὰ μὲ προστατεύσῃ. Προχωρῶν ἀκόμη ὀλίγον ἀνεκάλυψα γεγηρακυῖαν αἴγα ὑπερμεγέθη, ἐξαπλωμένην κατὰ γῆς καὶ ψυχορραγοῦσαν ἐκ τοῦ

γήρατος. Τότε καθητύχασα πληρέστατα, καὶ ἀνέλαβον διὰ τὴν αὔριον ἐντελεστέραν τοῦ σπηλαιίου ἔρευαν. Τῷ ὄντι ἐπανῆλθον ἐφωδιασμένος μὲ φῶτα ἐκ πάχους τράγου καὶ μὲ πυροβολοπέτρας. Εὐρον ἐντὸς τοῦ σπηλαιίου ἐν ἄλλο χάσμα, τοῦ ὁποίου ἡ εἴσοδος ἦτο πολλὰ χαμηλὴ, ὥστε ἔρπων, ἐν διαστήματι δώδεκα σχεδὸν μέτρων, εὐρέθην μετὰ τοῦτο εἰς τόπον εὐρύχωρον ὄντα ὑπὸ θόλον ἑπτὰ μέτρων ὑψηλόν. Τὸ φῶς τῶν δύο λύχνων μου ἀντενακλᾶτο ποικιλοτρόπως εἰς τοὺς περὶ ἐμὲ τοίχους· δὲν ἤξεύρω τί τοὺς καθίστα οὕτω λαμπρούς· καὶ ἂν τὰ λάμποντα ἐκεῖνα ἦσαν ἀδάμαντες ἢ ἄλλοι πολύτιμοι λίθοι, ἢ χρυσός.

Τὸ σπήλαιον αὐτὸ ἦτον ὠραιότατον· τὸ ἔδαφος αὐτοῦ, ὀμαλὸν καὶ ξηρὸν, ἐσκεπάζετο ἀπὸ λεπτοτάτους χάλικας· ἀτμὸς ἢ ὑγρασία ποσῶς δὲν ἐφαίνετο εἰς τοὺς τοίχους, οὐδὲ κανὲν ἴχνος ζώου ἰσοβόλου· ἐν μόνον δυσάρεστον εἶχε, τὴν δυσκολίαν τῆς εἰσόδου· πλὴν αὐτὴ αὐτὴ ἢ εἴσοδος καθίστα ἀσφαλέστατον τὸ σπήλαιον. Εὐχαριστημένος διὰ τὴν νέαν αὐτὴν μου ἀνακάλυψιν, μετέφερα ἐκεῖ πᾶν ὅ,τι εἶχον πολυτιμότερον, καὶ πρὸ πάντων τὰ πολεμεφίδια μου καὶ τὰ ἀποθεματικά μου ὅπλα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

Οἱ ἄγριοι προσορμίζονται εἰς τὴν νῆσον διὰ νὰ συμποσιάσωσιν

Ἐβάδιζα τότε τὸ εἰκοστὸν τρίτον ἔτος τῆς εἰς τὴν νῆσον διαμονῆς μου, καὶ εἶχον οὕτω συνειθίσει τὸ εἶδος ἐκεῖνο τοῦ βίου μου, ὥστε δὲν ἐζήτουν καλλίτερον, παρά νὰ διέλθω τὸ ἐπίλοιπον τῶν ἡμερῶν μου περικυκλωμένος ἀπὸ πᾶν ὅ,τι μὲ ἦτον ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον· θὰ εἶπω δὲ μάλιστα καὶ εὐάρεστον, διότι

εύρισκον διασκέδασίν τινα εἰς τὴν συντροφίαν τοῦ σκύλου καὶ τοῦ παπαγάλου μου, καὶ τελευταῖον εἶχον λάβει πρὸ ὀφθαλμῶν ν' ἀποθάνω ἀγογγύστως εἰς τὸ σπήλαιόν μου. Ἡμῆν εὐτυχῆς ἦρκει μόνον νὰ μὴ ἤρχοντο οἱ ἄγριοι νὰ ταραξῶσι τὴν ἡσυχίαν μου· ἀλλ' ὁ Θεὸς εἶπεν ἀποφασίσει ἄλλως.

Μιᾶ τῶν ἡμερῶν τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου, συνήθους καιροῦ τοῦ θέρους μου, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου ἐξεπλάγην ἰδὼν φῶς μέγα εἰς τὸ παράλιον, ἤμισυ μί-

λιον μακρὰν ἐμοῦ. Εἶδον μὲ τὴν μεγαλητέραν μου λύπην, ὅτι οἱ ἄγριοι εἶχον πλησιάσει πρὸς τὸ μέρος μου. Ἀπεσύρθην ταχέως εἰς τὸ φρούριόν μου, ὅπου προπαρασκευάσα ἅπαντα τὰ πυροβόλα μου, καὶ ἤτοιμάσθην πρὸς ὑπεράσπισιν. Ἀνέμεινα δύο ὥρας· ἀλλὰ μὴ δυνάμενος τέλος νὰ ὑποφέρω αὐτὴν τὴν ἀγωνιώδη καὶ ἀβέβαιον κατάστασιν, ἀνέβην εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου, ὅπου πεσὼν πρηνῆς εἶδον διὰ τοῦ τηλεσκοπίου μου ἐννέα ἀγρίους τεταγμένους περίξ πυρᾶς μικρᾶς, οἵτινες ἐφαίνοντο περιμένοντες τὴν παλίφρϊαν διὰ νὰ ἀνχωρήσωσι· καὶ τῶ ὄντι μετ' ὀλίγον ἀφ' οὗ ἐχώρευσαν, ἐπέβησαν ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου των, καὶ ἤρχισαν νὰ κωπηλατῶσι συντόμως.

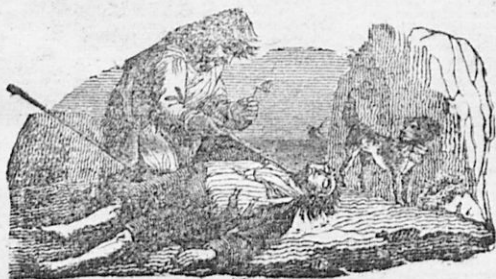
Τότε λαβὼν τὰ ὅπλα μου ἔτρεξα εἰς τὸ παράλιον.

Τὰ σημεῖα τῆς βαρβαρότητός των εἶχον μείνει ἐκεῖ ὡς καὶ πρότερον. Μ' ἐκυρίευσε τοιαύτη ἀγανάκτησις ὥστε δειρευομένην καταστροφᾶς καὶ σφαγᾶς. Ἐν τούτοις διήλθον δεκαπέντε μῆνες χωρὶς νὰ ἐξαναϊδῶ παραμικρὸν ἴχνος τῶν Κανιβάλων τούτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

Ναυάγιον Ἰσπανικοῦ πλοίου πλησίον τῆς νήσου.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαΐου ἠγέρθη τρομερὰ τρικυμία τὴν νύκτα. Ἐνόμισα ὅτι ἀκούω βολὴν κανονίου εἰς τὴν θάλασσαν· ἀναβαίνω ἀμέσως τὸν βράχον μου,

βλέπω φῶς, καὶ μετ' ὀλίγον νέος κρότος πυροβόλου προσβλλει τὰ ὠτά μου. Συμπεράνας ἐκ τούτων ὅτι πλοῖον ἔπρεπε νὰ ᾔηαι εἰς κίνδυνον, ἤναψα μεγάλην πυρὰν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου. Τρίτος κρότος πυροβόλου, καὶ μετὰ ταῦτα πολλοὶ ἄλλοι ἠκούσθησαν ἐρχόμενοι ἀπὸ τὸ αὐτὸ μέρος. Διετήρησα τὴν πυρὰν μου ὅλην τὴν νύκτα, καὶ τὴν χαραυγὴν ἔτρεξα πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπου εἶδον μὲ λύπην μου, τὸ σκάφος πλοίου ναυαγήσαντος τὴν νύκτα ἐπὶ τῶν σκοπέλων. ὦ! ἡ ἀπειρος ἐπιθυμία, τὴν ὁποίαν εἶχον κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, νὰ ἐσώζετο εἰς τοῦλάχιστον ἀνθρώπος, εἶναι ἀνεξήγητος· πῶποτε ἡ

ἀπομόνωσις δὲν μ' ἐφάνη ὀδυνηροτέρα. Μετὰ ἡμέρας ἡ θάλασσα ἔρριψεν εἰς τὸ παράλιον παῖδα ναύτην. Τί δὲν ἤθελον ὥστει ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνεστήνητο;

Ἡ θάλασσα ἐγαληνίασεν. Ἐπιθυμία ὑπερβολικὴ μὲ κατέλαβε διὰ νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ ναυαγῆσαν πλοῖον. Ἐνθαρρύνόμενος ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶχον κάμει παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς παλιρροίας κατὰ τὴν προτητερινήν μου ἐπιχείρησιν, ἐτόλμησα, καὶ σχεδὸν μετὰ δύο ὥρας ἔφθασα εἰς τὸ πλοῖον.

Λυπηρὸν θέαμα! Τὸ πλοῖον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο κατασκευῆς Ἰσπανικῆς, ἦτον ὡς καρφωμένον μεταξὺ δύο σκοπέλων, καὶ κατὰ μέγα μέρος συντετριμμένον. Ἐντὸς τοῦ πλοίου δύο ἄνδρες ἐκρατοῦντο ἀγκαλιασμένοι νεκροί· τίποτε ζῶν δὲν ὑπῆρχεν, ἐκτὸς ἑνὸς μικροῦ σκύλου ἐξησθενημένου ἀπὸ τὴν πείναν, τὸν ὁποῖον εὐσπλαγχνισθεὶς ἐπῆρα μαζῆ μου. Ἔβαλα εἰς τὴν λέμβον μου πολλὰ κιβώτια, τὰ ὁποῖα ἐμπεριεῖχον φορέματα, πανικά, καὶ ἱκανὴν ποσότητα χρημάτων· ἔπειτα ἓνα κάδον ἔχοντα ὡς εἴκοσι ἀγγεῖα πῆλινα, πολλὰ τουφέκια, ἓν μεγάλον κέρας πυρίτιδος, ἓν πτύον, μίαν πυρολαβίδα, ἓνα λέβητα, ἓν κιοκολατήριον. Μετὰ ταῦτα ὠθούμενος ἀπὸ τὴν παλιρροίαν ἐπανῆλθον εἰς τὴν νῆσόν μου, καὶ μετεκόμισα τὰ νέα μου ταῦτα λάφυρα εἰς τὸ σπήλαιόν μου. Τὰ κιβώτια περιεῖχόν τινα ἐπενδύματα, ἀσπρόρροβυχα, καὶ ἄρκετα χρήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

*Ο Ῥοδινῶν λυτρώνει τὸν Παρασκευᾶν.

Ἐπανέλαβον τὸν συνήθη μου βίον· ἀλλ' ἐβασάνιζα ἀκαταπαύστως εἰς τὸν νοῦν μου τὰ μέσα τῆς ἀπὸ τὴν νῆτον ἀπολυτρώσεώς μου, ἢ τοῦλάχιστον τῆς

εύρέσειως συντρόφου τινός. Ἡ ἐπιθυμία μου κατήντησε τόσον σφοδρά, ὥστε ἀπεφάσισα νὰ κατὰσχω ὅπωςδῆποτε κἀνένα ἄγριον. Καθ' ἡμέραν ἐπὶ τούτῳ κατεσχόπευον καὶ ἐπεθύμουν τόσον ζωηρῶς ἥδη ν' ἀπαντήσω ἀνθρωποφάγους, ὅσον ἄλλοτε τοὺς ἐφοβούμην.

Δεκαοκτῶ μῆνες παρῆλθον καὶ κἀνένα δὲν εἶδον, ὅτε πρῶταν τινὰ βλέπω εἰς τὸ παράλιον ἐξ πλαιῖα, καὶ τοὺς ἄγριους ἐπιβάτας των εἰς τὴν ξηράν. Ὁ

ἀριθμὸς των παρέλυνε ὅλα μου τὰ σχέδια, ἐπειδὴ συνήθως ἐλογιζοντο ἀνά πέντε ἢ τέσσαρες εἰς ἕκαστον πλαιῖον· καὶ δὲν μὲ ἦτο δυνατόν, εἰς ἐγὼ, νὰ ἔλθω εἰς χεῖρας μὲ τριάκοντα περίπου.

Καὶ ὁμῶς μετὰ τινὰς στιγμὰς δισταγμοῦ, ἠτοίμασα τὰ πάντα πρὸς μάχην, καὶ ἐτοποθετήθην ἐπὶ τοῦ βράχου εἰς τρόπον ὥστε νὰ κρύπτεται ἡ κεφαλὴ μου.

Οἱ ἄγριοι, τριάκοντα περίπου, ἐχώρευον ὀλόγυρα μεγάλης πυρᾶς, κάμνοντες μυρία κινήματα ἀλλόκοτα. Ὅλιγον ἔπειτα ἔσυραν ἀπὸ τὰ πλοῖα δύο δυστυχεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος ἔπεσεν εὐθὺς φονευθεὶς, καὶ δύο ἢ τρεῖς τῶν δημίων του ἐρρίφθησαν ἐπ' αὐτοῦ, τῷ ἀνοιξάν τὸ σῶμα, καὶ κόψαντές το εἰς

τεμάχια ἠτοιμάσαιν τὴν καταχθόνιον εὐαχίαν των. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἄλλος δυστυχῆς, εὐρέως ὀπωσοῦν πλέον ἐλεύθερος, συνελαβε τὴν ἰδέαν νὰ λυτρωθῆ, καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ μ' ὄλην τὴν δυνατὴν ταχύτητα πρὸς τὴν παραλίαν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν κατοικίαν μου.

Ἐφοβήθην τρομερὰ κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἠσύχασα εὐθὺς ἰδὼν, ὅτι ἀπὸ τρεῖς μόνον ἐδιώκετο, καὶ ὅτι αὐτοὺς τοὺς προέβαινε πολὺ. Μεταξὺ τοῦ φεύγοντος καὶ τῆς κατοικίας μου ἔκειτο μικρὸς κολπίσκος· ὁ φεύγων δὲν ἐδυσκολεύθη παντελῶς ἀπὸ τοῦτον· διότι, ἂν καὶ τὰ νερὰ ἦσαν πλημμυρισμένα, μὲ τριάκοντα τὸ πολὺ πηρῆματα ἐπέρασε πέραν, καὶ ἐπῆρε ὁρόμον πάλιν, τρέγων μὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν, ὡς καὶ πρότερον. Οἱ δὲ διώκοντες αὐτὸν ἐσταμάτησαν, καὶ ὁ εἰς μάλιστα τῶν τριῶν ἐπέστρεψεν ὀπίσω· οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἐχρηιάσθησαν τὸν διπλοῦν καιρὸν ἕως νὰ διαβῶσι.

Τότε ἐπέισθην πλέον ὅτι ὁ οὐρανὸς μ' ἐκάλει εἰς τὸ νὰ λυτρώσω τὴν ζωὴν τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου. Κατέβην ὀρμητικῶς ἀπὸ τὸν βράχον καὶ λαβὼν τὰ τουφέκιά μου ἐρρίφθην ἐν τῷ μέτῳ τῶν τε καταδιωκόντων καὶ τοῦ καταδιωκομένου, τὸν ὁποῖον ἐπροσπάθουν διὰ σημείων καὶ φωνῶν νὰ σταμχήσω, πλὴν αὐτὸς φαίνεται ὅτι ἐφοβήθη ἐπίσης κ' ἐμέ. Ἐν τούτοις ἔρμῳ κατὰ τοῦ πρώτου τῶν διωκτῶν καὶ τὴν καταβάλλω κτυπήτας μὲ τὸ κοντάκιον τοῦ ὄπλου μου. Ὁ ἕτερος ὅστις ἦτον ὠπλισμένος μὲ τόξον, σταματήτας ἠτοιμάζετο νὰ τὸ τανύσῃ· ἀλλ' ἐγὼ πυροβολήτας κατ' αὐτοῦ τὸν ἐξήπλωσα κατὰ γῆς. Ὁ πτωχὸς φυγὰς, ἂν καὶ εἶδε τοὺς δύο αὐτοῦ ἐχθροὺς τεθέντας ἐκτὸς μάχης, εἶχεν ὅμως φοβηθῆ τόσο ἀπὸ τὸν πυροβολισμὸν, ὥστε ἵστατο ἀκίνητος, καὶ

τὸ περίφοβον ὕψος του ἐδείκνυεν ἐπιθυμίαν νὰ φύγη ἀκόμη περισσότερο παρα νὰ μὲ πλησιασῇ. Ἐγὼ ἔκαμνα μυρία χαρίεντα σημεῖα, καὶ τέλος, μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς, ἐτάλημ νὰ ἔλθῃ, γονυπετῶ, εἰς κάθε δέκα βήματα πρὸς δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης του. Φθάσας πλησίον μου, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας μου, ἐρίλητε τὴν γῆν, ἔπειτα λαμβάνων ἓνα τῶν ποδῶν μου τὸν ἔλασεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ἀναμφιβόλως διὰ νὰ μοι ἀπαδώσῃ ὡς αἰχμαλωτὸς τὸ σέβας του, καὶ νὰ ἀμότη-πιστιν. Τὸν ἐσήκωσα καὶ τὸν ἐχάδευον διὰ νὰ τὸν ἐνλαβρύνω· ἀλλ' ἡ μάχη δὲν εἶχεν ἔτι τελειώσει, ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ἄγχιος δὲν ἦτο φονευμένος, ἀλλὰ σκοτιτιμένος. Τὸν ἐδείξα εἰς τὸν αἰχμαλωτόν μου, ὅτι εἰς ἐπρόφρονε τινας λέξεις, τὰς ὁποίας δὲν ἐκατάλαβα μὲν, ἐἰέλθην ὁμως ἀπ' αὐτάς, ἐπειδὴ ἦτον ἡ πρώτη ἀνθρωπίνη φωνή, τὴν ὁποίαν ἔπειτα ἀπὸ εἰκοσιπέντε ἔτη ἤκουσαν τὰ ὦτά μου. Διὰ χειρονομιῶν μ' ἐξήτησε τὴν σπάθην μου, τὴν ὁποίαν λαθὼν μ' ἔν μόνον κτύπημα ἔκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐχθροῦ του.

Μετὰ τὴν πράξιν αὐτὴν ἐπανῆλθε πρὸς ἐμέ πηδῶν καὶ γελῶν διὰ νὰ δείξῃ τὸν θρίκμβόν του.

Τὸν ὠδήγησα ἐπομένως εἰς τὸ σπήλαιόν μου· τὸν ἔδωκα ἄρτον, σταφυλὴν καὶ πρὸ πάντων ὕωρ, ἐπειδὴ ὁ κόπος τοῦ μακρυνοῦ καὶ βιαίου δρόμου τὸν εἶχε φέροι πολλὴν δίψαν. Τὸν ἔκαμα νεῦμα νὰ ὑπάγῃ νὰ κοιμηθῇ, δείξας εἰς αὐτὸν στίβαν καλαμιᾶς δρυζίου καὶ ἓν σκέπασμα, ὅπου καὶ ἐγὼ πολλάκις ἐκοιμώμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'

Ἀνατροφή τοῦ Παρασκεῦ

Ὁ νέος σύντροφός μου ἦτο πᾶλληχάριον εἰκοσι-

πέντε ἐτῶν περίπου, ἐντελῶς καλοκαμωμένος καὶ εὐρωττος. Τὰ μέλη του ἐφανερώσαν δύναμιν καὶ ἐπιδεξιότητα· τὸ ὕψος του ἦτον ἀρβενωπὸν, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀγριον· τὸ μείδιμά του ἦδὺ καὶ εὐάρεστον, ἡ κόμη του μακρὰ καὶ μελανή, τὸ μέτωπόν του ὑψηλόν, οἱ ὀφθαλμοὶ του λάμποντες καὶ ζωηροὶ, τὸ στόμα του ὠραιότατον, καὶ οἱ ὀδόντες του τακτικώτατοι καὶ λευκοὶ, ὡς ὀστοῦν ἐλέφαντος.

Ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ἕως ἡμίσειαν ὥραν, ἐξυπνήσας ἐξῆλθε τοῦ σπηλαίου πρὸς ἐντάμωσίν μου, ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξύ ἐγὼ ὑπῆγον νὰ ἀμελέσω τὰς αἰγὰς μου, ἵτινες ἦσαν ἐκεῖ πλησίον· ἐπανελάβε δὲ τὰς προλαβούσας φιλοφρονήσεις του, καὶ δι' ὅλων τῶν δυνατῶν χειρονομιῶν ἤθελε νὰ μοὶ δώσῃ νὰ ἐννοήσω, ὅτι ἡ ἐπιθυμία του ἦτο νὰ ὑποταχθῆ εἰς ἐμὲ αἰωνίως. Ἐπροσπάθησα καὶ ἐγὼ, ὅπως ἠδυνάμην καλλίτερα, νὰ τὸν κάμω νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἤμην εὐχαριστημένος ἀπ' αὐτόν· τὸν ἔδωκα γάλα εἰς πῆλινον ἀγγεῖον, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐνέβαψα εἰς αὐτὸ τὸν ἄρτον μου, καὶ αὐτὸς γευθεὶς μ' ἐνευσεν, ὅτι τὸ εὐρίσκει ἀξιόλογον.

Ἦρχισα δὲ μετ' ὀλίγον καὶ νὰ τὸν ὁμιλῶ· τὸν ἐδίδαξα κατ' ἀρχάς, ὅτι ὠνομάζετο Παρασκευᾶς, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔπεσεν εἰς χεῖράς μου. Ἐμαθε γρήγορα νὰ λέγῃ Κυρίε μου καὶ ἐν τῷ θέοντι νὰ ἦ ὄχι.

Ἐχάρη πολὺ, ὅτι τῷ ὑπεσχέθην νὰ τὸν ἐνδύσω, ἐπειδὴ ἦτον ὀλόγουμος. Διαβαίνοντες δὲ μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου εἶχομεν ἐνταφιάσει τοὺς δύο ἀγρίους, μ' ἐνευσεν ὅτι ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐκχώσωμεν καὶ νὰ τοὺς φάγωμεν. Ἐνταῦθα ἔλαβον ἐγὼ ἀμέσως ὕψος ὠργισμένου ἀνθρώπου, καὶ ἐπροσποιήθην ὡς ἂν

ἤθελον νὰ ἐμέσω τὸν προσέταξα ν' ἀποτυρῆῃ ἀμέσως, καὶ τὸ ἐξετέλεσε μὲ πολλήν ὑποταγήν.

Κατέβημεν ἔπειτα εἰς τὸν τόπον τοῦ συμποσίου, ὅστις ἦτο πλήρης ἀπὸ ὀστᾶ καὶ σάρκας ἡμιφραγωμένων, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀπ' ὅλα τὰ τρομερὰ σημεῖα θρικυβευτικοῦ συμποσίου ἀγρίων. Φρίκη μὲ κατέλαβε καὶ ὁ Παρασκευᾶς μ' ἔδωκε νὰ ἐννοήσω ὅτι οἱ ἄγριοι εἶχον φάγει τρεῖς αἰχμαλώτους, καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐμελλε νὰ ἦναι ὁ τέταρτος· ὅτι μεγάλη μάχη ἐγένετο μεταξύ αὐτῶν καὶ τοῦ βασιλέως, τοῦ ὁποίου ὁ Παρασκευᾶς ἦτον ὑπήκοος, καὶ ὅτι ἡχμαλωτίσθησαν πολλοὶ ἐκατέρωθεν, τῶν ὁποίων ἡ τύχη ἤθελον εἶσθαι ἀναμφιβόλως ὡς ἐκείνων τῶν ὁποίων τα λείψανα ἐβλέπομεν προκείμενα.

Εἶπον πρὸς τὸν Παρασκευᾶν νὰ συνάξῃ ὅλα αὐτὰ τὰ λείψανα, νὰ ἀνάψῃ μεγάλην πυρὰν καὶ νὰ τὰ ἀποτεφρώσῃ. Εἶδον ὅτι ὁ στόμαχός του ἐπέθυμει τὰς σάρκας ἐκείνας, ἀλλὰ τῷ ἔδειξα τόσην ἀποστροφὴν διὰ μίαν τόσον παρά φύσιν ὀρεξίν, ὥστε δὲν ἐτόλμησε ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐπιθυμίαν του.

Ἐπανεθλῶν εἰς τὸ φρούριόν μου ἐνησχολήθην εἰς τὰ ἐνδύματα τοῦ Παρασκευᾶ. Τὸν ἔδωκα ἐν βραχίον ἐκ πανίου, ἱμάτιον ἐκ δέρματος αἰγός, καὶ ἓνα σκουφὸν ἐκ δέρματος τράγου, τὸν ὁποῖον κατεσκευάσα μὲ πολλήν ἐπιδειξιότητα. Ἐχάρη ἰδὼν ἑαυτὸν ἐνδεδυμένον, ὅπως ἦτο καὶ ὁ Κύριός του, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐσυνείθισεν αὐτὴν τὴν ἐνδυμασίαν του.

Ἐν ᾧ ἐζῶμεν τρεῖς τέσσαρας μῆνας μαζῆ, ἤθελον νὰ τὸν κάμω νὰ ἀηδιάσῃ εἰς τὸ νὰ τρώγῃ ἀνθρώπους προσφέρων εἰς αὐτὸν κρέας. Τὸν ἔφερα εἰς τὴν μὲνδραν μου καὶ ἐπυροβόλησα καθ' ἑνὸς ἐριφίου. Ὁ πτωχὸς Παρασκευᾶς μου, ὅστις μ' εἶχεν ἰδῆ νὰ

ρίψω κάτω μακρόθεν ἓνα τῶν ἐχθρῶν του, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ πῶς, ἔτρεμεν ὡς φύλλον ἀπέναντι τοῦ νέου αὐτοῦ θύματος, καὶ ἄνοξε ταχέως τὸ φέρεμά του, διὰ νὰ παρατηρήσῃ μὴ ἐπληγώβῃ· ἦλθεν ἐπομένως νὰ γονυπετήσῃ ἐνώπιόν μου, ἐξακολουθῶν ἐκτεταμένην ὀμιλίαν, ἀπο τὴν ὁποίαν δὲν ἐννόησα τίποτε, ἐκτὸς μόνον, ὅτι μ' ἐπαρεκάλει νὰ μὴ τὸν φρονεύσω. Τὸν διεβεβαίωσα περὶ τούτου, καὶ τὸν ἔστειλα νὰ σηκώσῃ τὸ ἐρίφιον. Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐγέμισα πάλιν τὸ τουφεκι μου κ' ἐπυροβόλησα καθ' ἑνὸς παπαγάλου. Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἀγριὸς μου, μὴ ἰδὼν νὰ βάλλω τίποτε μέσα ἐλεύρει τὸ τουφεκι μου ὡς πηγὴν καταστροφῆς ἀνέξαντλητον· καὶ πιστεύω, ὅτι ἤθελε λατρεύσει κ' ἐμὲ καὶ αὐτὸ, ἂν τὸν ἄφινά εἰς τὴν ἀπάτην του.

Τὴν ἰδίαν ἑσπέραν ἐγχοίρα τὸ ἐρίφιον, τὸ διεμέλησα κ' ἔβρασα μερίς· ἔδωκα ἐν κομματίον τοῦ οὔτω βρασμένου κρέατος εἰς τὸν Παρασκευᾶν, τὸ ὁποῖον εὔρε νοστιμώτατον. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν τὸν ἐφίλευσα ψιτόν· διὰ νὰ ψήσω δὲ τούτο, προσήρτησα τὸ τεμάχιον τοῦ ἐριφίου εἰς σχοινίον, τὸ ὁποῖον ἔστρεφα συνεχῶς πλησίον τοῦ πυρός. Εὐθύς ἀφ' οὗ ὁ Παρασκευᾶς ἔφαγεν ἐκ τούτου, ἔκαμε μυρίας τοῦ προσώπου διαστρεφῆς διὰ νὰ μεῦ φανερώσῃ ταχά, ὅτι τὸ εὔρισκεν ἐξαιρετον, καὶ ὅτι δὲν ἤθελε φάγει πλέον ἀνθρωπίνην σάρκα.

Ἐπειδὴ εἰς τὸ ἐξῆς εἶχον δύο στόματα νὰ θοίψω, ἐξέλεξα ἀγρὸν πλέον ἐκτεταμένον, καὶ ἐνησχολήθην μετὰ τοῦ Παρασκευᾶ εἰς τὸ νὰ τὸν περιφράξω, ὅστις μ' ἐβοήθη μὲ πολὺν ζῆλον. Ἐπροσπάθουν συγχρόνως νὰ τὸν μάθω νὰ λαλῇ, καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἦτον ὁ καλλίτερος μαθητῆς τοῦ κόσμου. Ἦτο τόσο εὐθυ-

μος καὶ εὐτυχῆς, ὅταν ἐφθάναμεν νὰ συνεννοηθῶμεν, ὥστε κ' ἐγὼ ὑπερευχαριστούμην εἰς τὰς συνομιλίαιμάς. Μ' ἠγάπα μ' ὅλην τὴν δυνατὴν στοργήν, καὶ ἐγὼ τὸν ἠγάπων ἐπίσης ἐμπροσθῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

Συνδιάλεξις τοῦ Ῥοβινσῶνος μετὰ τοῦ Παρασκευᾶ.

Ἐπειδὴ ὁ Παρασκευᾶς ἤρχισεν ἤδη νὰ ἦναι εἰς κατάστασιν νὰ μ' ἀποκρίνεται, μίαν ἡμέραν ἠθέλησα νὰ μάλω, ἂν ἐπεθύμει τὴν πατρίδα του, καὶ νὰ τὸν

ἐρωτήσω, ἂν τὸ ἔθνος του ἐνίκα ποτὲ εἰς τὰς μάχας. Ὁ Παρασκευᾶς μειδιάσας, ναί, μ' εἶπεν ἡμεῖς πολεμοῦμεν πάντοτε πλεὺ καλὰ.

Τὸν ἠρώτησα, ἂν ἠλλέ ποτε ἐδῶ. Ναί μοι εἶπε δεικνύων συγχρόνως τὸ ἀρκτοδυτικὸν μέρος τῆς νήσου.

Ὀλίγον καιρὸν ἔπειτα ἦλθον μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ ἐγνώρισε τὸν τόπον ὅπου ἄλλοτε ἦλθον νὰ κάμωσιν ἐν μεγάλῳ συμπόσιον, καὶ μὲ εἶπεν ὅτι καὶ αὐτὸς ἐβοήθησεν εἰς τὸ νὰ φάγωσιν εἴκοσιν ἄνδρας, δύο γυναῖκας καὶ ἓν παιδίον. Δὲν ἤξευρε δὲ νὰ λογαριάσῃ ἕως τὰ εἴκοσιν, ἀλλ' ἔβαλε τόσα λιθάρια ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὰ μετρήσω.

Τὸν ἔκαμα μυρία ἐρωτήματα περὶ τῆς ἠπείρου,

περὶ τῶν παραλίων, περὶ τῆς θαλάσσης καὶ περὶ τῶν γειτονικῶν του λαῶν, καὶ αὐτὸς μ' ἔδιδεν ὅσας ἠδύνατο πληροφορίας. Μ' εἶπεν ἐπίσης ὅτι πολὺ μακρὰν ὀπισθεν τῆς σελήνης, πρὸς τὴν δύσιν τῆς σελήνης, δηλαδὴ πρὸς δυσμὰς τοῦ τόπου του, ἦσαν ἀνθρωποὶ λευκοὶ καὶ δασυπώγωνες ὡς ἐγώ.

Τὸν ἐξέτασα πῶς ἐδυνάμην νὰ ὑπάγω διὰ νὰ εὔρω τοὺς λευκοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους, καὶ μ' ἐβεβαίωσεν, ἔτι εἶναι εὐκόλον νὰ ὑπάγω μὲ δύο πλοιάρια, ἐνοῶν ἐν μεγάλῳ ἴσῳ μεγέθους μὲ δύο.

Ὅλα ταῦτα μ' ἔδωκαν μεγάλας ἐλπίδας, καὶ μ' ἔκαμαν νὰ στοχασθῶ, ὅτι μίαν ἡμέραν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ πιστοῦ μου Παρσκευᾶ, ἤελον δυνηθῆναι νὰ ἀναχωρήσω ἀπὸ τὴν νῆσόν μου.

Δὲν πορημέλουν εἰς τὰς συνδιαλέξεις μας νὰ ἐνσπείρω εἰς τὴν ψυχὴν του τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Μίαν τῶν ἡμερῶν μεταξὺ τῶν ἄλλων τὸν ἠρώτησα, τίς ἔκαμε τὸν οὐρανὸν, τὴν γῆν καὶ τὴν θαλάσσαν, καὶ μ' ἀπεκρίθη ἀρχαιότατός τις γέρον ὀνόματι Βονακμοῦικης, ἀρχαιότατος, ἀκόμη ἀρχαιότερος ἀπὸ τὴν σελήνην καὶ ἀπὸ τοὺς ἀστέρων, καὶ ὅτι ἔλα τὰ ὄντα ἔλεγον εἰς αὐτόν· Ὡ! . . . καὶ ὅτι μετὰ θάνατον ἐπήγαγον ὅλα παρ' αὐτῶ.

Ἔλαβον ἐκ τούτου ἀφορμὴν νὰ τὸν διδάξω τὴν γνῶσιν τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ, δημιουργοῦ τοῦ Παντός. Μὲ ἤκουε δὲ προσεκτικῶς, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἐδέχετο μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας τὸν ἔδιδά περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐλθόντος εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ, καὶ περὶ τοῦ τρόπου τοῦ προσεύχεσθαι πρὸς τὸν Θεόν, ὅστις ἀκούει πᾶν ὅ,τι λέγομεν, ἀν καὶ εἰς τοὺς οὐρανοὺς καθήμενος.

Ὡ! μ' εἶπε μίαν ἡμέραν, ἀφ' οὗ ὁ Θεός σας, ὅστις

διαμένει ύψηλότερα από τὸν ἥλιον, ἀκούει ὅτι τῷ λέγετε, πρέπει νὰ ἦναι πολὺ μεγαλῆτερος ἀπὸ τὸν ἰδικόν μας, ὅστις δὲν δύναται νὰ μᾶς ἀκούσῃ εἰάν δὲν ἀναβῶμεν διὰ νὰ τὸν λαλήσωμεν εἰς τὸ ὄρος, ὅπου κᾶθηται. Ὁλίγον κατ' ὀλίγον ἡ καρδιά του ἀνοίγη εἰς τὰς ἱεράς ἀληθείας τῆς θρησκείας. Ἐγὼ δὲ ἐπεκαλέσθην τὸν Θεὸν ν' ἀναπληρώσῃ ὅ,τι μ' ἔλλειπεν εἰς τὸ νὰ τὸν διδάξω ἐντελῶς, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐγὼ ἕως τότε κατεγινόμεν πολλὰ ὀλίγον εἰς τὰ τοιαῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'.

Σχέδιον ταξειδίου.

Οὕτω διήλθον τρεῖς ἔτη εὐτυχῆς, ὅσον δύναται τις νὰ εὐτυχῇ εἰς τούτον τονκόσμον. Ὁ ἀγαπητός μου ἄγιος ἦτον ἤδη εἰς κατάστασιν νὰ συνδιαλέγηται μετ' ἐμοῦ. Τὸν διηγοίμην τὰ συμβάντα μου καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἔζησα εἰς τὴν νῆσον· τὸν ἐμυήσα τὸ μυστήριον τῶν πυροβόλων ὀπλῶν, τὸν κατέστησα ἐξ ἡμισείας μέτοχον εἰς ὄλον τὸν βίον μου.

Τὸν ἔδειξα τὰ νηιάγια τῆς λέμβου τοῦ πλοίου, τὰ ὁποῖα ἐξετάσας μ' εἶπεν· ἐγὼ βλέπω τὸ ἴδιο δικό μου ἔθνος. Ἐπειτα μ' ἔδωκε νὰ ἐννοήσω, ἀριθμῶν ἐπὶ τῶν δακτύλων του, ὅτι δεκαεπτὰ λευκοὶ ἄνθρωποι ναυαγήσαντες εἰς τὰ περάλια τῶν, διατρίβουσιν ἐκεῖ πρὸ τεσσάρων ἐτῶν. Ἐπειδὴ δ' ἐγὼ ἐξεπλάγην, διότι δὲν τοὺς εἶχον φάγει οἱ συμπατριῶταί του. Ὡ! ὄχι μ' εἶπεν, ἐκεῖνοι εἰναι ἀδελφία μας· δικό μας ἔθνος δὲν τρώγει πάντα ἄνθρωπο· ἔχει πόλεμο, σκοτώνει· πιάνει ἐχθρὸν, τρώγει.

Μεταπαρέλευσιν πολλοῦ καιροῦ εἰς μίαν αἰθρίαν ἡμέραν ὁ Παρασκευᾶς εἶδεν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ λόφου τὴν Ἀφρικανικὴν ἤπειρον. Εὐθὺς ἤρξατο νὰ πηδᾷ,

νά σκιρτᾷ, φωνάζων παντὶ σθένει. ὦ χαρά! ὦ γέ-
λοια! ἐκεῖ βλέπω ἐγὼ τόπο μου· ἐκεῖ βλέπω ἔθνος
μου. — Ἡ ὑπερβολικὴ αὕτη χαρὰ μ' ἐτρόμαξεν· ἐφο-

θήτην μὴ ἤθελε νὰ μ' ἀφήσῃ· τὸν ἠρώτητα ἂν ἐπε-
θύμει νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ νὰ γίνῃ
ὅποιος ἦτο καὶ πρότερον, δηλ. ἄγιος, καὶ νὰ τρώγῃ
ἀνὶ ὤπους. Εἰς τὴν ἐρώτησίν μου αὐτὴν ἐδυσθύμη-
σε, καὶ μ' ἀπεκρίθη σείων τὴν κεφαλὴν. ὦ! ὄχι, ὁ
Παρασκευᾶς ἐπανερχόμενος θέλει τοὺς διδάξῃ νὰ ζοῦν
καλὰ, νὰ παρακαλοῦν τὸν Θεόν, νὰ τρώγουν ἄρτον

σίτου, γάλα, κρέας ζώων, και ὄχι πλέον σάρκας ἀνθρώπων· ἀλλ' ἐπρόσθεσε, μοναχὸ ὁ Παρασκευᾶς ἐκεῖ ὄχι καλά· και ὁ ἀφέντης μαζῆ.

Διὰ τὸ βεβαιωθῆναι τί ἐφρόνει ἀληθῶς ὡς πρὸς τοῦτο, ὑπεκρίθη, ὅτι θέλω νὰ τὸν ἀποπέμψω πραγματικῶς εἰς τὴν πατρίδα του μόνον. Τοῦτο ἀκούσας ὁ Παρασκευᾶς ἀπηλπίσθη, καὶ λαβὼν πέλεκυν μοι τὸν προσέφερε διὰ νὰ τὸν φονεύσω παρὰ νὰ τὸν ἀποπέμψω· συγχρόνως δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν πλήρεις δακρύων.

Ἀπεφάσιτα νὰ τολμήσω νὰ διαβῶ εἰς τὴν ἡπειρον καὶ νὰ ἐνταμώσω τοὺς θασυγενεῖους ἀνθρώπους, ἐλπίζων ἐκεῖθεν νὰ τύχω μέσον ἐπιστροφῆς εἰς τὴν πατρίδα μου. Ὅθεν ἐπιχειρήσαμεν τὸ ἔργον ἐγὼ καὶ ὁ Παρασκευᾶς, ὅστις ἀνεδέχθη νὰ συμπράξῃ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ μονοξύλου, τὸ ὁποῖον μετὰ ἑνὸς μηνὸς βαρεῖαν ἐργασίαν, ἦτον ἔτοιμον, καὶ τὸ ὁποῖον ὀλίγον κατ' ὀλίγον διὰ τινων κυλίνδρων ἐῤῥύψαμεν εἰς τὴν θάλασσαν ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν.

Κατώρθωσα νὰ στήσω ἓν κατάρτιον καὶ ἰστιῖον τρίγωνον, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος, ὀνομαζομεν πλάτην προβάτου. Ἐπρόσθετα μίαν ἀγκυραν μετὰ τοῦ ἀναγκαίου σχοινίου· ἔπειτα κατεσκευάσα καὶ ἐφῆρμοσα τὸ πηδάλιον, διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὁποῖου κατέβαλα τόσον κόπον ὅσον καὶ δι' ὅλην τὴν λέμβον.

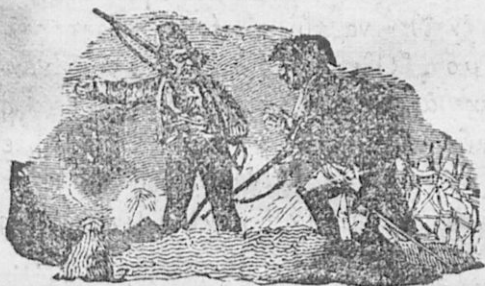
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΔ'.

Ὁ Παρασκευᾶς λυτρώνει τὸν πατέρα του.

Τρεῖς σχεδὸν κατὰ συνέχειαν μῆνας ἐνησχολούμην νὰ ἐτοιμάσω πανία, κατάρτια, πηδάλιον, κτλ: ἐδίδασκον τὸν Παρασκευᾶν τὴν διαχείρησιν τοῦ πλοίου,

ἔστις ἐν διχστήματι ὀλίγου καιροῦ ἐγένετο ἐπιτη-
δειότατος νυκτὸς. Ὅλα ἦσαν ἔτοιμα δια τὸ ταξεί-
διόν μας, ὅταν πρῶϊάν τινα βλέπω τρέχοντα ἐντρο-
μον τὸν Παρασκευᾶν πρὸς τὸ φρούριον, ὅστις, ὡς νὰ
μὴ ἤγγισαν εἰς τὴν γῆν οἱ πόδες του, πηρᾶ ἀνωθεν
τοῦ ἐξωτερικοῦ ὀχυρώματος, καὶ κραυγάζει· ὦ ἀφέν-
τη! ὦ λύπη! ὦ κακό! ἐκεῖ κάτω ἐν, δύο, τρία μο-
νόβουλα.

Ὁ δυστυχὴς νέος ἦτο μᾶλλον ἀποθαρμμένος παρὰ
ζῶν, ἐπειδὴ ἐφαντάζετο ὅτι οἱ ἄγριοι ἤλθον ἐπιτη-
δες διὰ νὰ τὸν κερματίσωσι καὶ νὰ τὸν καταφάγω-

σιν. Ἐπροσπάθουν νὰ τὸν ἐμψυχώσω, ὑποσχόμενος
νὰ δικκινδυνεύσω τὴν ζωὴν μου ὑπὲρ τῆς ἰδικῆς του,
ἀν μ' ὑπέσχετο καὶ αὐτὸς τὰ αὐτὰ περὶ ἐμοῦ, καὶ ἂν
ἤθελε ν' ἀκολουθήσῃ ἀκριβῶς τὰς παραγγελίας μου.
— Ἐγὼ, ἀπεκρίθη, ν' ἀποθάνω, ὅταν ὁ ἀφέντης μου
προστάξῃ ν' ἀποθάνω.— Τὸν ἔδωκα ἀμέσως ἐν πο-
τήριον βουμίου δια νὰ θερμάνω τὴν καρδίαν του,
ἔπειτα διεμερίσθημεν μεταξύ μας τὰ πυροβόλα ὄ-
πλα· ἐγὼ ἐκρέμασα εἰς τὸ πλευρόν μου τὴν μεγάλην
ρομφαίαν μου ὀλόγυμνον, καὶ ὁ Παρασκευᾶς ἔλαβε
τὸν πέλεκύν του.

Οὕτως ἔτοιμασθέντες ἀνέβημεν εἰς τὴν κορυφὴν

τοῦ λόφου, ἔθεν κατείδομεν τοὺς ἐχθρούς μας εἴκοσι τρεῖς τὸν ἀριθμὸν, οἵτινες ἔχοντες μαζῆ τῶν καὶ τρεῖς αἰχμαλώτους, εἶχον ἀποβῆ πολλὰ πλησίον τοῦ ἑδικοῦ μας λιμένος. Ἔνεκα δὲ δάσους πυκνοῦ, κειμένου μεταξύ ἡμῶν καὶ ἐκείνων ἐδυνήθημεν νὰ τοὺς πλησιάζωμεν μέχρι βολῆς τουφεκίου, χωρὶς νὰ μᾶς ἰδῶσιν. Ἐπροχωρήσαμεν σιωπηλῶς καὶ ἡσύχως μέχρις ὅτου ἐφθασαμεν πολλὰ πλησίον, ἔθεν τοὺς ἐβλέπαμεν καθαρῶς καθημένους περίξ τῆς πυρᾶς τῶν, καὶ τρώγοντας σάρκας ἑνὸς τῶν αἰχμαλώτων. Ὀλί-

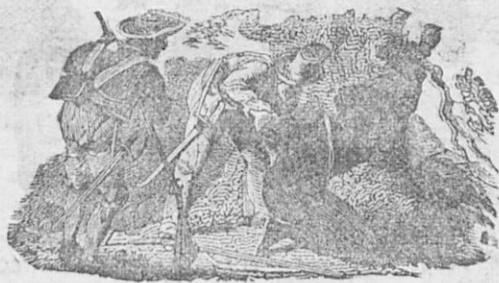

γόν μακρύτερα ἕτερος αἰχμάλωτος πεπεδημένος ἔκειτο ἐπὶ τῆς ἄμμου, μέλλων ἐντὸς ὀλίγου νὰ λάβῃ τὴν αὐτὴν μὲ τὸν πρῶτον τύχην. Αὐτὸς ἦτο λευκός, ἄνθρωπος δασυγένειος κατὰ τὸν Παρασκευᾶν, εἷς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἀπὸ τὸ ναυάγιον ἐσώθησαν εἰς τὸν τόπον του.

Ἔστοχάσθη ὅτι δὲν ἦτο πλέον καιρὸς ν' ἀναβάλωμεν τὴν ἐφοδὸν μας, διότι δύο ἐκ τῶν βαρβάρων ἐκείνων ἀπευθυνθέντες πρὸς τὸν δυστυχῆ χριστιανόν, τοῦ ἔλυσον τοὺς πόδας διὰ νὰ τὸν θυσιάσωσιν. Ἐμπρὸς λέγω εἰς τὸν Παρασκευᾶν, κάμε τώρα ὅ,τι μὲ ἴδῃς νὰ κάμνω. Ἀμέσως λοιπὸν λαβόντες τὰ τουφεκία μας ἐπυροβολήσαμεν συγχρόνως κατ' αὐτῶν. Ὁ Παρα-

σκευᾶς ἐσκόπευσε τόσον εὐστοχα, ὥστε ἐφόνευσε δύο καὶ ἐπλήρωσε τρεῖς· ἐγὼ δὲ ἐφόνευσα ἓνα καὶ ἐπλήρωσα δύο. Οἱ λοιποὶ ἀναπηρῶντες ἔντρομοι δὲν ἤξευρον ποῦ νὰ διευθυνθῶσιν· ἀλλ' ἡμεῖς πυροβολήσαντες καὶ δεύτερον κατ' αὐτῶν ἐφονεύσαμεν δύο καὶ ἐπληρώσαμεν πολλοὺς. Τότε ἐξήλθομεν τοῦ δάσους, καὶ ἐγὼ μὲν ἔτρεξα πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἐκινδύνευσε νὰ σφαγῇ, ὁ δὲ Παρασκευᾶς διευθύνετο εἰς ἓν τῶν μονόξυλων, ὅπου δύο ἢ τρεῖς ἄγριοι εἶχον καταφύγει.

Ἐκοίφα ἀμέσως τὰ δεσμὰ τοῦ δυστυχοῦς αἰχμαλώτου, καὶ τὸν ἠρώτησα τίς ἦτον; Χριστιανὸς μ' ἀπε-

κρίθη Λατινιστί. — Ἐφαίνετο ἡμιθανῆς, ἀλλ' ὀλίγον βρούμιον τὸν ἐνεψίχωσε. Γνωρίσας ὅτι ἦτον Ἴσπανὸς, Κύριε, τὸν εἶπον, ἂν σοῦ ἔμειναν δυνάμεις, λάβε αὐτὸ τὸ πιστόλιον, καὶ αὐτὸ τὸ ξίφος καὶ κάμε καλὴν χρῆσιν. Τα ὅπλα τῷ ἀπέδωκαν ὅλην του τὴν ἰσχύν· μανιακὸς ἔτρεξε κατὰ τῶν ἐχθρῶν του, κ' ἐτελείωσε πολλοὺς διὰ τῆς βουφίας. Ὁ Παρασκευᾶς κατεδίωκε τοὺς λοιποὺς μὲ τὸν πέλεκύν του. Τοιοῦτοτρόπως ἐξ εἰκοσιτριῶν τέσσαρες μόνον μᾶς διέφυγον, δυνηθέντες νὰ φθάσωσιν εἰς τα μονόξυλά των,

ὅπου ἐμβάντες ἐκωπηλάτουν ταχέως διὰ νὰ ἀπομακρυνθῶσιν. Ἡμεῖς ἠθέλωμεν νὰ τοὺς καταδιώξωμεν ἀκόμη, ἀλλ' ἐμῆς εἰς ἓν μονόξυλον ἐξεπλάγην εὐρών ἕτερον αἰχμάλωτον, πεπεδημένον ὡς τὸν Ἰσπανόν, καὶ μόλις ἀναπνέοντα. Ἦρχισα νὰ τὸν λύω, ἀλλ' ἐφώναζε γοερῶς, ὑποθέτων ὅτι ἐμελλον νὰ τὸν ἀφαιρέτω τὴν ζωὴν. Γῶ ἔστειλα διὰ τοῦ Παρασκευᾶ ἓν ποτήριον ρουμιου, ἀλλ' οὗτος εὐθὺς ἀφ' οὗ τὸν ἐκύταξεν ἤρχιστε νὰ τὸν ἀσπάζεται, νὰ κλαίῃ, νὰ γελά, νὰ πηδᾷ, διότι τὸν ἐγνώρισεν ὅτι ἦτον ὁ πατήρ του. Ἐτρεξε πρὸς ἐμὲ ν' ἀναγγείλῃ τούτο, ἔπειτα ὁρμαῖος ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸ μονόξυλον. Μ' εἶναι

ἀδύνατον νὰ ζωγραφήσω ἔλα τὰ ἐκ τῆς στοργῆς παράξενα κινήματα τοῦ Παρασκευᾶ, ἰδόντος τὸν πατέρα του λιτρωμένον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δημίων του. Διὰ νὰ τὸν ἀναθάψῃ, ἐκράτη ἐσφιγμένῃ τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ στήθους του πολλὴν ὥραν· κατόπιν τοῦ ἔτριβε τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας διὰ νὰ τοὺς μαλακύνῃ σκληρυνθέντας ἕνεκα τῆς ἰσχυρᾶς δεσμεύσεως.

Τὰ δὲ μονόξυλα, τὰ ὁποῖα ἠηελήσαμεν νὰ καταδιώξωμεν, δὲν ἐφρίνοντο πλέον, καὶ πιστεύω ὅτι ὁ

μετὰ δύο ὥρας ἐγερθεὶς βίαιος ἄνεμος, δὲν τὰ ἄφησε νὰ φθάσωσιν εἰς τὰ παράλια των. Ἐκραζα ἔπειτα τὸν Παρασκευᾶν, ὅστις ἦτον ἀκόμη πλησίον τοῦ πατρός του, καὶ τῷ ἔδωκα διὰ τὸν καλὸν ἐκεῖνον γέροντα τροφήν, καθὼς καὶ διὰ τὸν Ἰσπανόν, τοῦ ὁποίου τὰς κνήμας εἶπον καὶ ἔτριψεν ὁ Παρασκευᾶς, ὅστις ὁμως συνεχῶς διακοπτόμενος ἐστρέφετο πρὸς τὸν πατέρα του, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν πάντοτε ἦτον ἐκεῖ καὶ πῶς διέκειτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'.

Ἀποκατάστασις νέων κατοίκων.

Ἐπρόκειτο νὰ μεταφέρω εἰς τὴν κατοικίαν μου τοὺς νέους συντρόφους μου. Ὁ Παρασκευᾶς εὐρωστος καὶ ταχύς ἐπῆρεν εἰς τοὺς ὤμους τὸν Ἰσπανόν καὶ τὸν μετέφερεν εἰς τὸ μονοξύλον, ὅπου τὸν ἔθηκε πλησίον τοῦ πατρός του· ἔπειτα κωπηλατῶν ἔφθασεν εἰς τὸν ὄρμον.

Δὲν ἦτον εὐκόλον νὰ ἀποβιβάσθωσιν οἱ ἀπελεύθεροί μας ἀπὸ τοῦ μονοξύλου, ἐπειδὴ οὔτε ὁ εἷς, οὔτε ὁ ἄλλος ἐδύναντο νὰ περιπατήσωσι. Κατεσκεύασα λοιπὸν ἓν εἶδος φορείου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τοὺς ἐθέσαμεν καὶ τοὺς μετεφέραμεν. Φθάσαντες ὁμως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν χαράκωμα τῆς οἰκίας μας ἀπηντήσαμεν νέας δυσκολίας εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀναβιβάσωμεν.

Ἀπεράσισα νὰ τοῖς στήσω ὅσον τάχιστα μικρὰν σκηνήν, σκεπασμένην ἀπὸ παλαιὰ καραβόπανα καὶ κλάδους, ἐντὸς τῆς ὁποίας τοῖς ἔκαμα δύο κλίνας μέ τινα δεμάτια καλαμιᾶς καὶ μ' ἓν καλὸν σκέπασμα.

Ἄμα κατωκίσθησαν οὕτως οἱ ξένοι μου, ἐπιμελήθη τὰ περὶ τῆς ἀναρρώσεώς των δι' ἑνὸς καλοῦ γεύματος. Ἐσφαζα ἐρίφιον ἐκ τοῦ ὁποίου ἔκαμα ἐξαί-

ρετον ζωμόν, καὶ παρεσκεύασα καὶ ἄλλο ἐν ἀξιόλογον φαγητόν κρέατος μὲ κριθὴν καὶ ὄρυζιον.

Ἄφ' οὗ οἱ ξένοι μου ἔφαγον καὶ ἀνέλαβον ὅπως οὖν τὰς δυνάμεις των, ἤρχισαμεν μικρὰν συνομιλίαν. Ὁ πατὴρ τοῦ Παρασκευᾶ μ' ἔβεβαίωνεν, ὅτι ἤθελαν μὲ ὑποδεχθῆ ἑξαίρετα εἰς τὸν τόπον του, ἐάν ποτε ἐπιγαίνα. Ὁ Ἴσπανός μ' ὠμίλει περὶ τῶν δεκαοκτῶ συντρόφων του, στερουμένων πάντων ἐπὶ τῆς ἀγρίας ἐκείνης γῆς, καὶ μ' ἠρώτα, ἂν ἤθελα νὰ μετακομισθῶσιν εἰς τὴν νῆσόν μου· τότε πολλοὶ ὄντες, ἠθέλαμεν δυνηθῆ νὰ κατασκευάσωμεν πλοῖον, δυνάμενον νὰ μᾶς μεταφέρῃ εἰς τόπον πολιτισμένον. Ἐγὼ συγκατετέθην, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως τοῦ νὰ μ' ἀναγνωρίσωσιν ὅλοι ἀρχηγόν των, μέχρις ὅτου φθάσωμεν εἰς ὃν τινα χριστιανικὸν τόπον ἐγὼ ἤθελαν τοῖς προσδιορίσει. Ἀπεφάσισα δὲ νὰ ἀναβάλω ἐπὶ πέντε ἢ ἕξι μῆνας τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μεγάλου τούτου σχεδίου, καὶ νὰ ἐνασχοληθῶ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς τὴν αὕξησιν τῶν τροφῶν μας, ἐπειδὴ αἱ ὑπάρχουσαι ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς εἴκοσιν ἀνθρώπους ἀκόμη. Ἠρχίσαμεν λοιπὸν καὶ οἱ τέσσαρες νὰ ἐκχερσώσωμεν μεγάλην τινα ἕκτασιν γῆς, ἱκανὴν πρὸς σποράν ἀρκετοῦ ποσοῦ κριθῆς καὶ ὄρυζιου.

Ἀκολούθως ἐπησχόλησα τὸν Παρασκευᾶν καὶ τὸν πατέρα του ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἴσπανοῦ εἰς τὴν ξυλουργίαν, οἷτινες μ' ἔκαμαν μίαν δωδεκάδα καλῶν σανίδων ὄρουσ αἵτινες ἦσαν ἑξαίρετον ὑλικὸν διὰ τὴν κατασκευὴν πλοίου.

Ἐφρόντιζον συγχρόνως διὰ τὴν αὕξησιν τῶν ποιμνίων μου. Ἐδυνήθημεν νὰ συλλάβωμεν 22 ἐρίφια· ἐκτὸς δὲ τούτων ἐξήρανα καὶ πλῆθος σταφυλῶν.

Ἡ νέα καρπολογία ἦτον εὐτυχῆς καὶ ἐπαρκε-

στάτη πρὸς διατροφήν τῶν μελλόντων συντρόφων μας. Ἀφ' οὗ ἐτελειώθησαν λοιπὸν ὄλαι αἱ προπαρασκευαί, ὁ Ἰσπανὸς μὲ τὸν πατέρα τοῦ Παρασκευᾶ ἐπέβησαν εἰς τὸ ἴδιον πλοῖον, μὲ τὸ ὁποῖον τοὺς ἔφερον εἰς τὴν νῆσον διὰ νὰ τοὺς θυσιάσωσι. Τοὺς ἐφωδίασα μ' ὄλα, ὅσα ἐδύναντο νὰ τοῖς ἦναι ὠφέλιμα, καὶ ἐσυμφωνήσαμεν σιγηῖα, διὰ τῶν ὁποίων ἐμελλον νὰ μᾶς ἀναγγείλουν τὴν ἐπιστροφήν των. Πλὴν τὸ ἀκόλουθον περιστατικὸν μᾶς ἐμπόδισεν ἀπὸ τοῦ νὰ τοὺς περιμείνωμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΣΤ΄.

Καταστολὴ ἀποστασίας ναυτῶν πλοίου ἐκεῖ προσαρμοσθέντος
βοηθεία τοῦ Ῥοδινσῶνος.

Εἶχον παρέλθει δεκαοκτὼ ἡμέραι, ἀφοῦ ἀνεχώρησαν οἱ σύντροφοί μας, ὅτε μίαν ἡμέραν ὁ Παρασκευᾶς ἦλθε νὰ μ' ἐξυπνίσῃ κραυγάζων· *Κύριε, ἦλθαρ.*

Εὐθὺς λαβὼν τὰ τηλεσκόπιά μου ἀνέβην εἰς τὸν βράχον. Πόσον ἐξεπλάγην ἰδὼν δύο ἡμισυ μίλια μακρὰν πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν τῆς νήσου ἠγκυροβολημένον πλοῖον. Ἐνόμισα ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ καὶ τῆς λέμβου, ἣτις ἤρχετο εἰς τὸ παράλιον μὲ βοθητικὸν ἄνεμον, ὅτι ἦτον Ἀγγλικὸν πλοῖον.

Μ' εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκφράσω τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν ἡ θεὰ αὕτη ἐπροξένησεν εἰς τὴν φαντασίαν μου. Μεγάλως ἠπόρουν πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἔλθῃ πλοῖον Ἀγγλικὸν πρὸς τὰ παράλια ταῦτα. Ἐν τούτοις ἡ λέμβος ἐπλησίασε ταχέως εἰς τὴν ξηρὰν, ἀπέχουσα ἔν μόνον τέταρτον μιλίου μακρὰν μου.

Ἀφ' οὗ ἀπέβησαν εἶδον ὅτι ἦσαν ἔνδεκα· τρεῖς χωρὶς ὄπλα καὶ δεμένοι ὡς αἰχμάλωτοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἷς ἐφαίνετο ἀπηλπισμένος. Οἱ ναῦται ἤρχισαν νὰ περιπλανῶνται ἔνθεν κάκειθεν εἰς τὴν

νήσον, ἐν ᾧ οἱ τρεῖς αἰχμάλωτοι ἐκάθισαν κατὰ γῆς, καὶ τὸ λυπηρὸν τῶν ὕψος ἔφερον εἰς τὸν νοῦν μου τὸ ποτὲ ἰδικόν μου, ὅτε πρῶτον ἐπλησίασα εἰς τὰ παράλια ταῦτα. ὦ! πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἐλευθερώσω καὶ τοὺς δυστυχεῖς τούτους! Προητοιμάσθημεν λοιπὸν διὰ τὴν μάχην μ' ὅλας τὰς δυνατάς προφυλάξεις.

Περὶ μεσημβρίαν, ἐπειδὴ ἔκαμνε πολλὴν ζέστην, οἱ ἀχρεῖοι ἐκεῖνοι εἶχον καταφύγει εἰς τὸ δάσος, ζητούντες σκιάν. Οἱ τρεῖς αἰχμάλωτοι ἦσαν πλαγιασμένοι ὑπὸ μέγα δένδρον πλησίον μου καὶ μακρὰν ἐκείνων. Ἐπροχώρησα λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς, φέρων ὅλην μου τὴν τρομερὰν πανοπλίαν· κατ' ἀρχὰς ἰδόντες με ἐφοβήθησαν, ἀλλ' ἐμψυχωθέντες, ἔπειτα ἀπὸ τοὺς λόγους μου μ' εἶπεν εἷς ἐξ αὐτῶν, ὅτι εἶναι ὁ πλοίαρχος, καὶ οἱ ἄλλοι ναῦταί του, οἵτινες ἀποστατήσαντες θέλουν νὰ ἐγκαταλείψωσιν ἐπὶ τῆς ἐρήμου ἐκείνης νήσου, αὐτὸν τὸν ὑποπλοίαρχον καὶ ἓνα ἐπιβάτην.

Τῷ ὑπεσχέθην τότε νὰ διακινδυνεύσω τὰ πάντα ὑπὲρ αὐτοῦ, ἂν ὑπέσχετο ἀναλαμβάνων τὸ πλοῖον εἰς τὴν ἐξουσίαν του, νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐμὲ καὶ τὸν αἰχμάλωτόν μου. Μὲ τὸ ὑπεσχέθη ἐξ ὅλης καρδίας. Τῷ ἔδωκα λοιπὸν τρία τουφέκια, βόλια καὶ πυρίτιδα, τὰ ὅποια λαβὼν ὥρμησεν ἀποφασιστικὰ μετὰ τῶν δύο συντρόφων του κατὰ τῶν στασιστικῶν, τοὺς ὁποίους προσβαλὼν ἐφόνευσε δύο, τοὺς ἀτακτοτέρους· οἱ λοιποὶ ἰδόντες ὅτι εἴμεθα καλῶς ὠπλισμένοι, ἐζήτησαν νὰ παραδοθῶσι· τὸ ἐδέχθημεν, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως νὰ συντρέξωσιν εἰς τὴν κυρίευσιν τοῦ πλοίου. Οἱ ναῦται οὕτω παρεδόθησαν, ἀλλ' ἡμεῖς πρὸς περισσοτέραν ἀσφάλειαν τοὺς ἐδεσμεύσαμεν.

Μετὰ τοῦτο ἔλαβον καιρὸν νὰ διηγηθῶ εἰς τὸν πλοίαρχον τὰ συμβάντά μου, τὰ ὅποια προσεκτικῶς

καὶ ἐκστατικὸς ἤκουε. Τὸν ὠδήγησα εἰς τὸ φρούριόν μου καὶ τὸν ἔδειξα ἀκριβῶς τὰ πλοῦτή μου. Ἐπειτα δὲ ἀφ' οὗ συνεγεύθημεν, ἐσκέφθημεν πῶς νὰ κυριεύσωμεν τὸ πλοῖον. Ἐντὸς αὐτοῦ ἦσαν εἰκοσιεξ' ἀκόμη ναῦται· πῶς ἠδυνάμεθα ἐπιτυχέστερα νὰ τοὺς προσβάλωμεν, ἢ πῶς, ἂν οὗτοι ἐτύχαινε νὰ ἐφορμήσωσι καθ' ἡμῶν, ἠδυνάμεθα νὰ προλάβωμεν τὴν καταστροφὴν μας; Ἐν πρώτοις λοιπὸν ἐβυθίσσαμεν τὴν λέμβον διὰ νὰ μὴ δύνανται νὰ τὴν μεταχειρισθῶσι.

Μετ' ὀλίγον εἶδομεν φθάνουσαν εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὅπου καὶ ἡ ἄλλη εἶχε προσορμισθῆ, ἑτέραν μὲ 10 ἐνόπλους. Ἐξεπλάγησαν ἰδόντες τὴν λέμβον των βυθισμένην· ἔκραζον μεγαλοφώνως τοὺς συντρόφους των, ἀλλ' ἀνωφελῶς, διότι αὐτοὶ δὲν ἐτόλμησαν ν' ἀποκριθῶσι.

Τρεῖς ἐκ τῶν νεωστὶ ἐλθόντων ἔμειναν ἐντὸς τῆς λέμβου, οἱ δὲ ἑπτὰ ἄλλοι ἐξῆλθον πρὸς κατασκόπευσιν τοῦ τόπου. Ἐβάδιζαν ὁμοῦ μὴ τολμῶντες νὰ προχωρήσωσι περαιτέρω, ἐσταμάτησαν, ἐφώναζον ἐκ νέου δυνατὰ, καλοῦντες τοὺς συντρόφους των, ἀλλὰ μὴ ἀκούοντες καμμίαν ἀπόκρισιν ἐτράπησαν πρὸς τὴν θάλασσαν.

Ὁ πλοίαρχος ἀπηλπίσθη βλέπων, ὅτι ἔμελλον νὰ μᾶς διαφύγωσιν· ἀλλ' ἐγὼ ἐσκεπτόμην περὶ στρατηγῆματος καταλλήλου. Ὅθεν διέταξα νὰ τοποθετηθῆ ὁ Παρασκευᾶς καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος, εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ ὄρμου, καὶ νὰ φωνάζωσιν ἐκεῖθεν δυνατὰ. τούτου ἐκτελεσθέντος, εὐθὺς οἱ ναῦται ἔφερον τὴν λέμβον των πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, κ' ἐκτὸς δύο, οἵτινες ἔμειναν ἐντὸς αὐτῆς, οἱ λοιποὶ ἐξεληθόντες διηυθύνοντο πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἠκούσθη ἡ φωνή.

Ὁ Παρασκευᾶς φωνάζων ἐξηκολούθει νὰ προβαίνη ἀπὸ λόφου εἰς λόφον, καὶ οἱ ναῦται ἐξακολουθοῦντες

κατὰ τὴν φωνὴν ἔφθασαν εἰς δάσος πυκνὸν, καὶ τόσον ἀπέχον ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ὥστε, ἐὰν ἀπεφάσιζον νὰ ἐπιστρέψωσιν, ἤθελε τοὺς καταλάβει ἡ νύξ, πρὶν ἰδῶσι τὴν λέμβοντων.

Ἐν τούτοις, ἡμεῖς συνελάβομεν τοὺς ἐν τῇ λέμβῳ, καὶ ἔπειτα ἀφ' οὗ ἐνύκτωσε, καὶ οἱ ἄλλοι ἐπέστρεφον εἰς αὐτὴν, ἐπεπέσαμεν ἕξαφνα ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπειδὴ ἔνεκα τοῦ σκότους δὲν διέκριναν τὸν ἀριθμὸν μας, φοβηθέντες ἐζήτησαν νὰ παραδοθῶσι. Τοῦτο ἀνέφερον ἐπισήμως εἰς ἐμέ, ὡς εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ τόπου. Ἐγὼ ἔμενα ὀλίγον παράμερα ὑποκρινόμενος, ἵνα ἐπιφέρω μὲ τοῦτο καλλίτερον ἀποτέλεσμα· διότι ἐνομιζόμεν ὅτι εἶχον καὶ 50 φύλακας. Ἐδέχθη τὴν περὶ παραδόσεως πρότασίν των, καὶ διέταξα νὰ δέσωσιν αὐτοὺς ὅλους, καὶ τοὺς πλεόν δυσπειθεῖς νὰ μεταφέρωσι δεσμίους εἰς τὸ σπήλαιόν μου.

Ἀφ' οὗ τοιοῦτον αἶσιον πέρας ἔλαβεν ἡ ἐκστρατεία μας αὕτη, ὁ πλοίαρχος παραλαβὼν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του δώδεκα ναῦτας τοὺς δείξαντας προθυμίαν καὶ μεταμέλειαν μετέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ μεταχειριζόμενος ποτὲ μὲν τὴν βίαν, ποτὲ δὲ τὴν ἐπιτηδεύτητα καὶ καρτερίαν του, ὑπέταξεν ἐπὶ τέλους τοὺς στασιαστάς. Ἦκουσα ἐπτὰ βολὰς κανονίου, σημεῖον συμφωνηθῆν, καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον τὸν πλοίαρχον, ὅστις μὲ φωνὴν θρικυμβευτικὴν ἀνέκραξεν·

«Ἀγαπῆτέ μου φίλε, ἐλευθερωτά μου, ἰδὲ τὸ πλοῖόν σου· αὐτὸ εἶναι ἰδικόν σου, καθὼς καὶ ὅλοι ἡμεῖς, καὶ πᾶν ὅ,τι ἔχομεν».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΖ'.

Ὁ Ῥοβινσὼν οἰκίζει πολλοὺς ἐκ τῶν ναυτῶν εἰς τὴν νῆσον.

Στρέψας τοὺς ὀφθαλμούς μου· εἰς τὴν θάλασσαν εἶδον τὸ πλοῖον ἠγκυροβολημένον ἐν τέταρτον μι-

λίου μακράν τῆς παραλίας. Ἡ ἀπελευθέρωσίς μου πλέον ἦτο βεβαία. Ἡ ἀνέλπιστος αὕτη ἐπιτυχία μὲ προσέβαλε τοσοῦτον, ὥστε ἀναμφιβόλως ἤθελον πέσει κατα γῆς, ἂν ὁ πλοίαρχος δὲν μ' ἐκράτει. Πολλὴν ὥραν δὲν ἠδυνήθην νὰ λαλήσω, ἕως κλαύσας ἀρκετὰ ἀνεκουφίσθην. Ἠσπάσθημεν ἐγκαρδίως ἄλλους ὡς ἐλευθερωταὶ ὁ εἰς τοῦ ἄλλου. Μ' ἐπρόσφεν ἐπομένως ὁ πλοίαρχος πᾶν ὅ,τι ἐστοχάσθη εἰς ἐμὲ εὐχάριστον, καὶ μεταξὺ ἄλλων καὶ ἱματισμὸν ἐντελῆ. Εὐκόλως δύνασθε νὰ φαντασθῆτε, ὅτι κατ' ἀρχὰς ὁ νέος ἱματισμὸς μ' ἠνώχλει ὀλίγον, διότι ἤμην συνειθισμένος εἰς τὰ ἄγρια ἐκεῖνα καὶ δερμάτινα ἐνδύματα.

Μετὰ ταῦτα ἐδέχθην ἐνώπιόν μου, μ' ὄλην τὴν ἀξιοπρέπειαν διοικητοῦ, τοὺς στασιαστὰς ναύτας, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπον, ὅτι ὅλοι ἦσαν ἄξιοι νὰ κρεμασθῶσιν εἰς τὴν μεγάλην κεραίαν τοῦ πλοίου· ἀλλ' ὅτι συγκατετιθέμεν νὰ τοὺς συγχωρήσω, ἂν ἀπεφάσιζαν νὰ μείνωσιν εἰς τὴν νῆσον. Αὐτοὶ προτιμήσαντες τὴν ζωὴν ἀπὸ τὸν θάνατον, μ' εὐχαρίστησίν των ἐδέχθησαν τὴν πρότασίν μου ταύτην. Ἐδῶκα ὅθεν εἰς αὐτοὺς διαφόρους πληροφορίας καὶ ὁδηγίας, δι' ὧν νὰ δυνηθῶσιν εὐκολώτερον νὰ ζήσωσιν εἰς τὴν νῆσον. Τοὺς ἐδίδαξα πῶς κατεσκευάζον τὸν ἄρτον μου, ἔσπειρον τοὺς ἀγρούς μου καὶ ἐξήραινον τὰς σταφυλάς μου. Τοὺς ὠμίλησα περὶ τῶν δεκαοκτῶ Ἰσπανῶν, οἱ ὁποῖοι ἐμελλον νὰ ἔλθωσι· τοῖς ἔδωκα ἐπιστολὴν πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἀπήτησα νὰ μὲ ὑποσχεθῶσιν, ὅτι θὰ ζήσωσιν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ μετ' αὐτῶν. Τοῖς ἄφησα τὰ ὅπλα μου καὶ τοὺς ἐδίδαξα πρὸς τούτοις πῶς νὰ τρέφωσι τὰς αἰγας καὶ νὰ τὰς παχύνωσι, πῶς νὰ τυροκομῶσι, καὶ τοὺς ἐφωδίασα μὲ

πολλήν πυρίτιδα, τὴν ὁποίαν ὁ πλοίαρχος συγκατέ-
τέθη νὰ ἐκβάλωμεν ἐκ τοῦ πλοίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΗ΄.

Ὁ Ῥοβινσὼν ἐπανερχεται εἰς τὴν πατρίδα του.

Τὴν ἐπαύριον ἐπέβην φέρων μαζῆ μου εἰς τὸ πλοῖον
τὸν καλὸν καὶ πιστὸν μου Παρασκευᾶν. Ἀναχωρῶν
δὲ ἀπὸ τὴν νῆσόν μου παρέλαβον δι' ἐνθύμησιν τὸν
ἐκ δέρματος αἰγὸς μεγάλον πέτασον, τὸ παράδοξον
ἀλεξιβροχόν μου καὶ τὸν παπαγάλον μου· ὡσαύτως
δὲ καὶ τὰ χρήματα. τὰ ὁποῖα μέχρι τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης μοὶ ἦσαν ἄχρηστα.

Τοιουτοτρόπως ἐγκατέλειψα τὴν νῆσόν μου τὴν
19 Δεκεμβρίου 1686, διατρίψας ἐκεῖ εἰκοσιοκτὼ ἔτη,
δύο μῆνας καὶ ἑνδεκα ἡμέρας. Εὐτυχέστατα πλεύ-
σας ἔφθασα εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὴν 11 Ἰουνίου 1687
μετὰ τριάκοντα πέντε ἐτῶν ξενιτείας. Δὲν εὔρον κά-
νένα ἐκ τῆς οἰκογενείας μου, ἀποθανόντων τῶν γο-
νέων μου πρὸ πολλῶν ἐτῶν. Ἐνυμφεύθην· ἔχω ἤδη
δύο ἄρρενα τέκνα καὶ ἓν θῆλυ, καὶ ἀπολαμβάνω ἐν-
τελῆ τὴν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς εὐδαιμονίαν, τὰ θέλ-
γητρα τῆς συναναστροφῆς τὰς ἀθῶς ἡδονὰς, τὰς
προσγινομένας ἀπὸ τὴν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων συνε-
χῆ τῶν ὑπηρεσιῶν ἀμοιβαιότητα ἣτις ἐμψυχώνει
καὶ ὠραίζει τὸν βίον μας, καὶ τῶν ὁποίων ἐγὼ ἕνεκα
τῆς κακῆς μου κεφαλῆς τοσοῦτον χρόνον ἐστερήθην.

ΤΕΛΟΣ.